

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1TdoV/8/2018
Identifikačné číslo spisu: 9507100043
Dátum vydania rozhodnutia: 07.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9507100043.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj, JUDr. Dany Wänkeovej, JUDr. Martina Bargela a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. v trestnej veci obvineného G. C. a spol. pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a iné na neverejnom zasadnutí konanom 7. júna 2021 v Bratislave o dovolaniach obvinených G. C., Y. I., T. T., Ľ. P. a L. W. a manželky obvineného Y. X. - T. X., rod. I., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. apríla 2018, sp. zn. 4 To 1/2017, takto

rozhodol:

I. Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolania obvinených G. C., Y. I., T. T., Ľ. P. a L. W. odmieta.

II. Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie T. X., rod. I., odmieta.

Odôvodnenie

I.

Napadnuté rozhodnutia (ich výrokové časti)

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 9. augusta 2016, sp. zn. PK-1T/14/2007, boli uznaní za vinných (okrem iných) obvinení:

G. C. v bode 1) z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bode 2) z pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2001; v bode 3) z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c), h) Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2001; v bode 4) z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c), i), j) Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2003; v bodoch 7) a 8) z pokračovacieho trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1

Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005; v bode 11) z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005,

Y. I. v bode 1) z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bode 13) z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. a), b), c), ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bode 17) z trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005, trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a trestného činu výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bode 18) z trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005; v bode 20) z pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i), j) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a z trestných činov ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 185 ods. 1 písm. a), ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005,

L. W. v bode 1) z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bodoch 7) a 8) z pokračovacích trestných činov poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005, vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bode 9) z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. júla 2004; v bode 11) z trestných činov ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 184a ods. 1, ods. 5 Trestného zákona účinného do 31. marca 2005; v bode 19) z trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona účinného do 30. júna 2005,

Y. X. v bode 1) z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bode 5) z trestných činov všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), b), d) Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2002 a nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2002,

T. T. v bode 1) z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bodoch 7) a 8) z pokračovacích trestných činov poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005, vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bode 15) z trestných činov ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005,

L. P. v bode 1) z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005; v bodoch 7) a 8) z pokračovacích trestných činov poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005, vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, a to na tom skutkovom základe, že:

1) G. C. spoločne s G. B. v letných mesiacoch roku 2000 minimálne do 23. apríla 2005 postupne vytvárali a budovali štruktúru zločineckej skupiny pôsobiacej v W. a jeho širšom okolí, s hierarchicky usporiadanou štruktúrou a plánovitým rozdelením úloh s cieľom páchania rôznej trestnej činnosti, ktorej členmi boli Y. L., Y. I., E. X., L. W., Y. Y., Y. X., T. T., G. C., E. P., G. Č., I. K., G. J. a G.. R., činnými pre túto skupinu boli T. X. a T. O., súc uzrozumení, že konali v prospech zločineckej skupiny tým, že pre zločineckú skupinu krádežami zabezpečovali osobné motorové vozidlá, pričom zločinecká skupina bola financovaná zo zdrojov trestnej činnosti pozostávajúcej predovšetkým z páchania trestných činov vraždy, vydierania, lúpeže, všeobecného ohrozenia, nedovoleného ozbrojovania, poškodzovania cudzej veci a iných trestných činov násilnej povahy, ktoré sú podrobne uvedené v 2) až 20) bode rozsudku, s cieľom získania finančného zisku a iných materiálnych výhod v prospech zločineckej skupiny,

X)

X) G. C. a G. B. v presne nezistenom čase v mieste bydliska G. C. v W. na ulici E., prikázali Y. L., aby usmrtil G. U., osobu, o ktorej sa domnievali, že svojou trestnou činnosťou konkurovala ich zločineckej skupine vyberaním výpalného od rôznych podnikov, na základe toho Y. L. spolu s G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, dňa 23. februára 2001 okolo 20.15 h v W. v strede spojnice ulíc na W. a W. oproti vodojemu čakali na G. U. v motorovom vozidle Škoda Favorit bielej farby nezisteného evidenčného čísla, ktorého vodičom bol G.. R., v úmysle usmrtiť ho, Y. L. vystrelil jednu dávku zo samopalu vzor 58 smerom na vozidlo poškodeného zn. Volkswagen Golf ev. č. W. XXXBM, ale ho nezasiahol, pričom Y. L. v čase skutku prechovával samopal vzor 58 bez povolenia,

X) G. C. i napriek tomu, že spáchal skutok popísaný v 2) bode rozsudku, dňa 7. apríla 2001 okolo 01.00 h v obci P. X., v kuchyni rodinného domu č. XXX, patriaceho Q. Č. v prítomnosti G. B., I. K., G. Č. a G.. R., krátkou guľovou zbraňou nezistenej značky ráže 9 mm s namontovaným tlmičom výstrelov, v úmysle usmrtiť, strelil do zátylku hlavy Y. K., o ktorom sa domnieval, že je príslušníkom SIS a môže prezradiť činnosť ich zločineckej skupiny, čím mu spôsobil priestrel hlavy s kanálovitým pomliaždením mozgu a vnútrolebečným krvácaním, ktorému poškodený na mieste podľahol, pričom G. C. v čase skutku prechovával krátku guľovú zbraň nezistenej značky ráže 9 mm s namontovaným tlmičom výstrelov bez povolenia, G. B., I. K., G. Č. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, odstránili stopy z miesta činu a telo Y. K. zakopali pri obci T. O.,

X) G. C. i napriek tomu, že spáchal skutky popísané v 2) a 3) bode rozsudku, v novembri 2001 v presne nezistenom čase a na nezistenom mieste v W. vydal príkaz Y. L. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, aby usmrtili T. H., ako šéfa konkurenčnej zločineckej skupiny, Y. L. i napriek tomu, že spáchal skutok popísaný v 2) bode rozsudku, spolu s G.. R. dňa 11. novembra 2001 v čase okolo 02.00 h pri parkovisku pred barom O. v T. B. X., okres W.-C., spoza kríkov Y. L., v úmysle usmrtiť, opakovane vystrelil zo samopalu zn. Kalašnikov na T. H., keď tento vyšiel z baru a nastupoval do vozidla zn. Volkswagen Golf Variant ev. č. W. XXXAN, pričom výstrely zasiahli T. H. do oblasti brucha, horných a dolných končatín, čím došlo k vzniku vážnych zranení a následne k vzniku šoku po úraze a krvácaní, ktorý viedol k smrti T. H. toho istého dňa, pričom Y. L. v čase skutku prechovával samopal zn. Kalašnikov bez povolenia; skutkov v 2) a 4) bode rozsudku sa obžalovaný Y. L. dopustil, hoci bol rozsudkom Obvodného súdu Košice I z 20. novembra 1996, sp. zn. 5 T 76/96, uznaný vinným z dvojnásobného trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 roky so zaradením do I. nápravno výchovnej skupiny, ktorý trest bol zrušený rozsudkom Okresného súdu Košice I zo 17. júla 1997, sp. zn. 1 T 77/96, ktorým mu bol podľa § 222 ods. 1 s použitím § 35 ods. 2 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 50 mesiacov so zaradením do I. nápravno výchovnej skupiny, ktorý aj čiastočne vykonal 17. novembra 1999, kedy bol uznesením Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5 Pp 291/98, podmienčne prepustený na slobodu a bola mu určená skúšobná doba na 5 rokov,

X) G. B. v úmysle dosiahnuť zmenu výpovede svedka Y. X., ktorý vypovedal v trestnom konaní proti jeho nevlastnému bratovi L. C., naplánoval a zorganizoval útok na Y. X., ktorého sa okrem G. B. zúčastnili aj Y. X., Y. Y. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny,

dňa 22. januára 2002 okolo 18.30 h v W. na ul. X. č. XX, na požičanom motorovom vozidle zn. Volkswagen Golf VR6 čiernej farby maskovaní čiernymi kuklami na hlavách a v tmavom oblečení, G.. R.. polial benzínom vchodové dvere bytu majiteľky T. V., ktorá sa v tom čase v byte zdržiavala so svoju dcérou B. V. a svojím priateľom Y. X., rozliaty benzín zapálil Y. Y., čím došlo k vzniku požiaru, ktorý sa rýchlo rozšíril na bytové jadro uvedeného bytu, G. B. a Y. X. strieľali z brokovnic do okien uvedeného bytu, G. B. zo strany ulice a Y. X. z druhej strany bloku zo strany kuchyne bytu, pričom Y. X., T. V. a B. V. museli v dôsledku požiaru opustiť byt vyskočením z okna, keďže bezprostredne hrozilo rozšírenie požiaru a výbuch plynu, musel byť byt ihneď odpojený od prívodu elektrickej energie a plynu, v bytovom dome sa v tom čase nachádzalo najmenej ďalších päť osôb, čím T. V. spôsobili škodu vo výške 221.937,70 Sk (7.366,98 eura), T. U., rod. P. škodu v sume 77.495,80 Sk (2.572,39 eura) a U. X. J. N. W. škodu v sume 145.205,- Sk (4.819,92 eura), pričom G. B. a Y. X. v čase skutku prechovávali brokovnice bez povolenia,

X)

X) G. C. v presne nezistenom čase na presne nezistenom mieste pred 13. januárom 2004 vydal pokyn G. B., aby zabezpečil vyplácanie peňazí majiteľmi hracích automatov v prospech nezistenej súkromnej bezpečnostnej služby, na základe toho G. B. zorganizoval skupinu osôb v zložení Ľ. X., L. W., Y. Y., T. T., Ľ. P. a G.. R.., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, sa dňa 13. januára 2004 okolo 18.05 h spolu s G. B. presunuli na dvoch odcudzených motorových vozidlách Škoda Octavia RS turbo tmavomodrej farby a Škoda Octavia 20 ventil turbo tmavomodrej farby na ulicu U. č. X v W. k objektu, v ktorom sa nachádzajú herne I. a T., pričom v jednom motorovom vozidle sa nachádzali G. B., Ľ. X., L. W. a Ľ. P. a v druhom motorovom vozidle T. T., Y. Y. a G.. R.., obidve skupiny boli vyzbrojené strelnými zbraňami, sekerami a baseballovými palicami, následne jedna skupina vošla do herne T. a druhá do herne I., v ktorých sekerami a baseballovými palicami rozbili výherné hracie automaty, pričom obvinení, ktorí boli ozbrojení strelnými zbraňami prinútili personál a návštevníkov herní ľahnúť si na zem, aby tak umožnili ostatným obvineným poškodiť celkom 18 výherných hracích automatov rôznych typov, strelné zbrane, a síce samopaly vzor 24 alebo 26 mali G. B. a G.. R.., hracie automaty rozbíjali Y. Y., T. T., Ľ. P., Ľ. X., ako vodiči boli L. W. a G.. R.., čím poškodením výherných hracích automatov obvinení spôsobili spoločnosti B. B. H., s. r. o. X. škodu v sume 59.903,10 Sk (1.988,42 eura) a spoločnosti W.-U., s. r. o. W. škodu v sume 66.107,30 Sk (2.194,36 eura), pričom G. B. v čase skutku prechovával samopal vzor 24 alebo 26 bez povolenia,

X) G. C. v presne nezistenom čase na presne nezistenom mieste pred 13. januárom 2004 vydal pokyn G. B., aby zabezpečil vyplácanie peňazí majiteľmi hracích automatov v prospech nezistenej súkromnej bezpečnostnej služby, na základe toho G. B. zorganizoval skupinu osôb v zložení Ľ. X., L. W., Y. Y., T. T., Ľ. P. a G.. R.., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, sa dňa 13. januára 2004 okolo 19.00 h spolu s G. B. presunuli na dvoch odcudzených motorových vozidlách zn. Škoda Octavia RS turbo tmavomodrej farby a Škoda Octavia 20 ventil turbo tmavomodrej farby na ulicu Z. č. X v W. k objektu, v ktorom sa nachádza bar K. S. a ulicu S. č. X v W. k objektu, v ktorom sa nachádza piváreň V., pričom v jednom motorovom vozidle sa nachádzali G. B., Ľ. X., L. W. a Ľ. P. a v druhom motorovom vozidle T. T., Y. Y. a G.. R.., obidve skupiny boli vyzbrojené strelnými zbraňami, sekerami a baseballovými palicami, následne T. T., Y. Y. a G.. R.. vošli do baru K. S., v ktorom sekerami a baseballovými palicami rozbili 4 výherné hracie automaty American Poker a hrací prístroj Always Hot, pričom v tom istom čase G. B., Ľ. X., L. W. a Ľ. P. vošli do pivárne V. na ul. S. č. X v W., kde sekerami a baseballovými palicami poškodili 6 hracích automatov, obvinení, ktorí boli ozbrojení strelnými zbraňami prinútili personál a návštevníkov herní ľahnúť si na zem, aby tak umožnili ostatným obvineným rozbíjať výherné automaty, strelné zbrane, a síce samopaly vzor 24 alebo 26 mali G. B. a G.. R.., hracie automaty rozbíjali Y. Y., T. T., Ľ. P., Ľ. X., ako vodiči boli L. W. a G.. R.., čím poškodením výherných hracích automatov obvinení spôsobili spoločnosti B. B. H., s. r. o. X. škodu v sume 143.537,80 Sk (4.764,58 eura) a spoločnosti W.-U., s. r. o. W. škodu v sume 175.294,90 Sk (5.818,72 eura), pričom G. B. v čase skutku prechovával samopal vzor 24 alebo 26 bez povolenia,

X)

XX)

XX) G. C. v presne nezistenom čase pred 4. augustom 2004 na presne nezistenom mieste naviedol G. B., aby zorganizoval napadnutie W. V., v úmysle prezentovať vplyv, silu a možnosti zločineckej skupiny v domnení, že sa zavraždia bližšie nešpecifikovanému funkcionárovi vernej správy, následne na to G. B. dňa 4. augusta 2004 zorganizoval a naplánoval útok na W. V., a to tak, že G. C., súc uzrozumený, že koná v prospech zločineckej skupiny, sledoval pohyb W. V. a informoval o ňom G. B., pričom dňa 4. augusta 2004 G. C. oznámil, že W. V. sa nachádza v herni na prvom poschodí obchodného centra Q. na ulici R. č. X v W., následne tohto istého dňa v čase okolo 21.50 h G. B., Ľ. X., L. W. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, sa presunuli na motorovom vozidle zn. Škoda Octavia RS nezisteného evidenčného čísla k obchodnému centru Q. v W. všetci v tmavom oblečení a s kuklami na hlavách, vyzbrojení samopalom zn. Kalašnikov, revolverom 38 Špecial a pištoľou ČZ vzor 73 a železnými rúrami, pričom L. W. zostal s pištoľou v ruke pri dverách strážiteľ vchod, ostatní vošli do herne, kde sa v tom čase nachádzal W. V., zatiaľ čo G. B. držal v ruke samopal zn. Kalašnikov, Ľ. X. a G.. R. fyzicky napadli W. V. tak, že ho bili železnými rúrami po celom tele a týmto svojím konaním mu spôsobili tržnú ranu pravej ušnice, otvorenú zlomeninu v oblasti pravého i ľavého lakťa, otvorenú zlomeninu vonkajšieho členka vpravo, zlomeninu zápästnej kosti ľavej ruky, pomliaždenie ľavého členka, pravého stehna a ľavého kolena a tržné rany pravého pleca a pravého lakťa s dobou liečenia 77 dní, pričom G.X. B. v čase skutku prechovával samopal zn. Kalašnikov bez povolenia a L. W. v čase skutku prechovával pištoľ ČZ vzor 73 bez povolenia,

XX)

XX) G. B. i napriek tomu, že spáchal skutky popísané v 2) a 10) bode rozsudku, v priebehu mesiaca október až november 2004 on a Y. I. zorganizovali lúpežné prepadnutie Z. I., zamestnanca firmy L. L. W., v úmysle získať pre zločineckú skupinu finančné prostriedky, a to tak, že v uvedenom období Y. I. a G. B. s G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, sledovali Z. I., ozrejmili si jeho zvyky pri odvoze peňazí z predajne L. L. W. a následne 30. novembra 2004 asi o 17.00 h pred predajňou L. L. v W. na ulici P., pred ktorú sa prepravili osobným motorovým vozidlom zn. Lancia Thema nezisteného evidenčného čísla, ktoré viedol G.. R., pričom keď Z. I. vyšiel z predajne L. L. a do zadnej časti osobného motorového vozidla zn. Volkswagen Caddy ev. č. W. XXXBI uložil kufrik s finančnou hotovosťou 1.400.000 Sk (46.471,49 eura), z vozidla zn. Lancia Thema vystúpil G. B. v úmysle zmocniť sa týchto peňazí, po tom, čo Z. I. brániaci sa na nich zo svojej zbrane vystrelil, G. B. pojal úmysel usmrtiť ho, a preto na poškodeného Z. I. strieľal zo samopalu zn. Kalašnikov AK 47, kalibru 7,62 x 39 mm, pričom ho zasiahol do oblasti krku a pravej dolnej končatiny, čím mu spôsobil pristrel ľavej krčnej tepny, žily a priedušnice, a strelné poranenie dolnej končatiny s trieštivou zlomeninou stehennej kosti, čím u poškodeného došlo k rýchlemu vykrvácaniu a vzduchovej embólii v pravej časti srdca, ktorým zraneniam Z. I. na mieste podľahol, medzitým Y. I. z vozidla zn. Volkswagen Caddy vzal kufrik s hotovosťou 1.400.000 Sk (46.471,49 eura), čím obaja obvinení majiteľovi predajne L. L. Ing. I. L. odcudzením hotovosti spôsobili škodu vo výške 1.400.000 Sk (46.471,49 eura) a poškodením vozidla Volkswagen Caddy ev. č. W. XXXBI škodu v sume 62.225 Sk (2.065,49 eura), pričom G. B. v čase skutku prechovával samopal zn. Kalašnikov AK 47 kalibru 7,62 x 39 mm bez povolenia,

XX)

XX) G. B., Ľ. X., T. T. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, dňa 8. januára 2005 v čase asi o 20.30 h v W. na ulici P. pred obytným blokom č. X, kde sa dopravili na motorovom vozidle Fiat Croma šedej farby nezisteného evidenčného čísla, ktoré riadil G.. R., v úmysle fyzicky ublížiť L. L., z dôvodu prezentovania vplyvu, silu a možnosti zločineckej skupiny a odplaty za fyzické poníženie jedného z členov zločineckej skupiny, najprv G. B. na neho najmenej štyrikrát vystrelil z brokovej zbrane nezistenej značky a výrobného čísla kalibru 12 mm, pričom ho najmenej dvomi brokovými strelami zasiahol do oblasti hlavy a pravej nohy, následne T. T. L. L. najmenej dvakrát sekerou sekol do oblasti hlavy a ľavej nohy, zatiaľ čo Ľ. X. a G.. R. dávali pozor, čím poškodenému spôsobili strelné mnohopočetné rany v parjetookcipitálnej oblasti na hlave, sečnú ranu na hlave, otvorenú zlomeninu ľavého kolena, ľavého stehna, ktoré zranenia si vyžiadali dobu liečenia najmenej 7,5 mesiaca, pričom G. B. v čase skutku prechovával strelnú brokovú zbraň nezistenej značky a výrobného čísla kalibru 12 mm bez povolenia,

XX)

XX) G. B., Y. I., Ľ. X. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, dňa 16. marca 2005 asi o 19.16 h sa osobným motorovým vozidlom zn. škoda Octavia RS čiernej farby nezisteného evidenčného čísla, ktoré viedol G.. R.. prepravili na ulicu Č. H. č. XX v W. k herni W. vyzbrojení samopalom vzor 24 alebo 26 tzv. „pumpa“, ktorý mal G. B., sekerou, ktorú mal Y. I. a krátkymi guľovými strelnými zbraňami nezistených značiek, ktoré mali pri sebe Ľ. X. a G.. R., aby zabezpečili vyplácanie peňazí majiteľmi ruliet v prospech nezistenej súkromnej bezpečnostnej služby, vošli do herne W., kde G. B. a Ľ. X. zostali v barovej miestnosti herne strážiť ľudí, ktorým prikázali ľahnúť si na zem a G.. R. spolu s Y. I. vošli do druhej miestnosti herne, kde sa nachádzala hracia ruleta, ktorú Y. I.W. údermi sekerou poškodil, čím majiteľovi rulety spoločnosti Q. R., s. r. o. L. poškodením rulety spôsobili škodu v sume 30.062,50 Sk (997,89 eura), následne tohto istého dňa okolo 20.15 h sa všetci menovaní presunuli tým istým motorovým vozidlom na sídlisko I. N. k G. herni G. v W. na ul. V. č. XX, kde prikázali ľuďom, aby sa ani nepohli, následne Y. I. údermi sekerou poškodil ruletu, pričom G. B., Ľ. X. a G.. R. dávali pozor, čím poškodením rulety spôsobili spoločnosti U. H., s. r. o. L. škodu v sume 45.916 Sk (1.524,13 eura), pričom G. B. v čase skutku prechovával samopal vzor 24 alebo 26 tzv. „pumpa“ bez povolenia a Ľ. X. v čase skutku prechovával krátku guľovú zbraň nezistenej značky bez povolenia,

XX) G. B. v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste v W.N. naplánoval a zorganizoval poškodenie kamióna patriaceho firme U. O., a. s. W. z dôvodu, aby majiteľov donútil k finančnej spolupráci s nezistenou súkromnou bezpečnostnou službou a touto úlohou poveril Y. I., G. C. a G. J., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, dňa 27. marca 2005 asi o 21.30 h na parkovisku na ulici O. č. X v W., kde bol odstavený náves zn. Samro ev. č. W. XXXYF, ktorý bol zaparkovaný spoločne s ťahačom zn. Scania R 420 ev. č. W. XXXDR s nápisom U. O., polial náves na pravej strane benzínom a tento následne podpálil, čím poškodením návesu spôsobili spoločnosti U. O., s. r. o. W. škodu v sume 174.296 Sk (5.785,57 eura),

XX) G. B. v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste v W.N. naplánoval a zorganizoval poškodenie kamióna z dôvodu, aby majiteľov donútil k finančnej spolupráci s nezistenou súkromnou bezpečnostnou službou, pričom on sám spolu s Ľ. X., L. W. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, dňa 28. marca 2005 asi o 20.00 h v W. na ul. A. č. XX, kde bol zaparkovaný ťahač zn. Volvo FH 12 modrej farby ev. č. W. XXXCV spolu s návesom ev. č. W. XXXYC s nápisom U. O., a. s. W., G. B. rozbil kladivom sklenenú výplň na pravých predných dverách ťahača, L. W. polial benzínom vnútro kabíny, predné dvere a benzín polial aj po asfalte, aby bolo možné zapáliť kamión z väčšej vzdialenosti a Ľ. X. benzín zapálil, čím poškodením kabíny ťahača spôsobili firme H. Š. V. W. škodu v sume 8.840,- Sk (293,43 eura),

XX) G. B. i napriek tomu, že spáchal skutky popísané v 2), 10) a 13) bode rozsudku, on, Y. I. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny a v úmysle odstrániť šéfa konkurenčnej zločineckej skupiny, dňa 23. apríla 2005 asi o 21.25 h v W. po tom, čo sledovali Y. Q. z miesta jeho bydliska na odcudzenom osobnom motorovom vozidle zn. Alfa Romeo 166 ev. č. W. XXXBT, na ktorom použili odcudzenú tabuľku s ev. č. W. XXXBK a ktoré viedol G..R., zastavili v čase svetelnej signalizácie so znamením „stop“ vozidlo vedľa stojaceho vozidla zn. Mercedes Benz ev. č. W. XXXDY, ktoré viedol Y. Q. smerom na ulicu A., vzápätí G. B. v úmysle usmrtiť Y. Q., cez otvorené okno pravých zadných dverí maskovaný čiernou kuklou vystrelil na neho dávku najmenej 21 nábojov zn. Tokarev zo samopalu vzor 24 alebo 26 tzv. „pumpa“ kalibru 7,62 mm, potom Y. I. maskovaný obdobným spôsobom po vystúpení z vozidla cez ľavé zadné dvere prešiel okolo zadnej časti ich vozidla k zadnej časti vozidla riadeného Y. Q., ktorý sa v tom čase pohol smerom na ulicu A., a v úmysle usmrtiť Y. Q., zo samopalu typu AK 47 kalibru 7,62 mm vystrelil dávkami najmenej 29 nábojov vzor 43 smerom na vozidlo zn. Mercedes, čím G. B. Y. Q. spôsobil najmenej 10 strelných poranení, a síce priestrel hlavy a mozgu, priestrel hrudník a chrbta, priestrel ľavého a pravého ramena, ľavého predlaktia a ďalšie zranenia, v dôsledku ktorých menovaný po prevoze do nemocnice týmito zraneniami podľahol, pričom v dôsledku strelby Y. I. na vozidlo zn. Mercedes, ktoré asi po 70 metroch narazilo do

stĺpa verejného osvetlenia na pravej strane vozovky, došlo k strelnému poraneniu osôb sediacich v osobnom motorovom vozidle zn. Volkswagen Golf ev. č. W. XXXBK na ulici D. v W., a to hlavy G. U., ktorý tomuto zraneniu po prevoze do nemocnice podľahol, a k strelnému poraneniu H. G., ktorá utrpela priestrel oboch predkolení s dobou liečenia od 23. apríla 2005 do 18. augusta 2005, pričom obvinení poškodením vozidla zn. Mercedes Benz ev. č. W. XXXDY spôsobili škodu L. V. v sume 737.948 Sk (24.495,39 eura), poškodením vozidla zn. Renault Clio ev. č. W. JUDr. G. L. škodu v sume 25.022 Sk (830,58 eura), poškodením fasády rodinného domu na ulici D. č. X JUDr. K. L. škodu v sume 2.906,90 Sk (96,49 eura) a poškodením budovy autoservisu Y. G. škodu v sume 3.058,30 Sk (101,52 eura), pričom G. B. v čase skutku prechovával samopal vzor 24 alebo 26 tzv. „pumpu“ kalibru 7,62 mm bez povolenia a Y. I. v čase skutku prechovával samopal typu AK 47 kalibru 7,62 mm bez povolenia.

Za to boli uložené (okrem iných) obvineným:

G. C. podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 2 a § 29 ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2003 súhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c), ods. 3 Trestného zákona do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona bol súčasne zrušený výrok o treste odňatia slobody vo výmere dvoch rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu štyroch rokov rozsudku Okresného súdu Košice II z 29. januára 2013, sp. zn. 7T/271/2002, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona bol tiež zrušený výrok o treste odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu osemnástich mesiacov a výrok o treste zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dva roky rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo 14. októbra 2014, sp. zn. 2T/36/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, s tým, že podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Trestného zákona bol obvinenému G. C. uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dva roky.

Y. I. podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 2 a § 29 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 úhrnný výnimočný trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťpäť rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c), ods. 3 Trestného zákona do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona (zákon č. 300/2005 Z. z.) mu bol zároveň uložený ochranný dohľad na tri roky.

L. W. podľa § 184a ods. 5, § 35 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. marca 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvanásť rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c) do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Y. X. podľa § 179 ods. 2, § 35 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 súhrnný trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 3 Trestného zákona bol súčasne zrušený výrok o treste odňatia slobody vo výmere dva roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu štyroch rokov rozsudku Okresnému súdu Košice II z 29. januára 2013, sp. zn. 7T/271/2002, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

T. T. podľa § 185a ods. 1, § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

L. P. podľa § 185a ods. 1, § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 3 Trestného zákona do druhej nápravno-výchovnej skupiny.

Súd prvého stupňa vyššie citovaným rozsudkom rozhodol podľa § 83 ods. 1 písm. e) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. tiež o zhabaní vo výroku bližšie špecifikovaných vecí, ktorých vlastníkom sa podľa § 83 ods. 2 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. stal štát.

Súčasne podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku zaviazal prvostupňový súd k náhrade škody (okrem iných) obvinených:

- G. C. v sume 4.949,51 eura (149.109,- Sk) poškodenej Y. K.;
- G. C. a Y. L. spoločne a nerozdielne v sume 2.832,51 eura (85.332,20 Sk) poškodenému Q. H.;
- G. B., Y. Y. a Y. X. spoločne a nerozdielne v sume 481,99 eura (14.520,50 Sk) poškodenému U. X. J. N. W.;
- G. C., G. B., L. X., L. W., Y. Y., T. T. a L. P. spoločne a nerozdielne v sume 6.753 eura (203.440,90 Sk) poškodenej spoločnosti B.-B.-H., s. r. o.;
- G. C., G. B., L. X., L. W. a G. C. spoločne a nerozdielne v sume 3.382,89 eura (101.913,- Sk) poškodenému W. V.;
- G. B. a Y. I. spoločne a nerozdielne v sume 1.420,39 eura (42.790,80 Sk) poškodenej H. I. a v sume 48.536,98 eura (1.462.225,- Sk) poškodenému I. L.;
- G. B., L. X. a T. T. spoločne a nerozdielne v sume 9.140,11 eura (275.355,- Sk) poškodenej H. L.;
- G. B., Y. I. a L. X. spoločne a nerozdielne v sume 1.524,13 eura (45.916,- Sk) poškodenej spoločnosti U. H., s. r. o.;
- G. B. a Y. I. spoločne a nerozdielne v sume 14.862,39 eur (447.744,50 Sk) poškodenej L. U., v sume 6.404,87 eur (192.953,- Sk) poškodenej H. G., v sume 717,65 eur (21.620,- Sk) poškodenej zdravotnej poisťovni J., a. s.;

s tým, že podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku boli poškodení Y. K., Q. H., U. X. J. N. W., spoločnosť B.-B.-H., s. r. o. a H. L. so zvyškom svojich nárokov na náhradu škody odkázaní na občianske súdne konanie.

Neskorším opravným uznesením Špecializovaného trestného súdu z 11. apríla 2017, sp. zn. PK-1T/14/2007, právoplatným 3. mája 2017, boli podľa § 174 ods. 1 Trestného poriadku per analogiam vo výroku i v odôvodnení prvostupňového rozsudku opravené zrejme nesprávnosti týkajúce sa údajov poškodených spoločností (resp. splnomocnenca poškodeného), a to konkrétne:

- obchodné meno z nesprávneho „B.-B.-H., s. r. o.“ na správne „H. s.r.o.“;
- obchodné meno z nesprávneho „U. H., s. r. o.“ na správne „U. O., a. s.“;
- údaje splnomocnenca poškodenej H. G. z nesprávneho „L. C. B., L.C.X. XX, XXX XX X., IČO: XX XXX XXX“ na správne „L. C. B., J. G. X, XXX XX X., IČO: XX XXX XXX“.

Proti uvedenému rozsudku Špecializovaného trestného súdu podali odvolania (okrem iných) obvinení G. C., Y. I., L. W., Y. X., T. T. a L. P., T. C. Y. X. - T. X. a prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“).

Aj na podklade týchto odvolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom z 11. apríla 2018, sp. zn. 4 To 1/2017, rozhodol tak, že:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 3 Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o vine (okrem iných) u obvinených:

- G. C., Y. I., L. W., Y. X., T. T. a L. P. vo vzťahu k skutku v bode 1) rozsudku,
- G. C. vo vzťahu k skutku v bode 3) rozsudku,
- Y. X. vo vzťahu k skutku v bode 5) rozsudku,
- Y. I. vo vzťahu k skutku v bode 18) rozsudku,

ako aj vo výrokoch o trestoch u týchto obvinených.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku (okrem iných) uznal obvinených G. C., Y. I., L. W., Y. X., T. T. a Ľ. P. za vinných, že

X) G. C. spoločne s G. B. v letných mesiacoch roku 2000 minimálne do 23. apríla 2005 postupne vytvárali a budovali štruktúru zločineckej skupiny pôsobiacej v W. a jeho širšom okolí, s hierarchicky usporiadanou štruktúrou a plánovitým rozdelením úloh s cieľom páchania rôznej trestnej činnosti, ktorej členmi boli Y. L., Y. I., Ľ. X., L. W., Y. Y., T. T., G. C., Ľ. P. a G.. R., pričom zločinecká skupina bola financovaná zo zdrojov trestnej činnosti pozostávajúcej predovšetkým z páchania trestných činov vraždy, vydierania, lúpeže, všeobecného ohrozenia, nedovoleného ozbrojovania, poškodzovania cudzej veci a iných trestných činov násilnej povahy, ktoré sú podrobne uvedené v 2) - 17), 19) a 20) bode rozsudku, s cieľom získania finančného zisku a iných materiálnych výhod v prospech zločineckej skupiny,

X) G. C. i napriek tomu, že spáchal skutok popísaný v 2) bode rozsudku, dňa 7. apríla 2001 okolo 01.00 h v obci P. X., v kuchyni rodinného domu č. XXX, patriaceho Q. Č. v prítomnosti G. B., I. K., G. Č. a G.. R., krátkou guľovou zbraňou nezistenej značky ráže 9 mm s namontovaným tlmičom výstrelov, v úmysle usmrtiť, strelil do zátylku hlavy Y. K., o ktorom sa domnieval, že je príslušníkom SIS a môže prezradiť činnosť ich zločineckej skupiny, čím mu spôsobil priestrel hlavy s kanálovitým pomliaždením mozgu a vnútrolebečným krvácaním, ktorému poškodený na mieste podľahol, pričom G. C. v čase skutku prechovával krátku guľovú zbraň nezistenej značky ráže 9 mm s namontovaným tlmičom výstrelov bez povolenia, G. B. a G.. R., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny s I. K. a G. Č., odstránili stopy z miesta činu a telo Y. K. zakopali pri obci T. O.,

X) G. B. v úmysle dosiahnuť zmenu výpovede svedka Y. X., ktorý vypovedal v trestnom konaní proti jeho nevlastnému bratovi L. C., naplánoval a zorganizoval útok na Y. X., ktorého sa okrem G. B. zúčastnili aj Y. X., Y. Y. a G.. R. dňa 22. januára 2002 okolo 18.30 h v W. na ul. X. č. XX, na požičanom motorovom vozidle zn. Volkswagen Golf VR6 čiernej farby maskovaní čiernymi kuklami na hlavách a v tmavom oblečení, G.. R. polial benzínom vchodové dvere bytu majiteľky T. V., ktorá sa v tom čase v byte zdržiavala so svojou dcérou B. V. a svojím priateľom Y. X., rozliaty benzín zapálil Y. Y., čím došlo k vzniku požiaru, ktorý sa rýchlo rozšíril na bytové jadro uvedeného bytu, G. B. a Y. X. strieľali z brokovnic do okien uvedeného bytu, G. B. zo strany ulice a Y. X. z druhej strany bloku zo strany kuchyne bytu, pričom Y. X., T. V. a B. V. museli v dôsledku požiaru opustiť byt vyskočením z okna, keďže bezprostredne hrozilo rozšírenie požiaru a výbuchu plynu, musel byť byt ihneď odpojený od prívodu elektrickej energie a plynu, v bytovom dome sa v tom čase nachádzalo najmenej ďalších päť osôb, čím T. V. spôsobili škodu vo výške 221.937,70 Sk (7.366,98 eura), T. U., rod. P. škodu v sume 77.495,80 Sk (2.572,39 eura) a U. X. J. N. W. škodu v sume 145.205 Sk (4.819,92 eura), pričom G. B. a Y. X. v čase skutku prechovávali brokovnice bez povolenia,

čím spáchali (okrem iných) obvinení:

G. C., Y. I., L. W., T. T. a Ľ. P. v bode 1) trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005;

G. C. v bode 3) trestné činy vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c), h) Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2001 a nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2001;

Y. X. v bode 5) trestné činy všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), b), d) Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2002.

III. Za to odsúdil (okrem iných) obvinených:

G. C. aj za skutky v bodoch 2), 4), 7), 8) a 11) prvostupňového rozsudku podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 2, § 29 ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2003 na súhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c), ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere dva roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu štyroch rokov rozsudku Okresného súdu Košice II z 29. januára 2013, sp. zn. 7T/271/2002, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 zrušil tiež výrok o treste odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu osemnástich mesiacov a výrok o treste zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dva roky rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo 14. októbra 2014, sp. zn. 2T/36/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, s tým, že podľa § 49 ods. 1, § 50 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 bol obvinenému uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dva roky.

Y. I. aj za skutky v bodoch 13), 17) a 20) prvostupňového rozsudku podľa § 219 ods. 2, § 35 ods. 2, § 29 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 na úhrnný výnimočný trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťštyri a pol roka so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c), ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona (zákon č. 300/2005 Z. z.) mu zároveň uložil ochranný dohľad vo výmere troch rokov.

L. W. aj za skutky v bodoch 7), 8), 9), 11) a 19) prvostupňového rozsudku podľa § 184a ods. 5, § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. marca 2005 na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvanásť rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Y. X. podľa § 179 ods. 2, § 35 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 na úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 zároveň zrušil výrok o treste odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu rozsudku Okresného súdu Košice II z 29. januára 2013, sp. zn. 7T/271/2002, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

T. T. aj za skutky v bodoch 7), 8), a 15) prvostupňového rozsudku podľa § 185a ods. 1, § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

E. P. aj za skutky v bodoch 7) a 8), prvostupňového rozsudku podľa § 185a ods. 1, § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní päť rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 39a ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 do druhej nápravnovúchovnej skupiny.

IV. A. Podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 oslobodil (okrem iných) obvineného Y. X. spod obžaloby prokurátora z 27. apríla 2007, č. p. VII/2 Gv 49/05-1053, pre skutok uvedený v bode 1) napadnutého rozsudku, právne kvalifikovaný ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že G. C. spoločne s G. B. v letných mesiacoch roku 2000 minimálne do 23. apríla 2005 postupne vytvárali a budovali štruktúru zločineckej skupiny pôsobiacej v W. a jeho širšom okolí, s hierarchicky usporiadanou štruktúrou a plánovitým rozdelením úloh s cieľom páchania rôznej trestnej činnosti, ktorej členmi boli Y. L., Y. I., E. X., L. W., Y. Y., Y. X., T. T., G. C., E. P., G. Č., I. K., G. J. a G.. R., činnými pre túto skupinu boli T. X. a T. O., súc uzrozumení, že konali v prospech zločineckej skupiny tým, že pre zločineckú skupinu krádežami zabezpečovali osobné motorové vozidlá, pričom zločinecká skupina bola financovaná zo zdrojov trestnej činnosti pozostávajúcej predovšetkým z páchania trestných činov vraždy, vydierania, lúpeže, všeobecného ohrozenia, nedovoleného ozbrojovania, poškodzovania cudzej veci a iných trestných činov násilnej povahy, ktoré sú podrobne uvedené v 2) až 20) bode rozsudku, s cieľom získania finančného zisku a iných materiálnych výhod v prospech zločineckej skupiny.

B. Podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005 oslobodil (okrem iných) obvineného Y. I. spod obžaloby prokurátora z 27. apríla 2007, č. p. VII/2 Gv 49/05-1053, pre skutok uvedený v bode 18) napadnutého rozsudku, právne kvalifikovaný ako trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že G. B. v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste v W.N. naplánoval a zorganizoval poškodenie kamióna patriaceho firme U. O., a. s. W. z dôvodu, aby majiteľov donútil k finančnej spolupráci s nezistenou súkromnou bezpečnostnou službou a touto úlohou poveril Y. I., G. C. a G. J., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny, dňa 27. marca 2005 asi o 21.30 h na parkovisku na ulici O. č. X v W., kde bol odstavený náves zn. Samro ev. č. W. XXXYF, ktorý bol zaparkovaný spoločne s ťahačom zn. Scania R 420 ev. č. W. XXXDR s nápisom U. O., poliali náves na pravej strane benzínom a tento následne podpálili, čím poškodením návesu spôsobili spoločnosti U. O., s. r. o. W. škodu v sume 174.296 Sk (5.785,57 eura).

V. Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania (okrem iných) obvinených G. C., T. T., E. P. a prokurátora zamietol ako nedôvodné.

II.

Dovolania a ich doplnenia

II.1. obvinený G. C.

Dňa 7. septembra 2018 bolo Špecializovanému trestnému súdu doručené dovolanie obvineného G. C., podané ním splnomocneným obhajcom Mgr. Igorom Cibulom a smerujúce voči vyššie uvedenému rozsudku najvyššieho súdu, v spojení s prvostupňovým rozsudkom Špecializovaného trestného súdu. Ako dôvody dovolania obvinený (formálne) uplatnil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), e) a g) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o bližšie odôvodnenie podaného dovolania, tak obvinený najskôr úvodom poukázal na vo veci vydané rozhodnutia, keď predovšetkým v súvislosti s kasačným uznesením najvyššieho súdu z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, upozornil na to, že odvolací súd tu skonštatoval aj chyby v konaní dotýkajúce sa porušenia práva na obhajobu. Tak ako jeho prvé odsúdenie, aj to opätovné bolo založené výlučne na jedinom dôkaze, a to na výsluchu svedka G. R., ku ktorému najvyšší súd v ostatne zmieňovanom uznesení uviedol, že „... v takom prípade, ako je predmetný, jeden priamy dôkaz výpoveďou chráneného svedka G. R. musí byť starostlivo overený radom ďalších nepriamych dôkazov potvrdzujúcich vierohodnosť priameho dôkazu o účasti obžalovaných na spáchaní skutkov, pre ktoré sú žalovaní.“ Tiež ďalej potom uviedol: „K vlastným skutkovým zisteniam súdu a vykonanému dokazovaniu

treba uviesť, že zodpovedá skutočnosti, že Špeciálny súd vykonal vo veci množstvo dôkazov, ale v podstate, okrem už spomínaného svedka G. R., všetky končia v rovine potvrdenia toho, či sa ten ktorý skutok stal, ako ku skutkom došlo, resp. mohlo dôjsť a aké boli ich následky. Na preukázanie toho, kto sa na ich spáchaní podieľal, teda potvrdenia priameho dôkazu výpovede svedka G. R., sú nepriame dôkazy veľmi vzdialené. Stopy zistené na miestach činov, v tej časti skutkov, ktoré sú pojaté do napadnutého rozsudku, neboli expertízami stotožnené so žiadnymi porovnávacími vzorkami, ktoré by nasvedčovali účasti niektorého z obžalovaných na mieste činu alebo naznačovali súvislosť s činnosťou zločineckej skupiny.“ Dovolateľ na margo toho poznamenal, že po vrátení veci späť súdu prvého stupňa nebol produkovaný ani jeden dôkaz, priamy alebo nepriamy, ktorý by potvrdil výpoveď G. R.. A naviac, odvolací súd v zrušovacom uznesení nariadil vykonať viacero dôkazov s tým, že o. i. tiež poukázal na potrebu vykonania výsluchu spomínaného svedka pred súdom - ak už tento nebude v režime chráneného svedka - s cieľom realizácie priamej konfrontácie tvárou v tvár oproti obvineným.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zdôvodnil obvinený v prvom rade tým, že po vrátení veci (súdu prvého stupňa) mal jediného obhajcu, a to ustanovenú advokátku JUDr. Lýdiu Ráckovú, ktorú však súd prvého stupňa od obhajovania jeho osoby neoslobodil napriek tomu, že mu neposkytovala kvalifikovanú obhajobu, čo de facto potvrdil aj Ústavný súd Slovenskej republiky. Na bližšie ozrejenie v tomto smere uviedol, že podaním zo 14. februára 2011 vzniesol námietku zaujatosti voči konajúcemu predsedovi senátu JUDr. Igorovi Králikovi, a to ihneď potom, ako sa dozvedel a oboznámil s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ferrantelli a Santangelo proti Taliansku zo 7. augusta 1996 a Rojas Morales proti Taliansku zo 16. novembra 2000 (ktorej problematike sa venoval aj emeritný sudca Európskeho súdu pre ľudské práva JUDr. Bohumil Repík, CSc., a to tak v článku uverejnenom v bulletine Českej advokátskej komory 3/2003, ako aj v publikáciách Evropská úmluva o ľudských právach a trestní právo, r. 2002 a Ľudské práva v súdnom konaní, r. 1999). Podľa názoru obvineného je zrejmé, že vyššie menovaný predseda senátu prvostupňového súdu nebol osobou nezaujatou v zmysle uvedenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, keďže rozhodoval v trestnej veci obvineného G. Č., sp. zn. PK-1T/15/2008, pričom rozsudok súdu v tejto veci bol vo svojej podstate len kópiou rozsudku toho istého súdu v jeho trestnej veci (sp. zn. PK-1T/14/2007) pod vedením toho istého predsedu senátu. Na základe uvedeného preto žiadal, aby bol JUDr. Igor Králik vylúčený ako sudca z jeho trestnej veci a vec bola pridelená inému nestrannému predsedovi senátu, keď tiež dodal, že nestrannosť menovaného sudcu vylučuje i to, že už raz priamo rozhodoval o jeho vine a treste a zaujal k nim stanovisko. Dňa 15. marca 2011 mu bolo doručené vyrozumienie predsedu senátu o tom, že súd o predmetnej námietke zaujatosti podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku z dôvodu jej oneskoreného podania (§ 31 ods. 4 Trestného poriadku) rozhodovať nebude. Nakoľko mal obvinený za to, že takýmto nekonaním boli porušené jeho základné práva a slobody, podal sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. Táto síce bola uznesením zo 14. septembra 2011, sp. zn. I. ÚS 337/2011, odmietnutá, avšak v odôvodnení uvedeného rozhodnutia Ústavný súd Slovenskej republiky o. i. uviedol: „Argumentácia, ktorou sťažovateľ námietku zaujatosti odôvodnil, bola uverejnená v odbornej literatúre či článku, ktoré sú však všeobecne verejnosti (nie len odbornej) prístupné. Pokiaľ sťažovateľ nemal takéto odborné vedomosti, bolo úlohou jeho kvalifikovaného právneho zástupcu v konaní pred špecializovaným súdom, oboznámiť ho bez meškania o týchto skutočnostiach. Preto špecializovaný súd nemohol akceptovať námietku zaujatosti podanú 14. februára 2011 ako vznesenú bez meškania...“ Z uvedeného podľa dovolateľa jednoznačne vyplýva, že jemu pre účely daného konania ustanovená obhajkyňa neobhajovala jeho záujmy dostatočne kvalifikovane, a preto podaním z 19. decembra 2011 požiadal o ustanovenie iného právneho zástupcu. Predseda senátu uznesením zo 4. januára 2012 obhajkyňu JUDr. Lýdiu Ráckovú od povinnosti jeho obhajoby neoslobodil, pričom v odôvodnení uviedol, že ním uvádzané dôvody nemožno považovať za závažné. Následne aj sama obhajkyňa podaním z 18. júla 2012 požiadala súd o oslobodenie od obhajovania jeho osoby, avšak súd rozhodol (uznesením z 19. júla 2012) rovnako, a síce ju neoslobodil s tým, že dospel k záveru, že uvádzané dôvody nie sú závažné a naviac, on sám nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by svedčili o jej dlhodobom si neplnení svojich povinností; práve naopak, predseda senátu konštatoval, že ustanovená obhajkyňa si pri jeho obhajovaní vykonáva svoje práva a povinnosti na profesionálnej úrovni a v danom smere jej niet čo vytknúť. Uvedené je však podľa obvineného v jednoznačnom rozpore s už zmieňovaným uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky. Obvinený

záverom k tejto časti dovolacej argumentácie poznamenal tiež to, že hoci na uvedené zásadné porušenie práva na obhajobu poukázal aj v odôvodnení odvolania, odvolací súd v napadnutom rozsudku na to žiadnym spôsobom nereagoval, pritom ale išlo o skutočnosť, ktorá mala (má) podstatný význam. A napokon úplne na koniec k tomu zdôraznil, že v zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva musí byť obhajoba obvineného predovšetkým skutočná a účinná, keď len samotné ustanovenie obhajcu nezaistíuje účinnosť jeho právnej pomoci.

Čo sa týka ďalšej obvineným namietanej okolnosti v kontexte dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tak táto sa potom týkala - zjednodušene povedané - porušenia jeho práva na prejednanie veci v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadrovať ku všetkým vykonávaným dôkazom, zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj v § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Právo byť osobne prítomný na pojednávaní pritom neznamená len jeho púhu fyzickú prítomnosť, ale tiež aj reálnu možnosť pojednávanie sledovať a aktívne sa na ňom zúčastňovať. Aj keď mal súdom ustanovenú obhajkyňu, jeho neprítomnosťou, resp. nemožnosťou byť prítomný na pojednávaní bolo porušené jeho právo na osobnú obhajobu (nemohol sa vyjadrovať ku všetkým obvineniam, kladeným mu za vinu a ani priamo uvádzať okolnosti, či navrhovať a prekladať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu), a to zásadným spôsobom, nekonvalidovateľným obhajcom ex offo. Obvinený v uvedenej súvislosti dal do pozornosti i zásadu rovnosti strán či kontradiktórnosti konania s tým, že jeho neprítomnosť na pojednávaniach mala za následok nemožnosť uplatnenia rovnakých procesných práv, ako mal prokurátor. Ako k tomu ďalej poznamenal, z termínov hlavných pojednávaní na súde prvého stupňa sa ospravedlňoval z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, nakoľko nebolo v jeho finančných možnostiach uhradiť si náklady za cestovné z miesta trvalého bydliska do sídla súdu v Pezinku, pričom nemal ani prostriedky na ubytovanie a stravu (pojednávanie bolo rozložené totiž na niekoľko dní). Pokiaľ mu to finančné prostriedky dovoľovali, aktívne sa zúčastňoval všetkých pojednávaní, avšak zmena nastala po tom, čo bol nezákonne vo väzbe - od 13. októbra 2008 do 7. apríla 2010 z dôvodu podľa § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku na základe vykonštruovaného obvinenia z prečinu výtržníctva. Z tohto dôvodu prišiel o akúkoľvek zárobkovú možnosť, po prepustení z väzby minul všetky svoje úspory na bežné životné výdavky a aj v dôsledku tvrdých mediálnych atakov si nemohol nájsť adekvátnu prácu, a tým pádom ani nemal príjem, ktorý by mu umožňoval uhradiť si spomínané náklady v súvislosti so zabezpečením jeho účasti na pojednávaní v dotknutej veci. Z dôvodu spomínaného nedostatku financií požiadal vo februári 2011 prvostupňový súd o prijatie takých opatrení, aby neboli porušované jeho práva, presnejšie požiadal o to, aby sa pojednávanie konalo v Košiciach, ktorej žiadosti aj súd vyhovel a pojednávanie v dňoch 12. až 14. apríla 2011 vytyčil do Košíc s tým, že toto sa bude konať v budove KR PZ. Na vytyčený termín sa dostavil, avšak nie z jeho viny bolo toto napokon zmarené a odročené na nový termín, avšak opäť do sídla súdu v Pezinku (čím mu bolo teda opäť zabránené osobne vykonávať právo na obhajobu). Súdu pritom nič nebránilo, aby sa pojednávania aj naďalej konali v Košiciach, a to už aj z toho dôvodu, že väčšina obvinených a svedkov bola z východného Slovenska. Vyslovil pritom názor, že nemôže byť na ujmu jeho práv, ak súd nevedel zabezpečiť účasť tretích osôb na hlavnom pojednávaní v Košiciach (dochádzalo k tomu pritom aj v Pezinku).

Vo vzťahu k druhému z uplatnených dôvodov dovolania - podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku obvinený uviedol, že tento uplatňuje aj s poukazom na § 374 ods. 3 Trestného poriadku, keďže už na súde prvého stupňa poukazoval na zaujatosť predsedu senátu. Danú chybu (konania) následne namietal aj v odôvodnení svojho odvolania, avšak najvyšší súd ako súd odvolací túto nielenže neopravil, ale na predmetnú námietku ani žiadnym spôsobom v rámci odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku z 11. apríla 2018 nereagoval. Išlo pritom o otázku, ktorá mala (má) pre vec podstatný význam, a teda odpoveď na ňu bolo potrebné v súlade s rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu Slovenskej republiky dať (napr. m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 110/07).

A napokon, pokiaľ ide o uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ako nezákonný dôkaz, na ktorom bolo rozhodnutie založené, označil tento dovolateľ výpoveď svedka G. R.. Úvodom k tomu pritom zopakoval už vyššie citovanú súvisiacu argumentáciu najvyššieho súdu uvedenú

v jeho predchádzajúcom kasačnom uznesení z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, tiež spolu s poukazom na nariadenie (o. i.) vykonať kľúčový dôkaz, a to v prípade, ak už nebude svedok G. R. v režime chráneného svedka, výsluch tohto svedka pred súdom s cieľom vykonania priamej konfrontácie tvárou v tvár oproti obvineným. Obvinený podotkol, že z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že dôvodom nariadeného výsluchu bolo, že výpovede daného svedka nepostačovali na preukázanie viny. Spomínaný svedok následne (po vrátení veci súdu prvého stupňa) bol aj predvolaný za účelom jeho výsluchu na hlavné pojednávanie konané 25. októbra 2010, avšak po zákonom poučení uviedol, že odmieta vypovedať, aby si neprivodil trestné stíhanie a naďalej trvá na všetkých svojich výpovediach. Nasledovala porada senátu, po ktorej predseda senátu uviedol, že súd nebude čítať výpovede svedka R., pretože dôkazy, ktoré boli vykonané doposiaľ, zrušené neboli. V odôvodnení rozsudku z 9. augusta 2016 sa potom súd k osobe dotknutého svedka vyjadril tak, že jeho výsluch priamo pred súdom nariadil odvolací súd, ale aj on sám mal záujem o jeho vykonanie takýmto spôsobom; že zmenené rozhodnutie svedka musel rešpektovať, pretože bolo v súlade s § 130 ods. 2 Trestného poriadku a navyiac, nemal žiadne právomoci k tomu, aby ho donútil vypovedať s tým, že to ale neznamená, že by sa tým automaticky anulovali jeho skoršie výpovede z hlavného pojednávania; a napokon tiež, že tieto predchádzajúce výpovede boli vykonané zákonným spôsobom, pričom súd im uveril. Z dovolaním napadnutého rozsudku najvyššieho súdu z 11. apríla 2018 pritom vyplýva, že tento sa s argumentáciou súdu prvého stupňa o dôvodnosti práva svedka R. odmietnuť vypovedať (aby svojou výpoveďou neprivodil nebezpečenstvo trestného stíhanie seba alebo osobe blízkej) stotožnil. Na margo ostatne uvedeného dovolateľ zdôraznil, že tak, ako to rozsiahlo uvádzal už v dôvodoch svojho odvolania, podľa jeho názoru zákonné podmienky na odmietnutie výpovede v prípade svedka R. neboli a nemohli byť ani splnené, keďže menovaný mal v danom čase (uznesením Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ, ČVS: PPZ-6/BOK-V-2007, z 3. augusta 2010) podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku prerušené trestné stíhanie za skutky, ktoré sú predmetom obžaloby (z dôvodu usvedčovania obvinených v danej veci), a teda si svojou výpoveďou nemal ako privodiť trestné stíhanie. Na predmetnú zásadnú odvoláciu námietku pritom opäť najvyšší súd v napadnutom rozsudku nedal žiadnu odpoveď. Na záver obvinený citujúc právny názor z uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 2 Tdo 19/2014 - podľa ktorého „Nezákonným spôsobom získaný dôkaz znamená, že dôkazný prostriedok, ktorý je jeho nositeľom, je nepoužiteľný pre rozhodovanie vo veci a znamená naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Tento dovolací dôvod je splnený aj vtedy, ak je nepochybné, že súd pri svojom rozhodovaní vychádzal aj z dôkazov, ktoré sám vykonal v rozpore so zákonom alebo ich prevzal (napr. formou čítania) ako primárne nezákonne vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní. Záver súdu, že konkrétny dôkazný prostriedok je použiteľný, je preskúmateľný dovolacím súdom vtedy, ak toto hodnotenie sa nedotýka skúmania skutku samého, ani vecnej (obsahovej) podstaty dôkazu, ale len toho, či konkrétny dôkazný prostriedok (napr. výsluch), resp. z neho vyplývajúci dôkaz je alebo nie je použiteľný pre rozhodnutie, teda či bol alebo nebol získaný a vykonaný zákonným spôsobom.“ - uzavrel predmetnú dovoláciu argumentáciu tým, že pokiaľ výsluch svedka R. nebol 25. októbra 2010 vykonaný zákonným spôsobom, neboli splnené podmienky na uznanie jeho predchádzajúcich výpovedí, ktoré dokonca neboli po vrátení veci ani čítané, a z uvedeného dôvodu je preto dovolateľ názoru, že tento dôkaz, resp. teda výsluchy svedka R.Ö. sú nepoužiteľné pre rozhodnutie vo veci.

V poslednej časti odôvodnenia podaného dovolania potom dovolateľ, hoc (ako sám konštatuje) vedomý si toho, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené (tieto nemôže meniť, ani doplniť), považoval za dôležité upozorniť na to, že tým, že v konaní nasledujúcom po vydaní zrušujúceho uznesenia z 26. februára 2010 nebol v rozpore s § 327 ods. 1 Trestného poriadku vykonaný odvolacím súdom nariadený výsluch svedka R., došlo k porušeniu princípu právneho štátu, presnejšie princípu právnej istoty. Špecializovaný trestný súd pritom za dôkazne identickej situácie, po vrátení veci na opätovné prejednanie a rozhodnutie, v rámci svojho rozsudku uviedol, že výpovede svedka R. sú objektivizované aj inými dôkazmi a následne najvyšší súd v rozsudku z 11. apríla 2018 dokonca uviedol, že výpoveď menovaného nie je dôkazne osamotená, ale bola preverená celým radom ďalších nepriamych dôkazov. Podľa dovolateľa posledne zmieňovaný rozsudok odvolacieho súdu celkom zjavne popiera požiadavku právnej istoty, nakoľko má v sebe niekoľko protichodných zmien - bez zistenia akejkoľvek novej skutočnosti oproti skoršiemu zrušujúceho druhostupňovému uzneseniu.

V podstate z týchto dôvodov obvinený žiada, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. c), e), g) Trestného poriadku a v zmysle § 386 Trestného poriadku aby zrušil tak napadnutý rozsudok najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako i prvostupňový rozsudok Špecializovaného trestného súdu, a následne aby vec prikázal súdu prvého stupňa na opätovné prerokovanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu a zákonným spôsobom.

Ďalej je potrebné uviesť, že 6. júna 2019 bolo dovolaciemu súdu zo strany Špecializovaného trestného súdu postúpené osobné podanie obvineného G. C., označené ako „Zodpovednosť za vraždu Y. Q. a zabitie G. U. a postrelenie jeho priateľky H. G. nesú trestnoprávnu zodpovednosť Y. U., P. L. a P. R. pretože nekonaly napriek tomu, že o tom boli informovaný“ (prvostupňovému súdu odstúpené 4. júna 2019 prokurátorom) s tým, že z hľadiska jeho obsahu ide o. i. o doplnenie podaného dovolania, keďže v ňom obvinený poukazuje aj na údajné pochybenia oboch vo veci konajúcich súdov v jeho, aktuálne dovolacím súdom posudzovanej trestnej veci.

Podanie obvineného G. C. s rovnakým označením a len s čiastočným obsahovým doplnením oproti vyššie uvedenému (o poukaz na závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. mája 2018, sp. zn. II. ÚS 111/2018) bolo pritom dovolaciemu súdu neskôr (25. septembra 2019) doručené aj zo strany samotného obvineného, keď tento jeho záverom uviedol, že ho dáva na vedomie najvyššiemu súdu po nečinnosti Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

A napokon bolo dovolaciemu súdu 16. septembra 2020 doručené ďalšie podanie obvineného, doplnené oproti už zmieňovaným podaniam vecne navyše v súvislosti s posudzovanou vecou v podstate „iba“ o poukaz na aktuálnu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-709/18 (z 28. mája 2020) a C-377/18 (z 5. septembra 2019), týkajúcu sa prezumpcie nevinoty.

Z uvedených osobných podaní obvineného - v kontexte dotknutej trestnej veci a neopakujúc zároveň už skutočnosti sumarizované vyššie, ktoré boli uvedené prostredníctvom jeho obhajcu - (zhodne) vyplýva, že: (i) je nevinný, bol odsúdený za nič, čo nespáchal, a to bez jediného dôkazu preukazujúceho jeho vinu; (ii) jeho trestné stíhanie bolo vykonštruované a zmanipulované (išlo o politický proces za pomoci médií); (iii) tak vo veci konajúci vyšetrovateľ Q. L., ktorý bol „len“ posluhovačom Y. U., ako aj senát Špecializovaného trestného súdu zneužili svoje právomoci, a to konaním v podaní bližšie popísaným, pre ktoré na nich aj podal trestné oznámenia, pričom na predsedu senátu JUDr. Igora Kráľika podal dokonca aj návrh na disciplinárne konanie; (iv) posledne menovaný predseda prvostupňového senátu, dosadený a slúžiaci JUDr. J. I. (na ktorého rovnako podal trestné oznámenie pre jeho ničím nepodložené negatívne vyjadrenia v médiách na jeho osobu), bol voči jeho osobe zaujatý (o ním podanej námietke zaujatosti z dôvodu, že sa o ňom menovaný sudca vyjadroval v priebehu konania ako o páchatelovi a nie podozrivom, sa pritom nesprávne nekonalo - nešlo totiž zjavne iba o obyčajné prerieknutie, ako to zdôvodnil samotný sudca) a niekoľkokrát ho navyše znevažoval a zosmiešňoval v očiach širokej verejnosti; (v) spôsob, akým sa 12. júna 2007 rozhodovalo na súde o prijatí obžaloby, keď táto bola prijatá ešte pred daním možnosti predniesť svoju argumentáciu prítomnej obhajkyňi K. D., ktorá ju žiadala neprijat', už naznačoval predpojatosť vo veci konajúceho senátu; (vi) svedok G. R. bol vyrobeným účelovým kajúcnikom, ktorému boli zo strany vyšetrovateľa predložené výpovede obvinených, aby ich obsahu prispôbil svoju výpoveď, a ktorého výpoveď napokon ani nebola potvrdená žiadnymi dôkazmi; (vii) počas vyšetrovania boli svedkovia zo strany policajtov navádzaní na krivé výpovede, keď im bolo tiež vyhrázané.

Okrem toho boli najvyššiemu súdu 2. januára a 4. júna 2020 doručené ďalšie osobné podania obvineného G. C., nazvané ako „Sťažnosť na prieťahy v dovolacom konaní“ a „Sťažnosť na prieťahy v dovolacom konaní - Opakovaná“, v rámci ktorých okrem namietania prieťahov v konaní menovaný (opäť neopakujúc už vyššie zmieňované okolnosti) tiež poukázal na to, že: (i) napadnuté právoplatné rozhodnutie je nezákonné a svojvoľné; (ii) členom odvolacieho senátu bol aj JUDr. Štefan Harabin, verejne prezentujúci ako kandidát na prezidenta Slovenskej republiky, že hlasoval za odsúdenie jeho osoby, keď tento sa navyše aj pred svojou kandidatúrou vyjadroval k jeho osobe nerešpektujú

rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva; (iii) má podozrenie, že došlo k nepriamej korupcii a odsúdeniu jeho osoby na objednávku, a nemá dôveru v najvyšší súd po pochybnom rozbití pôvodne konajúceho senátu (vec vedená pod sp. zn. 2 Toš 4/2009) v zložení JUDr. Milan Karabín (za zvláštnych okolností dostal infarkt), JUDr. Jozef Kandra (rozhodol sa odísť z justície) a JUDr. Jana Serbová - predsedom súdu bol v danom čase JUDr. Štefan Harabin a on je už dnes presvedčený, že to bol úmysel, ako zmeniť rozhodnutie z 26. februára 2010, sp zn. 2 Toš 4/2009; (iv) JUDr. Štefan Harabin sa (aj spolu s JUDr. J. I.) ešte ako minister spravodlivosti Slovenskej republiky podieľal na retroaktívnom zákone „lex G. C.“ v marci 2009; (v) jeho útek súvisí s realizáciou práva na odpor podľa čl. 32 Ústavy Slovenskej republiky po nespravodlivom rozsudku s tým, že ešte pred samotným vyhlásením rozsudku 10. apríla 2018 bol prenasledovaný políciou i napriek tomu, že na to nemali právo.

Uplatňujúc materiálny prístup k ochrane základných práv dovolateľa (s prihliadnutím na závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. januára 2010, sp. zn. IV. ÚS 305/09) prihliadol dovolací súd pri svojom rozhodovaní i na obsah vyššie zmiňovaných osobných (nie prostredníctvom obhajcu podaných) podaní obvineného, ktoré argumentačne dopĺňajú podané dovolanie, a to v zákonom ustanovenej 3-ročnej lehote na jeho podanie [k tomu pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 96/2018].

II.2. obvinený Y. I.

Dňa 31. augusta 2018 bolo Špecializovanému trestnému súdu doručené dovolanie obvineného Y. I., podané prostredníctvom ním splnomocneného obhajcu JUDr. Tibora Bacsóa proti predmetnému rozsudku najvyššieho súdu a prvostupňovému rozsudku Špecializovaného trestného súdu, ako aj proti konaniu im predchádzajúcemu, keď ako dovolacie dôvody boli označené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), g) a h) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, obvinený v prvom rade poukázal na nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, keďže tento sa nesprávne a nedostatočne vysporiadal s jeho odvolacími námietkami s tým, že jeho konštatovanie uvedené v druhom a treťom odseku na s. 53 je len paušálne. K tomu odkázal na závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. júna 2008, sp. zn. I. ÚS 114/08, v zmysle ktorých riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (nevyžaduje sa teda podrobná odpoveď na každý argument). Prítom platí, že rozsah tejto povinnosti sa môže merať podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný vo svetle okolností každého prípadu. Napríklad v odvolacom konaní sa súd pri potvrdení rozhodnutia súdu prvého stupňa v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu, avšak pokiaľ sa rozhodnutie odvolacieho súdu nebude zaoberať odvolaním brojacim práve proti dôvodom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa, takýto jeho postup je nezlučiteľný so zásadou spravodlivosti konania [rozsudok najvyššieho súdu z 1. septembra 2007, sp. zn. 2 Cdo 170/2005 (správne z 24. augusta 2006, pozn.)].

Dovolateľ ďalej v podanom dovolaní v súvislosti s porušením práva na obhajobu zásadným spôsobom samostatne (a zároveň aj v nadväznosti na vyššie uvedené) upozornil na neodôvodnenie napadnutých rozhodnutí, keď presnejšie zdôraznil, že prvostupňový a tiež odvolací súd odignorovali jeho argumenty (povinnosťou súdu je pritom, ako už bolo uvedené, náležite sa vysporiadať s relevantnými argumentmi procesnej strany a dať odpoveď na podstatné námietky), a síce uvedené jednak v záverečnej reči a jednak v ním podanom odvolaní. Z uvedeného dôvodu ich preto obvinený v podanom dovolaní opätovne uviedol.

Konkrétne pritom tieto spočívajú vo vzťahu k skutku:

1) v tom, že: (i) nikdy nebol členom a ani nemá vedomosť o existencii zločineckej skupiny; (ii) jediným dôkazom o údajnej zločineckej skupine je výpoveď chráneného svedka G. R. (žiadan iný priamy či nepriamy dôkaz neexistuje), keď ani jeden zo súdov sa dostatočne nezaberal hodnotením jeho osoby (ide pritom o osobu s kriminálnou minulosťou, nedôveryhodnú, ktorej jediným cieľom je zbaviť sa obvinení zo závažných skutkov, ktorých sa dopustil, a to formou spolupráce s orgánmi činnými v trestnom

konaní využitím inštitútu tzv. spolupracujúceho obvineného, resp. chráneného svedka); (iii) v zmysle záverov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 268/2011, k odsúdeniu obvineného nemôže dôjsť výlučne alebo prevažne na základe výpovede tzv. utajených svedkov; (iv) vo výpovedi chráneného svedka boli viaceré zásadné nezrovnalosti, pričom tiež z jej obsahu ani nevyplývalo, že nejaká zločinecká skupina bola vôbec založená (je nepredstaviteľné, aby existovala zločinecká skupina, z ktorej budú odchádzať a prichádzať noví členovia a aby táto začínala fungovať bez predstavy páchania trestných činov),

13) v tom, že: (i) z vykonaného dokazovania (výpovedí svedkov H. I., I. L., T. C. a L. W., ako ani ďalších dôkazov) žiadnym spôsobom nevyplývalo, kto sa mal uvedeného skutku dopustiť; (ii) pokiaľ ide o znalecký posudok z odboru zdravotníctva, farmácie a súdneho lekárstva, tento len ozrejmil mechanizmus vzniku zranení poškodeného a príčiny jeho smrti; (iii) opätovne bol teda uznaný za vinného len na základe výpovede chráneného svedka, bez ďalšej nadväznosti a podpory priamych alebo nepriamych dôkazov,

17) v tom, že: (i) podľa svedeckých výpovedí páchatelia daného skutku tento vykonali v kuklách a tmavom oblečení, pričom ani jeden zo svedkov nevedel týchto páchatel'ov identifikovať (takto vypovedali Y. X., G. Š., P. S., Ing. Z. J., P. V., T. Č. a H. Č.); (ii) znalecký posudok z odboru strojárstvo a elektrotechnika len potvrdil poškodenia hracích automatov; (iii) aj v danom prípade teda bol usvedčovaný len výpoveďou chráneného svedka, bez nadväzujúcej podpory iných dôkazov,

17)

18)

19)

20) v tom, že: (i) nemal žiaden relevantný motív sa uvedeného skutku dopustiť a ani jeden z vypočutých svedkov nepotvrdil, že by sa ho dopustil (obvinený následne špecifikoval, čo presne vyplynulo z jednotlivých svedeckých výpovedí); (ii) znalecké posudky z odboru zdravotníctva iba ozrejmili vznik a mechanizmus zranení a príčiny smrti, a znalecký posudok KEÚ PZ Košice z odboru balistiky a daktyloskopie potom „len“ to, že na povrchu zásobníka samopalu vzor AK 47 neboli zviditeľnené žiadne daktyloskopické stopy, ktoré by mohli byť využité k ďalšiemu skúmaniu; (iii) k danému skutku bol súdu preložený tiež znalecký posudok č. 2/2014 z odboru kriminalistickej balistiky vypracovaný znalcom Mgr. R. Z., ktorý ozrejmil použité zbrane pri skutku a tiež určil stanovište strelca, pričom tento zásadným spôsobom spochybnil výpoveď chráneného svedka a jeho popis priebehu skutku - súd však jednostranne uveril záverom znaleckého posudku KEÚ PZ Košice (ktoré sú nejasné a plné pochybností) a výpovedi Ing. Y. Y., a to len z dôvodu, že tieto korešpondovali s výpoveďou chráneného svedka G. R.; (iv) ani jeden zo súdov nedal odpoveď na ním poukázané rozpory v znaleckých posudkoch; (v) znova i v danom ohľade súd prvého stupňa uviedol, že zo spáchania predmetného skutku ho usvedčila najmä výpoveď chráneného svedka, ktorému v plnej miere uveril, pričom súd tiež uveril nejednoznačným záverom znaleckých posudkov len preto, že tieto potvrdzovali výpoveď chráneného svedka.

Záverom vo vzťahu k vyššie uvedenému obvinený zhrnul, že napadnuté právoplatné rozhodnutie je v konečnom dôsledku založené len na rozporných výpovediach absolútne nedôveryhodného chráneného svedka s kriminálnou minulosťou, ktorý v priebehu trestného konania odmietol vypovedať, resp. odmietol sa podrobiť konfrontácii s obvinenými s odôvodnením, že by si mohol prívodiť trestné stíhanie, čím v podstate znemožnil odstrániť rozpory v jeho výpovediach.

Čo sa týka ďalšej námietky uplatnenej týmto dovolateľom v kontexte vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu, táto spočíva v tom, že tak prvostupňový, ako aj odvolací súd (v rámci opätovného konania) nerešpektovali, resp. sa náležite nevysporiadali so záväzným právnym stanoviskom uvedeným v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, a to najmä v tom, že nedošlo k produkovaniu žiadneho ďalšieho dôkazu, ktorým by bola jeho vina preukázaná, a oba vo veci konajúce súdy namiesto jeho oslobodenia spod obžaloby len potvrdili všeobecnými konštatovaniami svoje závery o jeho vine a treste. Pokiaľ ide o zmieňované kasačné rozhodnutie, v tomto najvyšší súd (o. i.) uviedol, že: (i) výroky o vine napadnutých rozsudkov sú založené len na jednom priamom usvedčujúcom dôkaze, a to výpovedi chráneného svedka G. R.; (ii) jeden priamy dôkaz výpoveďou chráneného svedka nie je dostatočný a musí byť starostlivo overený radom ďalších nepriamych

dôkazov, potvrdzujúcich vierohodnosť priameho dôkazu o účasti obvinených na spáchaní skutkov, pre ktoré sú žalovaní; (iii) na preukázanie toho, kto sa na nich podieľal, sú nepriame dôkazy veľmi vzdialené; (iv) dôkaz, ktorý by priamo potvrdzoval účasť obvinených, nebol dosiaľ produkovaný.

Napokon naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odôvodnil obvinený taktiež nevykonaním obhajobou navrhnutých dôkazov. Zdôraznil, že nepredvolanie svedkov, resp. nevykonanie dôkazov navrhnutých obhajobou síce nie je samo o sebe naplňujúce zmieňovaný dovolací dôvod, avšak nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia ohľadne nevykonania týchto dôkazov - vzhľadom na dôkazy, ktoré sú v trestnom spise a nekorešpondujú s výpoveďou korunného svedka - má za následok porušenie jeho práva na obhajobu. Špecializovaný trestný súd a ani najvyšší súd sa vo svojich rozhodnutiach podľa neho vôbec nevysporiadali s tým, prečo nie je potrebné vykonať dôkazy navrhnuté obhajobou. Formulácie uvedené v odôvodneniach rozhodnutí, že navrhnuté dôkazy sú okrajové, nadbytočné a že na rozhodnutie o ne/vine postačujú už vykonané dôkazy, sa javia - vzhľadom na dôkazy navrhnuté v jeho záverečnej reči, ako aj odvolaní - ako svojvôľa súdu. V rámci záverečnej reči a tiež aj v odvolaní argumentoval tým, že existuje jediný svedok, ktorý videl skutok uvedený v bode 20 (t. j. vraždu Y. Q.), a tým je (bezdomovkyňa) U. X., keď tiež súdu predostrel spôsob zabezpečenia jej osoby na výsluch. Prvostupňový a ani odvolací súd jej vypočutie nezabezpečil, pričom v odôvodneniach svojich rozhodnutí oba sudy uviedli, že tento dôkaz nie je potrebné vykonať. Obvinený má za to, že takéto konanie jednoznačne porušuje jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko v procese dokazovania je potrebné najprv zistiť, čo vlastne svedok videl, vnímal svojimi zmyslami a až následne je možné tento dôkaz vyhodnotiť. Obvinený záverom k tomu uviedol, že rovnako v konaní (pred obomi súdmi) žiadal aj o opätovné prečítanie výpovede chráneného svedka z prípravného konania z 30. mája 2006 (v ktorej tento podľa neho klamlivo opisuje časovú líniu od výbuchu v reštaurácii Z. Z. v spojení s plánovaním vraždy Y. Q.) a podrobne uviedol závažné dôvody pre vykonanie daného dôkazu, umožnené mu to však nebolo.

Pokiaľ ide dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, obvinený úvodom poukázal na to, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vo vzťahu k jeho rozsiahlym námietkam ohľadom správnosti poučovania a následného vypočutia jednotlivých svedkov (z ktorého dôvodu sa domáhal opätovného vypočutia svedkov, ktorých svedecké výpovede boli vykonané v rozpore so zákonom) len jednou vetou, v podstate arbitrárne, uviedol (s. 93), že „... po vykonaní prieskumu zistil, že v konaní boli dodržiavané procesné pravidlá v súlade s Trestným poriadkom, a že v tomto smere neboli porušené obhajobné práva obžalovaných.“ Obvinený v podanom dovolaní preto znovu upozornil na to, že každý svedok musí byť poučený podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku a vždy sa musí vyjadriť, či vypovedať bude alebo nie (samozrejme môže to urobiť rôznou formou, napr. vypovedať chcem, vypovedať budem alebo inou formou prejavu tak, aby zo zápisnice, resp. zvukového záznamu bolo zrejmé, že vypovedať chcel alebo nevyužil toto právo). Len vtedy totiž možno podľa obvineného považovať uvedený dôkazný prostriedok za vykonaný zákonným spôsobom. Poukázal pritom na uznesenie najvyššieho súdu z 24. septembra 2014, sp. zn. 2 TdoV 6/2013. V napadnutom konaní však podľa tohto dovolateľa žiadne takéto vyjadrenia svedkov nie sú, a preto ich výpovede treba považovať za nezákonné a nepoužiteľné ako podklad pre odsúdenie. V jeho prípade pritom nejde len o výpoveď chráneného svedka, ale aj o všetkých vypočutých svedkov, ktorí svojimi výpoveďami mali podľa názoru oboch konajúcich súdov nepriamo podporiť jeho výpoveď. Ďalší (súvisiaci) nedostatok, na ktorý rovnako poukázal už v podanom odvolaní, spočíva potom v tom, že ani jeden svedok nebol pred zložením prísahy (čo vyplýva zo zvukových záznamov z hlavného pojednávania) v súlade s § 265 ods. 2 Trestného poriadku upozornený na následky krivej prísahy. Názor, že svedecké výpovede boli súdom prvého stupňa vykonané nezákonným spôsobom napokon podoprel dovolateľ tiež tým, že jednak uvedený súd svedkov pred samotným výsluchom poučoval len o tom, že budú vypovedať v trestnej veci C. a spol. (teda bez upovedomenia o tom, ku ktorému konkrétnemu skutku ich výpoveď má smerovať) a jednak, že súd nesprávne ponechal na začiatku výsluchu zisťovanie pomeru svedkov k stranám konania na prokurátora, resp. obhajobu (alebo aj inak, predseda senátu v rozpore s povinnosťou uvedenou v prvej vete § 132 ods. 1 Trestného poriadku vyzval prokurátora, príp. obhajcov na vykonanie výsluchov svedkov, po čom až nasledovalo zisťovanie pomeru svedka k stranám konania).

V rámci posledne uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku obvinený namieta, že výšku jemu uloženého trestu (odňatia slobody vo výmere 24 a pol roka) vzhľadom na okolnosti prípadu, jeho osobu, ako aj celkovú dĺžku konania, nie je možné považovať za primeranú. Ako významnú skutočnosť označil pritom to, že od spáchania skutku uplynulo viac ako 13 rokov, čo bez potreby akéhokoľvek ďalšieho odôvodnenia je takou okolnosťou prípadu, ktorá odôvodňuje pri ukladaní trestu použitie (mimoriadneho) zmierňovacieho ustanovenia v zmysle § 40 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005. Uvedené podľa neho potvrdzuje aj ustálená súdna prax v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vo vzťahu k neprimeranej dĺžke trestného stíhania obvinený zároveň podotkol, že táto nebola zavinená jeho správaním, keďže sa riadne zúčastňoval na všetkých úkonoch konania (jeho správanie nemožno vyhodnotiť ako obštrukčné, či prispievajúce k celkovej dĺžke konania). Pokiaľ ide o otázku individualizácie trestu, obvinený zároveň uviedol, že závery najvyššieho súdu v danom smere vychádzajú aj z viac ako 10-ročného znaleckého psychologického posudku, v ktorom znalec uviedol, že prognóza jeho resocializácie nie je jednoznačne nepriaznivá (čo aj súd vzal do úvahy a odmietol požiadavku prokurátora na uložení mu doživotného trestu). Za viac ako 10-ročné obdobie však prirodzene dochádza k zmenám vo vývoji osobnosti. Pokiaľ ide konkrétne o jeho osobu, počas celého obdobia trestného stíhania v danej veci sa nedopustil žiadnej trestnej činnosti a viedol usporiadaný život, čo malo byť podľa neho potom aj zohľadnené pri ukladaní trestu (ktorý považuje za neprimerane prísny).

V podstate z týchto dôvodov obvinený záverom navrhol, aby dovolací súd podľa § 382a, § 386 ods.1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a h) Trestného poriadku rozhodol, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 322 ods. 3 a § 319 Trestného poriadku v jeho neprospech, aby uvedený rozsudok zrušil, ako aj prvostupňový rozsudok Špecializovaného trestného súdu, a tiež ďalšie rozhodnutia, na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, a aby vec prikázal prvostupňovému súdu na opätovné prerokovanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu.

Následne boli už priamo dovolaciemu súdu doručené ďalšie pomerne rozsiahle (podané dovolanie) doplnujúce podania. Konkrétne ide o podania z 20. januára 2019 (súdu doručené 24. januára 2019), zo 6. marca 2019 (súdu doručené 10. marca 2019), z 1. mája 2019 (súdu doručené 17. mája 2019; v danom prípade ide v podstate, až na malé drobnosti, „iba“ o zopakovanie oboch predchádzajúcich podaní), zo 14. januára 2020 (súdu doručené 15. januára 2020; opäť tu pritom ide obsahovo - až na minimálne doplnenia - „iba“ o zopakovanie prvých dvoch podaní), zo 4. februára 2020 (súdu doručené toho istého dňa), nedatované (súdu doručené 10. februára 2020), z 2. júla 2020 (súdu doručené toho istého dňa) a z 2. mája 2021 (súdu doručené toho istého dňa) - s tým, že prvých päť bolo podaných prostredníctvom obhajcu JUDr. Tibora Bacsóa (ktorý v nich, ako sám uviedol, v zásade „len“ sprostredkoval postoj klienta) a posledné tri už prostredníctvom ďalšieho, obvineným na účely dovolacieho konania splnomocneného obhajcu JUDr. Michaela Medviďa, ktorému bolo splnomocnenie udelené 20. januára 2020 a opakovane (nadbytočne) aj 7. februára 2020.

Pokiaľ ide o obsah uvedených podaní, tak v týchto je dovolateľom oproti už skôr uvedenému argumentačne navyše (pri súčasnom nerozšírení formálne uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku) poukázané v zásade na nasledovné:

- korunný svedok G. R., ktorého výpoveď predstavovala jediný priamy dôkaz vo veci, bol ovplyvnený počas zadržania policajtmí (bol zadržaný ako podozrivý z vraždy Q.) a tiež mal silné motívy klamať po jeho zadržaní a obviňovať aj iné nevinné osoby (vedel, že majú jeho pachovú stopu, očakával narodenie dieťaťa a zároveň ešte pred usvedčujúcim výsluchom z 29. apríla 2005 vedel, kedy môže byť chráneným svedkom, resp. kedy sa na neho môžu aplikovať benefity - a síce, ak bude vypovedať o skutku len ako šofér, a nie ako organizátor alebo návodca);
- R. cieľom bolo zbaviť sa zodpovednosti za trestné činy, ktoré spáchal, a to spoluprácou s orgánmi činnými v trestnom konaní, čo sa mu aj podarilo, keďže má od roku 2010 umelo prerušené trestné stíhanie (a to napriek tomu, že v roku 2010 po vrátení veci odmietol vypovedať);
- bolo preukázané, že jeden z R. uvádzaných motívov jeho výpovede, spočívajúci v (údajnom) strachu z

usmrtenia B. (o ktorej skutočnosti svedok vypovedal až na súde), nebol reálny, keďže menovaný B. vyhľadával z vlastnej iniciatívy až do poslednej chvíle, t. j. do zadržania;

- vo výpovediach svedka G. R. bolo viacero rozporných tvrdení, ktoré dovolateľ aj konkrétne uviedol s tým, že rozpory boli aj medzi samotnými výpoveďami dotknutého svedka a inými zabezpečenými dôkazmi;
- odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s tým argumentom obhajoby, že ak páchatel' účastný na trestnom čine opíše skutok tak, ako sa reálne stal, a ak táto jeho výpoveď korešponduje s inými dôkazmi o prevedení skutku, tak to automaticky neznamená aj to, že dotknutý páchatel', ktorý sa priznáva, hovorí pravdu aj v tom, ak označí iné osoby za spolupáchateľov;
- súdy nepostupovali správne, ak výpovede už niekoľkokrát spomínaného svedka hodnotili ako bežný dôkaz (z vyššie ozrejmeneho je totiž zrejmé, že tento bežným svedkom, resp. dôkazom rozhodne nebol);
- v zmysle súdnej praxe (ústavnej aj európskej), ak ide o výpoveď jediného svedka kajúcnika, tak táto musí byť detailne preskúmaná, a to aj s prihliadnutím na možnosť takeho svedka vypovedať klamlivo z rôznych dôvodov;
- Špecializovaný trestný súd a ani najvyšší súd sa vo svojich rozhodnutiach dôsledne nevysporiadali s hodnovernosťou výpovede svedka G. R. a nebrali vôbec do úvahy dôležitú skutočnosť v tejto súvislosti uvádzané (a teda im známe), ktoré boli spôsobilé spochybniť menovaného svedka;
- dôkazný stav preukazujúci jeho vinu je ešte slabší ako v obdobnom prípade X. H. (pozri rozhodnutie odvolacieho súdu z 11. novembra 2008, sp. zn. 2 To 1/2008), u ktorého Európsky súd pre ľudské práva rozhodnutím z 12. novembra 2019, č. 45084/14, vyslovil porušenie čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;
- odôvodnenie najvyššieho súdu, že ak svedok kajúcnik dostane benefit za svoje svedectvo, tak takéto svedectvo vymenené za benefity nemožno procesne diskriminovať, nie je v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;
- nebolo vyhovené jeho návrhom na doplnenie dokazovania v podobe: (i) vyšetrovacieho pokusu (ohľadom pachovej stopy) so zásobníkom; (ii) dopytú znalcov Z. a Y. (resp. vykonania kontrolného posudku ohľadom rozpornej pozície strelca z AK 47); (iii) vypočítia spoluobvinených ku skutku pod bodom 20 (tých, ktorí boli vypočítaní k uvedenému skutku ešte pred vznesením obvinenia voči jeho osobe); (iv) vypočítia svedkov na jeho alibi ku skutku L. L.; (v) opätovného psychologického vyšetrenia G. R.; (vi) vyžiadania správy, z akého dôvodu bol tento vyradený z programu na ochranu svedkov, ktorých vykonanie bolo potrebné pre spravodlivé rozhodnutie; (vii) zopakovania výsluchov všetkých svedkov, ktorí boli vypočítaní v rozpore so zákonom (§§ 130 ods. 2, 132 ods. 1, 265 ods. 2 Trestného poriadku a § 346 ods. 2 Trestného zákona);
- ak svedok odmietne vypovedať podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku, jeho skoršiu výpoveď je potrebné prečítať podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku - s poukazom na uvedené mala byť preto prečítaná výpoveď svedka G. R. z 30. mája 2006 tak, ako to bolo obhajobou navrhované;
- najvyšší súd sa mal ešte pred rozhodnutím vysporiadať s tým, či sa navrhnuté dôkazy v odvolaniach odmietajú, resp. že sa nevykonajú (zo zápisnice z verejného zasadnutia z 10. a 11. apríla 2018 vyplýva, že odvolací súd sa navrhnutými dôkazmi vôbec nezaoberal), pričom z pohľadu jeho práva na obhajobu a na spravodlivý proces považuje za kľúčové, že odvolací súd nemal pred rozhodnutím fyzicky k dispozícii jeho doplnené odvolanie doručené mu 23. marca 2018 (ako vyplýva z listu najvyššieho súdu z 13. októbra 2020);
- ak ide o skutok vraždy Q., vzhľadom na spornú pozíciu strelca z AK 47 a rozpor s priestrelom č. 4 nie je reálne vylúčená iná verzia skutku;
- bolo porušené jeho právo na obhajobu tým, že výsluchy C., L., B., W. a X., pri vykonaní ktorých na hlavnom pojednávaní nebol prítomný (ktorí boli vypočítaní osobitne), mu boli doručené nekompletné (obvineným boli zo súdu doručované zápisnice mimo C. výpovede len vo forme, že bola čítaná „tá a tá“ strana z výpovedí z prípravného konania, a teda hoci mali právo sa k uvedenému vyjadriť, nebolo možné tak vlastne urobiť vzhľadom k neznámemu obsahu výpovedí), ktorým postupom súdu prvého stupňa došlo k porušeniu § 260 Trestného poriadku;
- obsah rozsudku vo veľkej časti nezodpovedá stavu veci (skutočnostiam vyplývajúcim z vykonaného dokazovania) a obsahuje tiež zavádzajúce resp. nepravdivé tvrdenia;
- tvrdenie odvolacieho súdu, že spolu s výpoveďami svedka G. R. ho usvedčuje aj rad nepriamych dôkazov (s. 52, 54 rozsudku), je v rozpore s dôkazným stavom veci, čo znamená, že odôvodnenie

najvyššieho súdu je nezákonné a potláčajúce spravodlivosť;

- vo vzťahu k pochybeniu súdu prvého stupňa spočívajúcemu v nezisťovaní pomeru svedkov k veci, či stranám na začiatku ich výsluchu ním samotným (tak, ako to nariaďuje § 132 ods. 1 Trestného poriadku), ale prokurátorom alebo obhajobou ako stranou konania, podporne odkázal na rozhodnutia najvyššieho súdu z 2. mája 2018, sp. zn. 6 Tdo 40/2017, z 23. novembra 2017, sp. zn. 4 Tdo 57/2016, zo 7. apríla 2009, sp. zn. 2 Tdo 6/2009, a z 30. januára 2008, sp. zn. 3 Tdo 45/2007;
- procesný postup pri vypočúvaní svedkov (resp. pred ich vypočutím) nebol dodržaný tiež v tom smere, že svedkovia sa dozvedeli o konkrétnom skutku, ku ktorému majú vypovedať, až tesne pred výsluchom (svedkovia však mali byť o tom oboznámení ešte pred rozhodnutím sa vypovedať, resp. nevypovedať);
- súd mu uložil trest podľa Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, za použitia § 35 ods. 2, ktoré prikazuje uloženie trestu nad polovicu zvýšenej trestnej sadzby, čím došlo k pochybeniu, keďže Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval protiústavnosť predmetnej povinnosti;
- je zjavné, že skutky, ktoré sú mu pripisované, sa udiali v priebehu 8 mesiacov (keďže prvý skutok v podobe založenia zločineckej skupiny je u neho vlastne podriadený pod prvý vykonaný skutok, t. j. lúpež z 30. novembra 2004), vzhľadom na čo mu nemohla byť priznaná príťažujúca skutočnosť v podobe páchania trestnej činnosti po dlhšiu dobu (čo v súdnej praxi znamená obdobie aspoň 9 mesiacov);
- v čase vynesenia oboch napadnutých rozsudkov mal zahladené všetky predošlé odsúdenia, a preto u neho nemohla byť konštatovaná príťažujúca okolnosť spočívajúca v týchto predchádzajúcich odsúdeniach.

Následne, 11. septembra 2020 boli priamo obvineným Y. I. dovolaciemu súdu zaslané listiny k podanému dovolaniu, potvrdzujúce podľa neho realitu, že svedok G. R. dosiahol svoj cieľ, ktorý si naplánoval za svoje falošné svedectvo (ktoré sústavne podával od svojho zadržania pre podozrenie z účasti na vražde Q.), a síce zastavenie trestného stíhania voči nemu. Z uvedených listín má pritom vyplývať tiež to, že orgány činné v trestnom konaní bez zákonného opodstatnenia dlhých 15 rokov neriešili „osud“ daného svedka, hoci im v tom nič nebránilo. Konkrétne boli súdu v prílohe doručené nasledovné listiny:

- uznesenie vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ z 3. augusta 2010, ČVS: PPZ-6/BOK-V-2007, ktorým bolo podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku prerušené trestné stíhanie obvineného G. R. (spolu pre 15 skutkov);
- uznesenie vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, Expozitúra Východ z 9. augusta 2018, ČVS: PPZ-244/NKA-PZ-VY-2013, ktorým bolo podľa § 228 ods. 5 Trestného poriadku rozhodnuté o pokračovaní v trestnom stíhaní obvineného G. R. (v roku 2013 došlo z organizačných dôvodov k premenovaniu Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ na Národnú kriminálnu agentúru, Národnú protizločineckú jednotku, Expozitúra Východ a v súvislosti s tým došlo aj 28. februára 2013 k preevidovaniu trestnej veci z ČVS: PPZ-6/BOK-V-2007 na ČVS: PPZ-244/NKA-PZ-VY-2013, pozn.);
- návrh vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, Expozitúra Východ z 24. apríla 2019, ČVS: PPZ-244/NKA-PZ-VY-2013, na zastavenie trestného stíhania podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 215 ods. 3 Trestného poriadku u obvineného G. R. (z dôvodu, že menovaný sa svojou výpoveďou významnou mierou podieľal na objasnení trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a zločinov spáchaných zločineckou skupinou a na zistení a usvedčení páchatel'ov týchto trestných činov);
- rozhodnutie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 12. mája 2020, č. p. VII Spr 136/20/1000-3, podľa § 18 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov o nevyhovení žiadosti žiadateľa Y. I. (zo 4. mája 2020) o sprístupnenie informácií v rozsahu, akou formou bolo ukončené trestné konania v prípade osoby G. R. (z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že žiadané informácie nie je možné poskytnúť, nakoľko v danom prípade ide stále o „živú vec“, teda vec, v ktorej stále prebieha trestné stíhanie voči konkrétnej osobe s tým, že meritórne rozhodnutia doposiaľ vydané nebolo);
- podanie vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, Expozitúra Východ z 10. augusta 2020, z ktorého vyplýva, že obvinenému Y. I. sa na základe jeho žiadosti (zo 6. augusta 2020) v prílohe zasielajú kópie z príslušných častí

vyšetrovacieho spisu ČVS: PPZ-244/NKA-PZ-VY-2013 (pôvodne ČVS: PPZ-6/BOK-V-2007).

Dňa 16. októbra 2020 bola opäť priamo obvineným Y. I. dovolaciemu súdu zaslaná listina k podanému dovolaniu a tiež jeho vyjadrenie k nej. Presnejšie obvinený zaslal súdu odpoveď prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 10. septembra 2020 na jeho žiadosť ohľadom poskytnutia informácií o tom, z akého dôvodu nebolo (doposiaľ) žiadnym spôsobom ukončené trestné konanie G. R. a tiež prečo trvalo prerušenie jeho trestného stíhania osem rokov, a to v nasledovnom znení: „Keďže mám za to, že v tomto prípade ste osobou, ktorá môže nahliadať do vyšetrovacieho spisu na uplatnenie svojich práv (§ 69 ods. 1 veta posledná Trestného poriadku), oznamujem Vám, že v trestnej veci obv. R. G. doposiaľ právoplatne rozhodnuté nebolo. Nie je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní uvádzať Vám, z akého dôvodu doposiaľ právoplatne rozhodnuté nebolo, resp. prečo bolo trestné stíhanie obv. G. R. prerušené 8 rokov; takáto žiadosť nespadá pod ust. § 69 Trestného poriadku.“ Z priloženého vlastnoručného vyjadrenia dovolateľa k predmetnej listine potom predovšetkým vyplýva, že mu nie je zrejmá žiadna taká zákonná prekážka, ktorá by bránila predmetnému trestnému konaniu (jeho ukončeniu určitou formou) a že jeho prerušenie na dlhých osem rokov bolo (po predtým vykonaných úkonoch) nezmyselné s tým, že po uplynutí týchto sa vykonalo len oboznamovanie poškodených so spisom a následne bol podaný návrh na zastavenie trestného stíhania pre spoluprácu. Záverom dodal, že zákon síce umožňuje používať voči kajúcnikom rôzne inštitúty, avšak tieto nesmú byť časovo neobmedzené bez relevantného opodstatnenia - ako tomu bolo v predmetnom prípade, keď popísaná ústretovosť orgánov činných v trestnom konaní voči osobe G. R. „nahľadávala“ jeho hodnovernosť v konaní 1T/14/2007.

Napokon, okrem vyššie uvedeného sa zaoberal dovolací súd pri svojom rozhodovaní aj obsahom vlastnoručného písomného podania obvineného Y. I. zo 7. septembra 2018, nazvaného ako „Doplnenie odôvodnenia dovolania“ a doručeného súdu prvého stupňa 10. septembra 2018. Urobil tak napriek tomu, že dovolateľ neskôr „vzal obsah predmetného podania späť“, keď za rozhodnú považoval okolnosť, z akého (jediného) dôvodu k predmetnému späťvzatiu došlo. Konkrétne, po doručení daného podania súdu prvého stupňa tento obvinenému adresoval výzvu z 13. septembra 2018 (zv. 83, č. I. 20704 a nasl.) na odstránenie väd podania s tým, že v nej poukázal na to, že jednak dovolanie je možné podať v zmysle § 373 ods. 1 Trestného poriadku len prostredníctvom obhajcu a jednak toto musí zároveň spĺňať obsahové náležitosti podľa § 374 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, keď uvedené požiadavky sa majú vzťahovať nielen na podanie samotného dovolania, ale aj na akékoľvek jeho doplnenia, ak ho má súd považovať za neoddeliteľnú súčasť dovolania a jeho obsah vziať do úvahy pri rozhodovaní o dovolaní. Z uvedeného dôvodu bol preto obvinený vyzvaný „... aby doplnenie dovolania podal prostredníctvom zvoleného obhajcu a súčasne uviedol dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, ku ktorým sa doplnenie vzťahuje...“ Záverom bolo zároveň poznamenané, že v prípade, ak obvinený v súdom určenej (15-dňovej) lehote vytýkané vady neodstráni, ani inak nebude reagovať na výzvu súdu, dovolanie bude bez ďalších úkonov predložené na rozhodnutie dovolaciemu súdu, ktorý ho podľa § 382 písm. e) Trestného poriadku bez preskúmania odmietne pre nedostatok náležitostí. Na uvedenú výzvu nasledovala reakcia zo strany obvineného Y. I. v tom zmysle, že tento vo vlastnoručnom podaní zo 4. októbra 2018 (doručené Špecializovanému trestnému súdu 8. októbra 2018) s názvom „Stiahnutie doplnenia odôvodnenia dovolania“ uviedol, že svoje doplnenie odôvodnenia dovolania vzhľadom na nespĺnenie formálnych náležitostí sťahuje.

K tomu považuje dovolací súd za potrebné v prvom rade uviesť, že vyššie priblížená výzva prvostupňového súdu vôbec nereflektuje súvisiace závery už skôr spomínaného nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. januára 2010, sp. zn. IV. ÚS 305/09, v zmysle ktorých - pri uplatnení ústavne konformného výkladu príslušných ustanovení - v podstate platí, že zákonom ustanovená povinnosť podania dovolania prostredníctvom obhajcu neznamena zároveň aj odňatie možnosti samotnému dovolateľovi/obvinenému sa k veci vyjadriť, keď potom i na takéto jeho osobné podania (vyjadrenia) je potrebné zo strany dovolacieho súdu v rámci svojho rozhodovania prihliadať, resp. je potrebné sa nimi riadne vysporiadať, ak je zrejmé, že s ich obsahom sa oboznámil a stotožnil aj obhajca dovolateľa.

Z tohto pohľadu je potom podstatné, že 19. novembra 2020 bolo najvyššiemu súdu doručené vyjadrenie obhajcu obvineného JUDr. Michaela Medviďa ku všetkým vyššie zmieňovaným doplňujúcim (osobným) podaniam Y. I. (ktoré boli obhajcom dovolateľa doručované zo strany samotného dovolacieho súdu na vyjadrenie sa) v tom zmysle, že sa k nim pripája. Pokiaľ ide potom konkrétne o odôvodnenie posledne uvádzaného podania, toto nie je potrebné osobitne približovať, nakoľko sa materiálne v celom rozsahu prenieslo do neskôr obhajcom (resp. presnejšie obhajcami) spísaných (dovolanie) doplňujúcich podaní.

Obvinený Y. I. napokon pomerne rozsiahlo doplnil dôvody podaného dovolania aj celkom šiestimi podaniami zo 6., 13. a 16. mája 2021, ktoré boli doručené priamo dovolaciemu súdu 10., 17. a 18. mája 2021. Nad rámec už vyššie zhrnutej dovolacej argumentácie, ktorú opakuje a ktorou spochybňuje hodnovernosť svedka G. R., resp. to, ako s touto otázkou vysporiadali súdy v pôvodnom konaní, v týchto podaniach v podstate:

- pokiaľ ide o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to v súvislosti s nepoučením na následky krivej prisahy, poukázal na ustanovenie § 265 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého svedok musí byť upozornený na následky krivej prisahy, pričom toto ustanovenie sa podľa jeho názoru nedá obísť.

- vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku vyslovil názor, že k uloženiu trestu mimo zákonnej trestnej sadzby došlo z dôvodu, že bol odsúdený za skutok 20 (skutok Q.) na 24 a pol roka odňatia slobody, aj keď skutková veta neumožňovala voči jeho osobe použiť právnu kvalifikáciu pokusu vraždy v základnej a ani kvalifikovanej skutkovej podstate. Konkrétne tvrdí, že popis skutku vo vzťahu k nemu „... v znení v úmysle usmrtiť Y. Q. vystrelil zo samopalu typu AK 47 najmenej 29 nábojov smerom na vozidlo mercedes nie je konanie, ktoré smeruje bezprostredne k usmrteniu Q.,“ keďže dôsledkom tejto strelby bolo poškodenie majetku, nezamýšľaná ťažká ujma na zdraví H. G. a nezamýšľané usmrtenie U.. Podľa dovolateľa z popisu tohto skutku nevyplýva ani jeho spáchanie organizovanou skupinou, pretože z neho nemožno vyvodiť záver, že by uvádzaný šofér G. alebo on mali vedomosť, že účelom strelby bolo zamýšľané usmrtenie Y. Q.. A napokon ani časť skutku, že mali vedomosť, že konali v záujme zločineckej skupiny, nie je podľa obvineného dostatočná na to, aby takéto konanie mohlo byť kvalifikované ako spáchané z obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky.

II.3. obvinený T. T.

Dňa 15. novembra 2018 bolo súdu prvého stupňa doručené dovolanie obvineného T. T., podané prostredníctvom ním splnomocneného obhajcu JUDr. Gerharda Zvolánka a smerujúce voči predmetnému rozsudku najvyššieho súdu v spojení s prvostupňovým rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, keď ako dôvod dovolania obvinený uviedol dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Citujúc z odôvodnenia podaného dovolania:

„Vzhľadom k tomu, že u skutkov pod bodom 1/, 7/, 8/ neviem preukázať zákonné dôvody dovolania uvedené v ustanovení § 371 Trestného poriadku, som nútený poukázať iba na dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý je podľa mňa daný pri skutku v bode 15/ rozsudku.

Jednoznačne však tvrdím, že oprieť moje odsúdenie iba o svedka R. a jeho nelogické tvrdenie, je absolútne nespravodlivé voči mojej osobe a je tento právny názor oboch súdov v rozpore s vysloveným právnym názorom odvolacieho Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorým predchádzajúce odsudzujúce rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil. Tam sa jasne vyjadroval ohľadom možnosti a použiteľnosti výpovede svedka R.. Od počiatku som tvrdil, že som na mieste činu nebol, na skutku som sa nepodieľal a tak poškodený, ani žiadne iné osoby ma pri skutku neopoznali. Ostala iba jedna výpoveď svedka R., ktorá bola nelogická a v úplnom rozpore s ostatnými vykonanými dôkazmi, najmä čo sa týka oslovenia poškodeného, strelby voči nemu do nôh a útok so sekerou po celom tele, hlavne po nohách, ďalšia strelba, počet útočiacich osôb. Jeho výpoveď je v rozpore s výpoveďami svedkov W., G. a H., ale aj závermi znaleckých posudkov týkajúcich sa zranení poškodeného L.. MUDr. P. W. po ohliadke sekery uviedla, že zranenia ňou spôsobené by boli bývali väčšie.

Poškodený utrpel trinásť sečných rán, pričom z charakteru rán a defektov na nohaviciach je zrejmé, že pri útoku na neho neboli použité bežné sečné alebo rezné nástroje. Pri takýchto výsledkoch dokazovania

sa preto javí ako nehodnoverné vyhodnotenie dôkaznej situácie súdom prvého stupňa, ako aj odvolacím súdom. Ten absolútne nesprávne právne posúdil zistený skutok, keď na základe svojho nesprávneho záveru, že v súlade s výpoveďou svedka G. R. a výpoveďami ďalších svedkov sú aj závery znalcov z odboru zdravotníctva, farmácie a súdneho lekárstva o rozsahu a charaktere zistených poranení na tele poškodeného.

Ak nebola preukázaná u obžalovaných G. Č. a I. K. subjektívna stránka trestného činu podľa ust. § 185 písm. a) v čase skutku účinného znenia Trestného zákona, konkrétne ich vedomostná zložka - aspoň uzrozumenie o tom, že bude spáchaný trestný čin s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 5 rokov s cieľom predpokladaným v ust. § 85 [správne § 89, pozn.] ods. 27 vtedy platného Trestného zákona (dosiahnutie neoprávneného zisku), tak takto ak odvolací Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdil nepreukázanie subjektívnej stránky u menovaných, u mojej osoby by malo platiť obdobné vyhodnotenie dôkaznej situácie, ak by platili splnené podmienky pre vypustenie skutku pod bodom 15/ rozsudku. Ak títo neboli členmi zločineckej skupiny, lebo sa nepodieľali na trestnom čine s hornou hranicou trestnej sadzby trestu odňatia slobody najmenej 5 rokov, tak na takomto som sa nepodieľal ani ja.

Ak takúto úvahu mal odvolací súd pri posudzovaní subjektívnej stránky uvedeného trestného činu u menovaných, nič mu nebránilo takýto postoj zaujať aj u mňa pri obdobnej dôkaznej situácii. Ak u mňa platilo, že jedine tvrdením svedka G. R. je preukázané moje zavinenie, u týchto hore menovaných odvolací súd vyžadoval a zapodieval sa myšlienkou, že faktom zostáva, že žiadnymi inými dôkazmi nebolo preukázané, že by na skutkoch nejakým spôsobom participovali menovaní obžalovaní, a preto tvrdeniu uvedeného svedka R. v danom prípade neveril.

Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku].

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin (v bode 15/ rozsudku), napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin.

V danom prípade u mňa bol nesprávne právne posúdený uvedený skutok a bola vyslovená vina pre žalovaný trestný čin, aj napriek tomu, že som mal byť správne oslobodený pre tento skutok, resp. skutok mal byť správne vypustený z obžaloby prokurátora.

Toto nesprávne právne posúdenie malo následne pre mňa katastrofické následky, čo sa týka uznania za vinného v priamej súvislosti s týmto bodom 15 rozsudku aj v bode 1/ rozsudku a následne bol uložený neprímerane vysoký a krutý, nespravodlivý trest pre mňa.“

S poukazom na uvedené dovolateľ žiada najvyšší súd, aby tento vyhlásil rozsudok z dôvodu porušenia zákona podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, aby oba napadnuté rozsudky zrušil (v dotknutej časti) a aby vec prikázal na opätovné prejednanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu.

II.4. obvinení L. P. a L. W.

Dňa 29. mája 2019 bolo Špecializovanému trestnému súdu doručené dovolanie obvineného L. P., spísané ním splnomocnenou obhajkyňou JUDr. Alicou Petrovskou Homzovou a smerujúce voči predmetnému rozsudku najvyššieho súdu v spojení s prvostupňovým rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, ako aj konaniu im predchádzajúcemu, pričom ako dovolacie dôvody boli označené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku.

Okrem toho bolo 17. marca 2021 doručené Špecializovanému trestnému súdu i dovolanie obvineného L. W., podané prostredníctvom aj ním zvolenej obhajkyne JUDr. Alice Petrovskej Homzovej proti uvedeným rozhodnutiam, ako aj im predchádzajúcemu konaniu, a to tiež z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku.

Vzhľadom na to, že dovolania týchto obvinených sú argumentačne totožné, dovolací súd rekapituluje ich dôvody súčasne.

Pokiaľ ide o prvý z uvedených dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tak jeho naplnenie zdôvodnili dovolatelia v podstate dvomi skutočnosťami.

Ako prvé upozornili na (podľa nich) závažné procesné pochybenie prvostupňového súdu, prehliadnuté v rámci odvolacieho konania, ktorý aj napriek existencii záväzného názoru najvyššieho súdu v uznesení z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, znovu pristúpil k vylučovaniu vecí niektorých obvinených zo spoločného konania a vytvoril tak nové trestné veci (sp. zn. PK-1T/9/2016, PK-1T/12/2016, PK-1T/15/2016, PK-1T/17/2016), ktoré pred skončením dokazovania opätovne spojil na spoločné prejednanie a rozhodnutie. Pritom v rámci tohto postupu, ktorý podľa obvinených spočíval v účelovom a neprípustnom rozdeľovaní a spájaní trestných vecí, nebolo rešpektované, že v prípade vylúčenia niektorého spoluobvineného zo spoločného konania podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku v štádiu hlavného pojednávania je potrebné ohľadom tohto obvineného v samostatnom konaní vykonať hlavné pojednávanie od začiatku, keďže v takomto prípade ide o iné, nové konanie (odkazujúc v tejto súvislosti na uznesenie najvyššieho súdu z 28. januára 1999, sp. zn. 4 To 4/99). Predseda senátu prvostupňového súdu po opakovaných vylučovaniach a spájaniach (navyše) nikdy na hlavnom pojednávaní už neoboznamoval s výpoveďami svedkov a znalcov, teda s celkovým obsahom dokazovania, ktoré bolo vykonané počas obdobia, kedy ako vylúčení obvinení figurovali v inom samostatnom konaní. Títo dovolatelia sú preto toho názoru, že vylúčením ich trestných vecí na samostatné konanie bolo porušené ich právo na spravodlivý proces, keďže tieto nemohli byť posudzované vo všetkých ich súvislostiach. Zároveň vyslovili názor, že v zmysle existujúcej judikatúry platí, že s poukazom na existenciu tzv. objektívnej súvislosti trestných činov (t. j. súvislosti trestných vecí viacerých páchatel'ov) je treba pri splnení zákonných podmienok vykladať vykonanie spoločného konania ako obligatórne a nie fakultatívne. A ako v danom kontexte napokon uviedli, nemožno sa stotožniť ani so záverom najvyššieho súdu, uvedeným v dovolaní napadnutom rozsudku, že predmetný procesný postup bol nevyhnutný v záujme rýchlejšieho smerovania k rozhodnutiu o merite veci s tým, že boli dodržané všetky pravidlá spravodlivého procesu. Snaha o rýchle rozhodnutie veci a zabezpečenie hospodárnosti konania nemôže byť totiž podľa nich uprednostnená pred procesným postupom v súlade s právnou úpravou a zároveň záväzným názorom uvedeným v uznesení z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009.

Druhá namietaná skutočnosť, svedčiaca podľa názoru dovolateľov pre vyslovenie záveru o porušení ich práva na obhajobu zásadným spôsobom, spočíva potom - zjednodušene povedané - v tom, že v konaní neboli zo strany konajúceho súdu vypočutí navrhovaní svedkovia. Konkrétnejšie potom úvodom najskôr poukázali na to, že prvostupňový súd zdôvodnil svoje rozhodnutie týkajúce sa zamietnutia návrhu na doplnenie dokazovania jednak nadbytočnosťou, keďže skutky, ktoré mali byť predmetnými návrhmi na vykonanie dôkazov objasnené, považoval za preukázané už inými dôkazmi, a jednak v prípade niektorých svedkov ich nezastihnuteľnosťou. Na margo posledne uvedeného obvinení uviedli, že podľa nich súd prvého stupňa nevyvinul na zabezpečenie prítomnosti týchto svedkov adekvátne úsilie (hoci mal na to dostatok času, nástrojov i prostriedkov) a svedkov vyhlásil za nezastihnuteľných bez patričných argumentov a podkladov. Pokiaľ ide vo všeobecnosti o nevykonanie navrhnutých dôkazov, zdôraznili, že toto považujú za nesprávne a nezákonné, pričom je zrejmé, že súd tým sledoval prioritne záujem na naplnení zásady rýchlosti a hospodárnosti konania, ktorá ale nemôžu mať primárne prednosť pred naplnením zásady spravodlivého procesu. Navyiac, ani odvolací súd sa v priebehu odvolacieho konania podľa nich nevysporiadal s tou námietkou obhajoby, že v danom prípade jeden priamy dôkaz spočívajúci vo výpovedi chráneného svedka musí byť starostlivo overený ďalšími nepriamymi dôkazmi, potvrdzujúcimi jeho vierohodnosť. Za takejto dôkaznej situácie (keď záver o vine stojí na výpovedi jediného priameho usvedčujúceho svedka) sa osobitne potom nemožno uspokojiť s konštatovaním oboch konajúcich súdov, že ďalšie dôkazy nie sú dôležité, resp. že by neprinesli nič nové. V tejto súvislosti vyslovili názor, že obsah dôkazu musí byť najprv známy a až tak možno posudzovať jeho dôležitosť a hodnovernosť.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, úvodom jeho zdôvodnenia obvinení zdôraznili, že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s námietkou obhajoby, že výsluchy svedkov neboli v priebehu hlavného pojednávania vykonané zákonným spôsobom, resp. spôsobom použiteľným na účely rozhodnutia. Nezákonnosť podľa nich konkrétne spočívala v tom, že vypočúvaní svedkovia sa po poučení podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku o svojom práve odmietnuť vypovedať výslovne pred súdom nevyjadrili, či toto právo využívajú alebo nie; zo strany súdu bolo len zaprotokolované, že svedok poučeniu porozumel, vo výpovedi mu nič nebráni a následne prevažná väčšina svedkov na hlavnom pojednávaní aj vypovedala. Vo vzťahu k namietanej absencii výslovného vyjadrenia svedka poukázali tiež na to, že táto bola jediným dôvodom zrušenia právoplatného rozsudku v dovolacom konaní najvyšším súdom rozsudkom zo 7. augusta 2009, sp. zn. 2 Tdo 6/2009.

V rámci naposledy uvedeného dovolacieho dôvodu namietali obaja obvinení (osobitne) aj nezákonnosť výsluchu jediného priameho svedka G. R., ktorý vypovedal na hlavnom pojednávaní v pozícii chráneného svedka, pričom prokurátorom mu boli kladené neprípustné kapiózne otázky (§ 132 ods. 2 Trestného poriadku), a to hneď v úvode k skutku pod bodom 1 (jednou z takýchto otázok bola napr. otázka, prečo došlo k založeniu zločineckej skupiny, hoci až z výpovede svedka a ďalších dôkazov sa mali zistiť skutočnosti, či k založeniu takejto skupiny, nesúcej prívlastok zločinecká, naozaj došlo). Dotknutý svedok na dané otázky odpovedal a následne na ne tiež nadväzoval v ďalších svojich výpovediach - aj vo vzťahu k ďalším skutkom, a preto, ak na tieto výpovede prvostupňový súd prihliadol a pri svojom rozhodovaní z nich vychádzal (hoci z dôvodu nezákonnosti na ne prihliadať nemal), bolo porušené ich právo na spravodlivý proces. Vo vzťahu k skutku 1 kvalifikovanému ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 opakovane upozornili na to, že pri vyvodzovaní záverov o ich vine tu nebolo možné vychádzať z odpovedí chráneného svedka na kapiózne otázky prokurátora. Pokračujúc v súvisiacej dovolacej argumentácii týkajúcej sa výpovede dotknutého svedka potom dovolatelia poukázali tiež na to, že zo zápisníc o priebehu hlavného pojednávania je zrejmé, že tento mal vopred pripravenú výpoveď, od ktorej sa mu len ťažko odkláňalo, keď mal odpovedať na prokurátorom položené otázky. Svedok mal tendenciu podsúvať súdu vopred odpovede na otázky, ktoré mu ešte ani neboli položené (napr. na otázku prokurátora, aké boli jeho vzťahy s G. C., svedok namiesto jednoznačnej odpovede odpovedal, že posledne menovaný „bol ako boss košického podsvetia“) a zo zápisníc z pojednávania je úplne zjavná jeho iniciatíva označovať obvinených ako páchatelov trestných činov ešte skôr, než mu k tomu bol daný pri výsluchu priestor. Navyiac, svedok sa snažil hovoriť o akejsi hierarchii v zločineckej skupine bez toho, aby to vedel logicky a presvedčivo vysvetliť. Ďalej dovolatelia namietali, že žiaden z konajúcich súdov sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nevysporiadal ani s tou skutočnosťou, že hoci chránený svedok G. R. vystupoval v konaní ako osoba, ktorá mala byť prítomná takmer pri všetkých skutkoch ním spáchaných, konfrontovať sa s nimi o ich priebehu po zrušení veci najvyšším súdom odmietol, čím bolo porušené ich procesné právo. Pokiaľ ide o tvrdenie prvostupňového súdu, že chránený svedok vypovedal pred vyšetrovateľom a súdom rovnako, tak toto podľa dovolateľov nie je pravdivé - práve naopak, jeho výpovede k jednotlivým skutkom boli v uvedených fázach konania rozporné, nedôveryhodné a verzie skutkov, na ktorých sa mali podieľať, sa odlišujú v podstatných skutočnostiach. Osobitne potom ak ide o hlavné pojednávanie, v priebehu tohto boli výpovede chráneného svedka poznačené neistotou a vyháňaním sa, čo aj u nezainteresovaných osôb mohlo vzbudiť dôvodné podozrenie, či pri výsluchu prostredníctvom telemostu svedok skutočne prejavoval svoju vôľu. V tomto kontexte dovolatelia záverom obom súdom vytkli, že tieto sa nevysporiadali ani s tým, že chránený svedok prekvapivo vypovedal aj o priebehu jedného zo skutkov, pri ktorom nebol. Námietky týkajúce sa výpovede chráneného svedka G. R. doplnili napokon dovolatelia tým argumentom, že dôkazná sila tohto jediného vo veci zabezpečeného dôkazu má obrovské trhliny, spočívajúce v zásadných rozporoch jeho tvrdení s výpoveďami iných svedkov, dôkazmi a znaleckými posudkami, keď realnosť a hodnovernosť uvedenej výpovede bola spochybnená už samotným procesným statusom menovaného a potom najmä jeho postojom na hlavnom pojednávaní, keď po zrušení rozsudku uznesením najvyššieho súdu bezdôvodne odmietol k veci vypovedať (čím došlo k zmareniu bezprostrednej možnosti priamej konfrontácie so svedkom a de facto aj k porušeniu ich práva na obhajobu).

Záverom odôvodnenia podaného dovolania obvinení poznamenali, že už v rámci svojho odvolania voči rozsudku súdu prvého stupňa dôrazne namietali uznanie viny za skutok založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, keďže vykonaným dokazovaním nebola nikdy existencia takejto skupiny preukázaná. Záver o ich vine za daný skutok bol vyvodený bez zabezpečenia takých dôkazov, ktorými by bolo preukázané jej založenie v mieste a čase uvádzanom v obžalobe, jej štruktúra, rozdelenie úloh, ako ani otázka začatia a trvania ich členstva v skupine a konkrétnej činnosti pre ňu. Už vyššie zmieňovaná výpoveď chráneného svedka k predmetnému skutku bola podľa nich len všeobecná, pričom prvostupňový súd sa nevysporiadal s tým, že hoci tento svedok konštatoval, že zločinecká skupina bola založená za účelom dosahovania zisku z poskytovania úverov v kasínach, úžery a vydierania, on sám pri žiadnom vyberaní peňazí nebol prítomný, a teda nevedel uviesť, kto od koho peniaze vyberal a pod. Z obsahu danej výpovede je tiež zrejmé, že v uvedenom prípade išlo o umelo vytvorené zoskupenie ľudí, v ktorom sa viacerí bližšie alebo vôbec nepoznali, a ak sa aj poznali, tak len z videnia, no nemali medzi sebou žiadne relevantné vzťahy; a navyiac, samotní tzv. členovia nemali ani vedomosť o tom, že by mohli patriť k nejakej zločineckej skupine.

Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolateľa zhodne navrhli, aby najvyšší súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutých rozsudkov, ako i správnosti postupu konania im predchádzajúceho, rozsudkom vyslovil porušenie zákona, napadnuté rozhodnutia zrušil a vec prikázal súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu.

II.5. T. X., rod. I. - manželka obvineného Y. X.

Dňa 30. mája 2018 bolo Špecializovanému trestnému súdu predložené podanie manželky obvineného Y. X. - T. X., rod. I. (z 26. mája 2018), označené ako „Dovolanie“.

V odôvodnení predmetného podania menovaná uviedla, že obvinenie jej manžela bolo vymyslené a vykonštruované políciou a svedkom G. R.. Jej manžel nikdy nebol členom žiadnej zločineckej skupiny. Ak posledne uvedený svedok v prípravnom konaní uvádzal, že v roku 2000 bol pri zakladaní zločineckej skupiny okolo G. C., tak uvedené nemôže byť pravdou už len z toho dôvodu, že počas leta 2001 bol jej manžel vo výkone trestu v Košiciach. Dovolateľka preto - s ohľadom na zmieňované, jednoznačne preukázané klamstvo - poukazuje na pochybnosť o dôveryhodnosti dotknutého svedka (kajúcnika). Podľa jej názoru bolo celé trestné konanie vedené voči jej manželovi s jediným cieľom, a síce jeho odsúdenia za niečo, s čím nemal nič spoločné. Záverom potom upozornila na nerešpektovanie práva na spravodlivý proces v prípade jej manžela, odignorovanie jej svedeckej výpovede (v rámci ktorej potvrdila manželove alibi) zo strany konajúcich súdov, ako aj na to, že sa stotožňuje s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 4/2009, kde bolo poukázané na viaceré chyby konania, ako aj nezákonnosť rozhodnutia.

V podstate z týchto dôvodov dovolateľka žiada o vykonanie nápravy vo veci.

Následne, 7. januára 2021 bolo priamo dovolaciemu súdu doručené podanie obvineného Y. X. zo 4. januára 2021, označené ako „Pripojenie k DOVOLANIU“, z obsahu ktorého okrem iného vyplýva, že obvinený sa pripája k vyššie uvedenému dovolaniu jeho manželky.

Zároveň pre úplnosť dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že vo zvyšnej časti, v ktorej obvinený uplatňuje vlastné dovolacie dôvody, bolo predmetné podanie posúdené ako ním podané dovolanie a z tohto dôvodu odstúpené súdu prvého stupňa na postup podľa § 373 ods. 3 a § 376 Trestného poriadku.

III.

Vyjadrenia oprávnených osôb

S výnimkou poškodenej Y. K., ktorej vyjadrenie k doplnujúcim osobným podaniam obvineného G. C. bolo dovolaciemu súdu doručené 17. augusta 2020, sa k podaným dovolaniam a ich doplneniam žiadna z ďalších osôb oprávnených podľa § 376 Trestného poriadku (t. j. prokurátor a dotknutí poškodení, o

ktorých nárokoch bolo rozhodnuté) písomne nevyjadřila.

IV.

Procesný postup dovolacieho súdu a zloženie konajúceho senátu

Dňa 11. októbra 2018 boli najvyššiemu súdu predložené na rozhodnutie tri dovolania, a síce obvinených G. C. a Y. I. a manželky obvineného Y. X. - T. X., rod. I.. Veci bola pridelená sp. zn. 1 TdoV8/2018.

Následne, 17. decembra 2018 bolo najvyššiemu súdu predložené dovolanie obvineného T. T. (veci bola pridelená sp. zn. 1 TdoV 12/2018) a 13. júna 2019 tiež obvineného Ľ. P. (veci bola pridelená sp. zn. 1 TdoV 5/2019).

Uzneseniami zo 14. marca 2019 a 3. júla 2019 boli trestné veci obvinených T. T., a Ľ. P. spojené na spoločné prejednanie a rozhodnutie s trestnou vecou obvineného G. C. a spol., s ým, že vec bude ďalej vedená pod sp. zn. 1 TdoV 8/2018. V oboch prípadoch išlo o uznesenia upravujúce priebeh konania, ktoré nebolo z toho dôvodu potrebné (písomne) vyhotovovať.

Napokon, 24. apríla 2021 bolo najvyššiemu súdu predložené aj dovolanie obvineného L. W. (veci bola pridelená sp. zn. 1 TdoV 4/2021), konanie o ktorom bolo uznesením zo 7. júna 2021 tiež spojené na spoločné prejednanie a rozhodnutie s trestnou vecou obvineného G. C. a spol. vedenou pod sp. zn. 1 TdoV 8/2018. Z už uvedeného dôvodu nebolo treba ani v tomto prípade uznesenie vyhotovovať.

Pokiaľ ide o zloženie aktuálne konajúceho senátu 1 TdoV o (všetkých šiestich) podaných dovolaniach, smerujúcich voči tomu istému právoplatnému rozhodnutiu, tak pre určenie tohto bol rozhodný rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2018 v znení účinnom k 11. októbru 2018 (ďalej len „rozvrh práce“), teda k dátumu (prvého) nápadu veci na súd. V tom čase boli do senátu 1 TdoV zaradení ako jeho stáli predsedovia, resp. členovia: 1. JUDr. Libor Duľa, 2. JUDr. Štefan Michálik, 3. JUDr. Peter Paluda, 4. JUDr. Peter Szabo, 5. JUDr. František Mozner a ako náhradní členovia: 6. JUDr. Alena Šišková, 7. JUDr. Pavol Farkaš, 8. JUDr. Štefan Harabin a 9. JUDr. Viliam Dohňanský. Pritom podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku boli, resp. sú z rozhodovania o podaných dovolaniach vylúčení JUDr. Peter Paluda a JUDr. Peter Szabo, ktorí sa síce nepodieľali na rozhodovaní vo veci samej, ale v pôvodnom konaní sa ako sudcovia nadriadeného súdu zúčastnili na rozhodovaní o sťažnostiach proti uzneseniam o nevyhlúčení JUDr. Igora Kráľika v predmetnej veci (uznesenia z 21. februára 2008, sp. zn. 1 Tošs 11/2018, a z 30. apríla 2009, sp. zn. 1 Tošs 11/2009), pričom rovnaká otázka je aj predmetom dovolania obvineného G. C., a tiež JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Štefan Harabin, ktorí rozhodovali vo veci samej. V čase nápadu veci teda boli zákonnými sudcami JUDr. Libor Duľa, JUDr. Štefan Michálik, JUDr. František Mozner, JUDr. Alena Šišková a JUDr. Viliam Dohňanský. Vzhľadom na to, že následne došlo k prerušeniu, resp. k zániku funkcie sudcu u JUDr. Libora Duľu k 11. októbru 2019, u JUDr. Viliama Dohňanského k 6. januáru 2020 a u JUDr. Štefana Michálika k 28. októbru 2020, boli títo v súlade s poznámkou v bode 2 k osobitnej časti rozvrhu práce týkajúcej sa trestnoprávneho kolégia a v spojení s prechodnými ustanovenia tohto rozvrhu práce (bod 1 posledná veta) nahradení členmi senátu 1 TdoV podľa poradia, v akom boli uvedení v prehľade o zložení tohto senátu v rozvrhu práce v znení účinnom v čase, kedy nastala skutočnosť odôvodňujúca určenie zastupujúceho sudcu. Konkrétne JUDr. Libora Duľu nahradila JUDr. Dana Wänkeová, JUDr. Viliama Dohňanského nahradil JUDr. Martin Bargel a JUDr. Štefana Michálika nahradila JUDr. Ivetta Macejková, PhD., LL.M.

V.

Vysporiadanie sa dovolacieho súdu s uplatnenými dovolacími námietkami

Najvyšší súd ako súd dovolací podľa § 378 Trestného poriadku vec predbežne preskúmal a dospel k záveru, že zatiaľ čo dovolania obvinených G. C., Y. I., T. T., Ľ. P. a L. W. je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku pre zrejmé nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného

poriadku (výrok I.), dovolanie manželky obvineného Y. X. - T. X. rod. I. je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku, keďže neboli splnené podmienky dovolania podľa § 373 Trestného poriadku (výrok II.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Úvodom niekoľko všeobecných poznámok, na ktoré dovolací súd opakovane upozorňuje vo svojej rozhodovacej činnosti a ktoré sú dôležité z hľadiska za nimi nasledujúceho odôvodnenia, týkajúceho sa už (konkrétne) aktuálne posudzovaných dovolaní:

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť preto striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané ako ďalšie odvolanie.

Na striktnom obmedzení dovolacieho prieskumu je koncepcia tohto mimoriadneho opravného prostriedku založená, a to z dôvodu, že na rozdiel od predošlej právnej úpravy je taký prostriedok dostupný pre obe základné strany v súdnom konaní (obžaloba aj obhajoba - teda nie iba generálny prokurátor), avšak len z určitých, zákonom vymedzených dôvodov. U osobitného subjektu dovolateľa, a

to ministra spravodlivosti (ktorý stranou v konaní nie je), je potom okruh dovolacích dôvodov, uplatniteľných v prospech i v neprospech obvineného, rozšírený.

Rešpektovanie zákonného obmedzenia súdom je potom vecou aplikácie jedného zo základných ústavných ustanovení - čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v súlade s ktorým môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobilom, ktorý ustanoví zákon. Uvedené obmedzenie platí aj pre tzv. skutkový prieskum, ako bude uvedené ďalej.

Pokiaľ ide o viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, treba uviesť, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné námietky uplatnené dovolateľom a nie ich podradenie pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (k tomu pozri bližšie rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012).

A napokon, v rámci všeobecného úvodu (zároveň s prihliadnutím na konkrétnu posudzovanú vec) sa žiada (v súlade so závermi rozhodnutia zverejneného v Zbierke pod č. 47/2014-I.) tiež upozorniť na to, že ustanovenie § 374 ods. 3 Trestného poriadku nepredstavuje samostatne uplatniteľný dôvod dovolania, ale toto len v nadväznosti na § 369 Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietať aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak teda dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Trestného poriadku a takto musí byť aj v dovolaní označená (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Ešte pred samotným vysporiadaním sa s jednotlivými uplatnenými dovolacími námietkami považuje dovolací súd za vhodné priblížiť (formou citácie) - z hľadiska neskoršieho odôvodnenia - podstatný obsah už niekoľkokrát vyššie spomínaného rozhodnutia, a síce uznesenia najvyššieho súdu z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, ktorým síce odvolací priamo rozhodol „len“ vo vylúčených trestných veciach obvinených G. C. a Y. X. (a potom ďalších 6 obvinených, ktorí dovolania nepodali, resp. ktorých sa podané dovolania netýkajú), avšak vzhľadom na obsah ktorého (časť týkajúca sa zvoleného procesného postupu prvostupňového súdu v predmetnej skupinovej trestnej veci, presnejšie pokiaľ ide o vylúčovanie a spájanie trestných vecí jednotlivých spoluobvinených) malo toto v istom zmysle dosah aj na ostatných, bezprostredne ním nedotknutých obvinených z okruhu aktuálnych dovolateľov.

V odôvodnení predmetného rozhodnutia, ktorým najvyšší súd ako súd odvolací podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného rozsudok zrušil rozsudok (v tom čase) Špeciálneho súdu zo 17. februára 2009, sp. zn. PK-1T/14/2007, v trestnej veci obvinených G. C., Y. L., G. C., T. O., G. J., Y. X. a I. K., ako i rozsudok (v tom čase) Špeciálneho súdu z 30. marca 2009, sp. zn. PK-1T/15/2008, v trestnej veci obvineného G. Č., v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku tieto trestné veci vrátil (už) Špecializovanému trestnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu, sa o. i. uvádza nasledovné (zvýraznené časti doplnené dovolacím súdom, pozn.):

„Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov oboch rozsudkov, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že obidva rozsudky boli vydané predčasne, jednak pre chyby v konaní, ktoré im predchádzalo, tieto chyby mali za následok neúplné zistenie skutkového stavu, chyby v postupe v konaní sa dotýkali aj porušenia práva na obhajobu obžalovaných, nie však vo všetkých smeroch, ako namietali v odvolaniach obžalovaní, rozhodne však v dôsledku nesprávneho vylúčovania časti veci a obžalovaných na samostatné konanie, potom spätné spájanie na spoločné prejednanie a napokon opätovné vylúčenie podstatnej časti obžalovaných o tých istých

skutkoch a aj ďalších uvedených v obžalobe na samostatné prejednanie. [...] Pre chyby v procesnom postupe v konaní došlo aj k porušeniu ustanovení Trestného poriadku pri vykonávaní dôkazov, a tak vznikli pochybnosti o správnom skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať, resp. je potrebné vykonať ďalšie dôkazy, bez vykonania ktorých obžalovaní oprávnené môžu namietat' porušenie ich práva na spravodlivý proces.

V prvom rade je potrebné zásadne uviesť, že zodpovedajú skutočnosti odvolacie argumenty prakticky takmer všetkých obžalovaných [...] spočívajúce v tom, že výroky o vine napadnutých rozsudkov sú založené fakticky len na jednom priamom usvedčujúcom dôkaze, a to výpovedi chráneného svedka G. R.Ö.G.Ö.U., aj to nie v celom rozsahu skutkov pod bodmi I. až X. prvého napadnutého rozsudku, pretože ku skutku pod bodom X. dotýkajúcom sa obžalovaných G. C. a G. J. išlo len o nepriamy dôkaz výsluchom tohto chráneného svedka, ktorý sa priamo na tomto čine (poškodenie kamióna patriaceho firme U. O. v W. podpálením jeho návesu dňa 27. marca 2005) nezúčastnil, ale hovoril len o tom, čo počul od osoby Y. I., ktorý mal byť účastný spáchania tohto činu, ale nebol v tomto konaní uznaný za vinného.

V súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov nemôže Najvyšší súd Slovenskej republiky naoktrojovať prvostupňovému súdu ako má hodnotiť ten ktorý dôkaz, teda aj výpoveď chráneného svedka G. R.Ö.G.Ö.U., ale aj pokiaľ išlo o iné, napr. v odvolaní namietaný znalecký posudok MUDr. C., resp. i iných znalcov, pokiaľ išlo o ich obsah a čo z ich obsahu súd vyvodzuje. Rozhodne však musí pripomenúť, že v takom prípade, ako je predmetný, jeden priamy dôkaz výpoveďou chráneného svedka G. R.Ö.G.Ö.U. musí byť starostlivo overený radom ďalších nepriamych dôkazov potvrdzujúcich vierohodnosť priameho dôkazu o účasti obžalovaných na spáchaní skutkov, pre ktoré sú žalovaní.

V súvislosti s vykonávaním tohto dôkazu výsluchom chráneného svedka G. R.Ö.G.Ö.U. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezisťuje porušenie ustanovení Trestného poriadku, či už predchádzajúceho č. 141/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov alebo nového č. 301/2005 Z. z., v znení jeho neskorších zmien a doplnkov.

V súlade s ustanovením § 162a ods. 1 až 3 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 bol v roku 2005 v prípravnom konaní využitý inštitút dočasného odloženia vznesenia obvinenia G. R.Ö.G.Ö.U. Z dôkazov, ktoré dovtedy boli zadokumentované v spise a ktoré mali k dispozícii orgány činné v trestnom konaní nevyplývalo, že by táto osoba bola organizátorom alebo návodcom niektorého z trestných činov predpokladaných v § 162a ods. 1 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005.

V spisovom materiáli sa nachádzajú dokumenty a rozhodnutia nasvedčujúce, že v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol svedok G. R.Ö.G.Ö.U. zaradený do programu ochrany.

Výsluch tohto svedka v prípravnom konaní v roku 2005, pokiaľ bol vykonávaný za použitia technických zariadení určených na prenos zvuku alebo obrazu, prebiehal v súlade s ustanoveniami § 101b ods. 1 a 3 vtedy platného a účinného Trestného poriadku.

Po nadobudnutí účinnosti Trestného poriadku č. 301/2005 Z. z. od 1. januára 2006 sa mohli aplikovať pri výsluchu tohto svedka ustanovenia § 134 ods. 1 a 3 Trestného poriadku na vypočutie pomocou technických zariadení určených na prenos zvuku a obrazu. Na hlavnom pojednávaní mohol tak súd postupovať aj len z dôležitých dôvodov predpokladaných v odseku 1 § 134 Trestného poriadku, aj keby svedok už nebol zaradený do programu ochrany, ak by za dôležitý dôvod sa považovala hrozba alebo nebezpečenstvo možného útoku na svedka. [...]

K vlastným skutkovým zisteniam súdu a vykonanému dokazovaniu treba uviesť, že zodpovedá skutočnosti, že Špeciálny súd vykonal vo veci množstvo dôkazov, ale v podstate, okrem už spomínaného svedka G. R.Ö.G.Ö.U., všetky končia v rovine potvrdenia toho, či sa ten ktorý skutok stal, ako ku skutkom došlo, resp. mohlo dôjsť a aké boli ich následky. Na preukázanie toho, kto sa na

ich spáchaní podieľal, teda potvrdenia priameho dôkazu výpovede svedka G. R.Ö.G.Ö.U., sú nepriame dôkazy veľmi vzdialené. Stopy zistené na miestach činov, v tej časti skutkov, ktoré sú pojaté do napadnutého rozsudku, neboli expertízami stotožnené so žiadanými porovnávacími vzorkami, ktoré by nasvedčovali účasti niektorého z obžalovaných na mieste činu alebo naznačovali súvislosť s činnosťou zločineckej skupiny. [...]

Treba pripomenúť, že ak má byť rozhodnutie o vine založené na výpovedi len jedného svedka priamo usvedčujúceho obžalovaných zo spáchania skutku a o to viac, ak je to len nepriame svedectvo, ako v prípade v bode X., musia byť ostatné nepriame dôkazy tak ucelené a navzájom previazané, aby nedávali najmenšiu pochybnosť o vierohodnosti jedného usvedčujúceho dôkazu a samotný tento dôkaz musí byť preverený všetkými dostupnými prostriedkami, ktoré umožňuje Trestný poriadok.

Z tohto dôvodu by bolo treba preveriť, či svedok G. R.Ö.G.Ö.U. je ešte zaradený do programu ochrany podľa osobitného zákona vyššie citovaného a zistiť od príslušného policajného útvaru, či sú reálne možné hrozby útoku na tohto svedka v prípade jeho priameho výsluchu pred Špeciálnym súdom s cieľom vykonania priamej konfrontácie tvárou v tvár tohto svedka oproti obžalovaným.

Špeciálny súd by mal preveriť u príslušných policajných orgánov, ak dodatočne mali byť zaistené zbrane na miestach, ktoré by mali súvis s niektorým obžalovaným, či sa tak stalo a ak áno, potom by mali byť vykonané expertízy na porovnanie, či tie stopy zaistené na miestach, kde sa mali stať skutky uvedené v obžalobe (zaistené nábojnice), ktoré boli podrobené balistickým expertízam, vo svojich markantoch vykazujú znaky, ktoré by svedčili o tom, že mohli byť vystrelené niektorou z novoobjavených zaistených zbraní. [...]

Ďalej treba upriamiť pozornosť Špeciálneho súdu na to, ako bola definovaná zločinecká skupina podľa § 185a Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2002, t. j. do jeho zmeny zákonom č. 421/2002 Z. z. a neskôr § 185a ods. 1 Trestného zákona v nadväznosti na ustanovenie § 89 ods. 27 Trestného zákona, ktoré sa v priebehu obdobia spadajúceho do časového rámca prvého skutku napadnutého rozsudku, ktorý sa mal stať od roku 2000 do 23. apríla 2005, niekoľkokrát menilo. Pôvodné znenie zavedené zákonom č. 183/1999 Z. z., bolo zmenené zákonom č. 421/2002 Z. z., až napokon s účinnosťou od 1. augusta 2004 do konca účinnosti predchádzajúceho Trestného poriadku do 31. decembra 2005 platilo znenie zavedené zákonom č. 403/2004 Z. z.

V každom prípade však založenie, zosnovanie, členstvo i činnosť pre zločineckú skupinu museli byť páchané s cieľom spáchať trestný čin, resp. vymedzené trestné činy, ktorých závažnosť sa postupne menila, ale zároveň pri alternatívach podľa písmena a) § 89 ods. 27 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení jeho neskorších zmien, vždy to muselo byť páchané s cieľom dosiahnuť zisk, resp. na účel priameho či nepriameho získania finančnej výhody alebo inej materiálnej výhody.

Oboje muselo byť naraz naplnené a u každého páchatela, aj keď bol len členom alebo činným pre zločineckú skupinu, muselo to byť pokryté vedomostnou zložkou jeho zavinenia, minimálne vo forme uzrozumenia s týmito účelmi. [...]

Ďalej treba k celej veci uviesť, že bolo chybou, keď Špeciálny súd nevykonal všetky dôkazy, ktoré strany v konaní navrhovali a to jednak tie, ktoré navrhoval prokurátor a tiež tie, ktoré navrhovala obhajoba, a to práve z dôvodu, že treba preveriť vierohodnosť jedného priameho dôkazu. [...]

Za situácie, keď podstata obžaloby stojí na výpovedi jediného priameho usvedčujúceho dôkazu o účasti obžalovaných na skutkoch, sa nemožno uspokojiť s konštatovaním prvostupňového súdu, že ďalšie dôkazy nemožno považovať za dôležité, že by neprinesli nič nového. Obsah dôkazu musí byť najprv známy a až tak možno posudzovať jeho dôležitosť a hodnovernosť. [...]

Pravdou ostáva, že možno vykonať len také dôkazy, ktoré sú dostupné a vykonateľné. Väčšiu súčinnosť v tomto smere mohol prvostupňový súd vyžadovať od strán v konaní v zmysle § 277 ods. 3 Trestného

poriadku a potom sa zariadiť podľa toho, čo bolo dôvodom že dôkaz strany nezabezpečili. Treba aj poznamenať, že pokiaľ Špeciálny súd uvádzal, že sa márne pokúšal zabezpečiť niektorých prokurátorom navrhnutých svedkov, že na hlavné pojednávanie 16. decembra 2008 sa dostavil sám svedok T. K., ktorý predtým bol navrhovaný na vypočutie, i keď v tom čase už išlo o inú, vylúčenú vec.

Vo veci sa však má vykonať spoločné konanie, aby sa mohla posúdiť vzájomná súvislosť jednotlivých skutkov, lebo objasnenie takého, ktorý nie je predmetom tejto veci, ale je vo vylúčenom konaní, môže naznačovať na súvislosť s predmetnými skutkami a môže sa tak posúdiť vzájomná previazanosť konaní obžalovaných. Preto sa nemožno uspokojiť s tým odôvodnením, že niektorí svedkovia majú byť vypočutí k iným bodom, k niektorým skutkom vo vylúčenej veci, pretože tým sa má zároveň preveriť pravdivosť tvrdení svedka G. R.Ö.G.Ö.U. a zároveň aj obhajoba obžalovaných, predovšetkým G. C. a Y. L. k viacerým bodom, napr. bodu II. napadnutého rozsudku, že s tým nemajú nič spoločného, že to bola záležitosť len svedka G. R.Ö.G.Ö.U. v spojení s osobou, resp. skupinou Y. Q..

Z obžaloby i spisového materiálu vyplývajú také skutočnosti, ktoré naznačujú, že boli získané výsledkami niektorých expertíz také poznatky, z ktorých by bolo možné odvodzovať nepriamo, že pachové stopy alebo povýstrelové splodiny ich porovnávaním naznačovali súvislosť s niektorými žalovanými skutkami, nie však v tej časti, ktoré sú predmetom napadnutých rozsudkov. Keďže celá žalovaná trestná činnosť, všetkých obžalovaných mala spolu veľmi úzko súvisieť a mala byť prepojená a odvodzovaná od skutku pod bodom I. napadnutých rozsudkov i obžaloby, bolo aj z tohto pohľadu chybou prvostupňového súdu, že viacerých obžalovaných a žalované skutky, ktoré však majú bezprostrednú nadväznosť na tie, ktoré sú uvedené v napadnutých rozsudkoch, vylúčil na samostatné konanie.

Podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku na urýchlenie konania alebo z iných dôležitých dôvodov možno konanie o niektorom z trestných činov alebo proti niektorému z obvinených vylúčiť zo spoločného konania.

Toto ustanovenie uprednostňujúce predovšetkým rýchlosť konania však nemožno aplikovať na úkor zmyslu a predmetu Trestného poriadku zakotveného v § 1 Trestného poriadku, podľa ktorého sa ním upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb. Rozhodne nemožno ustanovenie § 21 ods. 1 Trestného poriadku používať tak, aby to mohlo naznačovať porušenie zásady prezumpcie nevinu ustanovenej v § 2 ods. 4 Trestného poriadku, čo sa v danom prípade už mohlo dotýkať tej skupiny obžalovaných, ktorí boli vylúčení na samostatné konanie.

Je síce pravdou, že podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. decembra 1997, sp. zn. Ndt 180/87, uverejneného pod č. 30/1998 Zbierky stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ak sa viedlo spoločné konanie proti viacerým spolupáchatelom a neskôr došlo k vylúčeniu jedného alebo viacerých spolupáchatelov na samostatné konanie, nepôjde o prejudikovanie viny, ak súd v odsudzujúcom rozsudku, ktorý sa týka ďalších, nevyvylúčených spolupáchatelov, v znení skutkovej vety uvedie vecnú súvislosť konania vylúčeného spolupáchatela (doteraz neodsúdeného) s konaním ostatných spolupáchatelov.

Postup prvostupňového súdu v danej veci však už bol za rámcom tohto judikátu. Malo by ísť len o poukázanie na súvislosť konaní viacerých osôb, ale nie spôsobom použitým Špeciálnym súdom. Ide tu o špecifický prípad previazanosti konaní viacerých osôb, že bolo veľmi ťažké i pre odvolací súd vyhnúť sa tomu, aby označením trestného konania osôb, ktoré mali byť vykonávateľmi jednotlivých skutkov, ktorí však už nie sú v tomto konaní spoluobžalovanými, vopred nenaznačil svoje stanovisko k otázke ich viny. Najvyšší súd Slovenskej republiky v dôsledku toho ani nemoholrobiť relevantné závery v otázke viny tých obžalovaných, ktorých odvolania teraz prerokováva.

Táto vecná súvislosť konaní obžalovaných v predmetnej veci a ďalších, ktorí sú trestne stíhaní

samostatne, je pri niektorých skutkoch tak úzka, že bez jednoznačného rozhodnutia o vine tých, ktorí mali byť vykonávateľmi žalovaných skutkov, nemožno rozhodnúť o vine tých obžalovaných, o ktorých sa koná v predmetnej veci a naopak, aby právoplatným výrokom o vine v tejto veci obžalovaných odvolateľov nedošlo k prejudikovaniu viny iných obvinených, ktorých trestné stíhanie ešte nebolo ukončené.

Týka sa to predovšetkým obžalovaného, ktorý mal byť podľa obžaloby (i rozsudku súdu prvého stupňa) návodcom na viaceré trestné činy (obžalovaný G. C.), že mal naviesť konkrétne osoby na ich spáchanie (porov. napr. body VI., VII. a VII. prvého napadnutého rozsudku), hoci doteraz výrokom rozsudku súdu nebolo ustálené, či práve tieto osoby čin aj vykonali. Podobne aj opačne iná osoba, pôvodne spoluobžalovaná, ktorá mala napláňovať a zorganizovať trestné činy uvedené v bode V. napadnutého rozsudku, nebola doteraz uznaná za vinnú a je nemožné urobiť záver o vine obžalovaného Y. X. bez toho, aby ostala nenarušená spomenutá zásada uvedená v § 2 ods. 4 Trestného poriadku, vo vzťahu k tej skupine obžalovaných, o ktorých doteraz nebolo rozhodnuté. [...]

Pokiaľ vec obžalovaného G. Č. bola vylúčená zo spoločného konania na samostatné prejednanie, potom mal prvostupňový súd dôsledne rešpektovať procesné ustanovenia pri vykonávaní dôkazov vo vylúčenej veci a najmä dodržať zásadu bezprostrednosti vyplývajúcu z ustanovenia § 2 ods. 19 Trestného poriadku, podľa ktorého pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní, na verejnom zasadnutí alebo na neverejnom zasadnutí smie súd prihliadnuť len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané, ak zákon neustanovuje inak.

Špeciálny súd mal preto vo vylúčenej veci obžalovaného G. Č. rešpektovať, že v prípade vylúčenia niektorého spoluobžalovaného zo spoločného konania podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku v štádiu hlavného pojednávania, je treba ohľadom tohto obžalovaného v samostatnom konaní vykonať znovu hlavné pojednávanie od začiatku, lebo v takom prípade ide o iné, nové konanie (porov. R 93/1999 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

Špeciálny súd len čiastočne znovu vykonal dôkazy výsluchom svedkov G. R.Ö.G.Ö.U., Q. Č., Y. K. a znalca MUDr. B. X. a prečítal ďalšie znalecké posudky, odborné vyjadrenia a listinné dôkazy a čítal aj niektoré svedecké výpovede. Pokiaľ však čítal výpovede spoluobžalovaných z predchádzajúceho hlavného pojednávania uskutočneného ešte v spoločnej veci, jeho postup nebol správny, lebo vo vylúčenej veci sa takáto osoba vypočuje ako svedok, čo by v podstate prichádzalo do úvahy, pokiaľ by pôvodne vedená spoločná trestná vec bola právoplatne skončená. V každom prípade, by však výsluch takej osoby, pôvodne spoluobžalovanej, ako svedka bol možný len po poučení podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku, pokiaľ by svoje právo odmietnuť vypovedať nevyužila. [...]

Rozhodne nebol správny ani postup, keď Špeciálny súd vo vylúčenej veci obžalovaného G. Č. so súhlasom prokurátora podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku (obžalovaný G. Č. nebol prítomný na hlavnom pojednávaní 26. marca 2009, lebo žiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, ale aj keby bol prítomný, zvolený postup nebol možný) prečítal výpovede svedkov I. L., H. Š. z hlavného pojednávania konaného 10. júna 2008, T. L. a Mgr. T. K. z 21. júla 2008 z pôvodne spoločne vedenej trestnej veci a T. L. a Mgr. T. K. z hlavného pojednávania z 12. augusta 2008 z ďalšej vylúčenej trestnej veci obžalovaných G. C. a T. T., ku ktorému vylúčeniu došlo uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku z 21. júla 2008 a vec bola potom vedená pod sp. zn. PK-1T/21/2008. Potom bolo aj absolútne irelevantné porovnávanie výpovedí niektorých týchto svedkov z augusta 2008 s tými, ktoré urobené na hlavnom pojednávaní v júli 2008, keď všetky boli vykonané v inej veci.

Konanie proti obžalovanému G. Č. a o trestných činoch jeho sa týkajúcich bolo zo spoločného konania podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku vylúčené uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku na hlavnom pojednávaní 9. júna 2008. Vyššie menovaní svedkovia boli potom vypočúvaní už v inej veci, resp. veciach, netýkajúcich sa obžalovaného G.X. Č.. [...]

V danej súvislosti, k podmienkam možnosti vykonania hlavného pojednávania v neprítomnosti

obžalovaného a tým aj možnosti vykonávania niektorých dôkazov čítaním zápisníc o výpovediach len so súhlasom prokurátora, za splnenia podmienky podľa § 263 ods. 2 Trestného poriadku a § 252 ods. 3 Trestného poriadku, treba poznamenať, že ak obžalovaný pred začiatkom hlavného pojednávania výslovne odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti, vzťahuje sa to na hlavné pojednávanie ako celok.

Ak pre nejakú prekážku nebolo možné vec ukončiť hneď na prvom hlavnom pojednávaní, má právo byť upovedomený o ďalšom termíne a zo strany súdu je povinnosťou tak urobiť, pokiaľ sa nevyžaduje osobná účasť obžalovaného, pre ktorú by mal byť predvolaný a je právom obžalovaného sa ktoréhokoľvek ďalšieho úkonu zúčastniť, ale neznamená to, že by v každom ďalšom prípade mal mať súd vyjadrenie od obžalovaného v zmysle § 252 ods. 3 druhej vety Trestného poriadku a túto okolnosť zisťovať, keď už pred začiatkom hlavného pojednávania také stanovisko obžalovaného mal k dispozícii.

V prípade, že po upovedomení o ďalšom termíne hlavného pojednávania, po jeho odročení, obžalovaný sa na hlavné pojednávanie ustanoví, teda využije svoje právo byť pri tomto úkone, potom vykonanie dôkazu spôsobom podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku je podmienené nielen súhlasom prokurátora ale aj obžalovaného, lebo odsek 2 § 263 Trestného poriadku sa vzťahuje len na prípady, keď z niektorého tam uvedeného dôvodu obžalovaný na hlavnom pojednávaní nie je prítomný.

V predmetnom prípade prvostupňový súd viackrát opakovane zisťoval po odročení hlavného pojednávania a určení ďalšieho termínu, či má ďalšie vyjadrenie obžalovaných v zmysle § 252 ods. 3 Trestného poriadku, hoci vo viacerých prípadoch také stanovisko obžalovaných už mal k dispozícii pred začatím hlavného pojednávania. Potom to riešil tak, že vylučoval obžalovaných na samostatné konanie a v niektorých prípadoch ešte na tom istom hlavnom pojednávaní, po dodatočnom zistení, že obžalovaní súhlasili s konaním hlavného pojednávania v ich neprítomnosti, spájaj opäť ich veci na spoločné konanie. [...]

Záverom najvyšší súd stručne zhrňuje, čo bude úlohou prvostupňového súdu v novom konaní:

- spojiť všetky veci, všetkých obžalovaných do jedného konania, teda aj teraz posudzovanú vec obžalovaného G. Č. a ďalšie ako vyplývajú zo zápisníc o hlavnom pojednávaní;
- vyrovnáť sa s tými nejasnosťami, na ktoré bolo vyššie poukávané;
- vykonať dokazovanie smerujúce k prevereniu, či bol obžalovaný G. C. majiteľom alebo prevádzkovateľom súkromnej bezpečnostnej služby, odkedy a dokedy;
- overiť, či dodatočne nevyšlo najavo nájdenie a zaistenie zbraní, ktoré by mali súvis s konaním niektorého z obžalovaných a v kladnom prípade vyžiadať expertízy na ich porovnanie s výsledkami zaistenými na stopách z miesta činu tých skutkov, ktoré sú v obžalobe;
- preveriť súčasný právny stav ochrany svedka G. R.Ö.G.Ö.U. a podľa výsledkov a pre prípad, že obžalovaní nevyužijú svoje právo na odmietnutie, zvážiť možnosť priamej konfrontácie svedka s obžalovanými;
- vykonať dostupné dôkazy navrhované obhajobou a prokurátorom pred vyhlásením dokazovania za skončené, ako aj dôkazy navrhované obžalovanými v rámci odvolacieho konania;
- vykonať vyššie naznačené dôkazy na preverenie možnosti obžalovaného G. J. byť účastný pri vykonaní žalovaného skutku (bod X. napadnutého rozsudku) i napriek tomu, že by sa mal v časoch ním uvádzaných nachádzať na iných miestach a v tej súvislosti aj preveriť okolnosti vydania dokladu na č. I. 4257 trestného spisu a pri stotožnení tejto osoby ju vypočuť.

Po vyhodnotení všetkých dôkazov vzťahujúcim sa ku všetkým bodom obžaloby vyvodíť z nich to, čo na ich základe je bez akýchkoľvek pochybností preukázané a vo veci zákonne a spravodlivo rozhodnúť.“

V.1. obvinený G. C.

V.1.1. Námitka nedostatočnej kvality poskytovanej právnej pomoci zo strany ustanovenej obhajkyne JUDr. Lýdie Ráckovej, ktorú súd prvého stupňa od povinnosti obhajovania neoslobodil.

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že JUDr. Lýdia Rácková bola v danej trestnej veci najskôr náhradnou obhajkyňou a neskôr ustanovenou obhajkyňou obvineného G. C..

Konkrétne, opatrením predsedu senátu Špeciálneho súdu zo 6. novembra 2008, sp. zn. PK-1T/14/2007 (zv. 50, č. l. 12214 a nasl.), bola menovanému ustanovená ako náhradná obhajkyňa s tým, že náhradná obhajoba trvala do 15. apríla 2010 (zv. 56, č. l. 13659 a nasl.), a následne opatrením predsedu senátu Špecializovaného trestného súdu z 27. mája 2010, sp. zn. PK-1T/14/2007 (zv. 57, č. l. 13853 a nasl.), bola obvinenému ustanovená ako „riadna“ obhajkyňa (a to po márnom uplynutí lehoty na zvolenie si obhajcu), keď táto jej obhajoba trvala až do právoplatného skončenia trestnej veci, t. j. do 11. apríla 2018.

Tiež je vhodné doplniť, že 22. júna 2010 bol obvinenému popri ustanovenej obhajkyňi JUDr. Lýdie Ráckovej ustanovený aj náhradný obhajca JUDr. Ing. Ján Felšöci (zv. 58, č. l. 13930 a nasl.) s tým, že jeho obhajoba trvala rovnako až do právoplatného skončenia trestnej veci.

Pokiaľ ide o obvineným v podanom dovolaní uvádzané (jeho ústavnú sťažnosť odmietajúce) uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zo 14. septembra 2011, sp. zn. I. ÚS 337/2011, tak v rámci tohto sa v kontexte námietky zaujatosti obvineného zo 14. februára 2011, smerujúcej voči konajúcemu predsedovi senátu prvostupňového súdu JUDr. Igorovi Králikovi, o ktorej súd nekonal z dôvodu jej oneskoreného podania (podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku s poukazom na § 31 ods. 4 Trestného poriadku), vyjadril ústavný súd nasledovne (časť pritom už bola citovaná vyššie, v rámci príslušnej sumarizácie dovolacej argumentácie):

„Ústavný súd dospel k názoru, že postup špecializovaného súdu o námietke zaujatosti podanej sťažovateľom nevyvoláva žiadne pochybnosti, ktoré by mohli odôvodniť vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv. Sťažovateľ v podanej námietke zaujatosti argumentoval judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, konkrétne dvoma rozsudkami z roku 1996 a 2000, ako aj odborným článkom a publikáciami z rokov 1999 až 2003. Takto odôvodnená námietka zaujatosti proti predsedovi senátu podaná sťažovateľom 14. februára 2011, keď trestné konanie prebieha už štyri roky pred súdom, nemohla byť v žiadnom prípade považovaná za vznesenú bezodkladne. Argumentácia, ktorou sťažovateľ námietku zaujatosti odôvodnil, bola uverejnená v odbornej literatúre či článku, ktoré sú však všeobecne verejnosti (nie len odbornej) prístupné. Pokiaľ sťažovateľ nemal takéto odborné vedomosti, bolo úlohou jeho kvalifikovaného právneho zástupcu v konaní pred špecializovaným súdom, oboznámiť ho bez meškania o týchto skutočnostiach. Preto špecializovaný súd nemohol akceptovať námietku zaujatosti podanú 14. februára 2011 ako vznesenú bez meškania, ako to vyžaduje § 31 ods. 4 Trestného poriadku. Keďže špecializovaný súd vyhodnotil námietku zaujatosti sťažovateľa ako takú, ktorá nebola podaná bezodkladne, v súlade s § 32 ods. 6 Trestného poriadku o nej ani nerozhodol.“

Nasledovala žiadosť obvineného G.X. C. o ustanovenie iného obhajcu - podanie z 19. decembra 2011, súdu doručené 21. decembra 2011 (zv. 66, č. l. 15745 a nasl.), a potom aj žiadosť samotnej obhajkyne o oslobodenie od povinnosti obhajoby menovaného - podanie z 18. júla 2012, súdu predložené na hlavnom pojednávaní 19. júla 2012 (zv. 69, č. l. 16478 a nasl.), o ktorých bolo rozhodnuté tak, že:

- uznesením Špecializovaného trestného súdu zo 4. januára 2012, sp. zn. PK-1T/14/2007, (zv. 66, č. l. 15791 a nasl.), nebola podľa § 43 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku per analogiam ustanovená obhajkyňa JUDr. Lýdia Rácková na žiadosť obvineného (odôvodnenú stratou dôvery pre kvalitu ňou poskytovanej právnej pomoci s poukazom na uznesenie ústavného súdu zo 14. septembra 2011, sp. zn. I. ÚS 337/2011) oslobodená od povinnosti jeho obhajovania, pretože dôvody uvádzané obvineným nepovažoval predseda senátu za závažné;

- uznesením Špecializovaného trestného súdu z 19. júla 2012, sp. zn. PK-1T/14/2007, (zv. 69, č. l. 16480 a nasl.), nebola podľa § 43 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku per analogiam JUDr. Lýdia Rácková na svoju žiadosť (z dôvodu opakovane vyslovovanej nedôvery obvineného voči nej, ako i s ohľadom k tomu, že medzi nimi došlo aj k priamej slovnej konfrontácii, resp. názorovej nezhode) oslobodená od povinnosti obhajovania G. C., keďže predseda senátu nepovažoval obhajkyňou uvádzané dôvody za závažné s tým, že navyše ani on sám nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by svedčili o jej

dlhodobom neplnení si svojich povinností, ale práve naopak, mal za to, že táto svoje práva a povinnosti realizuje na profesionálnej úrovni a niet jej čo vytknúť.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že obvinený G. C. „dal na vedomie“ údajne nekvalifikovanú obhajobu poskytovanú mu JUDr. Lýdiou Ráckovou aj Slovenskej advokátskej komore (pozri podanie obvineného z 25. januára 2012, zv. 66, č. l. 15881 a nasl.), a 17. februára 2012 jej mala byť doručená aj sťažnosť obvineného na menovanú advokátku s tým, že Revízná komisia Slovenskej advokátskej komory po preštudovaní tejto sťažnosti a prešetrení veci dospela k záveru o nedôvodnosti podanej sťažnosti a vec podľa § 4 ods. 4 písm. a) a b) Disciplinárneho poriadku Slovenskej advokátskej komory odložila. V rámci bližšieho odôvodnenia potom uviedla, že nezistila na základe obvineným uvádzaných všeobecných dôvodov žiadne porušenie povinností advokáta zo strany dotknutej advokátky s tým, že je vecou Špecializovaného trestného súdu, aby posúdil dôvody, pre ktoré obvinený žiada o jej oslobodenie od povinnosti obhajoby (zv. 69, č. l. 16577 a nasl.).

Obvinený 20. októbra 2015 opätovne požiadal o zrušenie mu ustanovenej obhajkyne JUDr. Lýdie Ráckovej a ustanovenie mu obhajcu, ktorý mu podľa vlastných slov zabezpečí účinnú obhajobu, konkrétne navrhol súdu ustanoviť mu JUDr. Igora Cibulu (s tým, že žiadosť odôvodnil opätovnou nezhodou medzi nimi rámci telefonického rozhovoru), pričom predseda senátu Špecializovaného trestného súdu JUDr. Igor Králik jeho žiadosti nevyhovel - uznesením z 21. októbra 2015 ju podľa § 43 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku per analogiam od povinnosti obhajovania neoslobodil pre nezistenie k tomu zákonom požadovaných závažných dôvodov (sp. zn. PK-1T/31/2015, č. l. 86 a nasl.).

Z hľadiska uvádzanej sumarizácie je potrebné napokon dodať, že kvalita poskytovanej obhajoby advokátkou JUDr. Lýdiou Ráckovou (z už uvádzaného dôvodu) bola namietaná osobne obvineným aj v ním odôvodnenom odvolaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Skutočnosť zároveň zodpovedá, že odvolací súd špeciálnu odpoveď v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku z 11. apríla 2018 na uvedenú námietku nedal, pričom tento argumentačný nedostatok napraví dovolací súd nižšie.

V prvom rade považuje dovolací súd za potrebné upriamiť pozornosť na príslušnú rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z ktorej vyplýva nielen to, čo uviedol obvinený v podanom dovolaní, a síce, že vo všeobecnosti platí, že cieľom Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je chrániť práva nie teoretické a iluzórne, ale konkrétne a účinné, a preto potom - vychádzajúc z uvedeného cieľa - celkom pochopiteľne ESLP požaduje, aby aj obhajoba obvineného bola nie formálna, ale skutočná a účinná, ale z tejto plynú aj iné súvisiace, pre prejednávajúcu vec dôležité judikatúrne závery, na ktoré už ale obvinený nepoukázal.

Z pohľadu odpovede na predloženú dovoláciu námietku, týkajúcu sa otázky posudzovania spôsobu výkonu obhajoby obhajcom ustanoveným príslušným štátnym orgánom (zohľadniac otázku možných zásahov štátu do výkonu takejto obhajoby), sú pritom podľa názoru dovolacieho súdu relevantné tieto judikatúrne závery:

Čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru hovorí o pomoci obhajcu, nie o ustanovení obhajcu. Ustanovenie obhajcu samo o sebe účinnosť jeho pomoci nezabezpečuje, pretože ustanovený obhajca môže zomrieť, vážne onemocnieť, môže byť dlhodobo zbavený možnosti vo veci konať alebo sa môže vyhýbať plneniu svojich povinností. Pokiaľ sa o tom príslušné orgány dozvedia, musia takého obhajcu nahradiť iným, alebo ho primäť k plneniu jeho povinností (rozsudok ESLP vo veci Artico proti Taliansku z 13. mája 1980, č. 6694/74, ods. 33).

Na strane druhej ale štát nemôže byť zodpovedný za každé pochybenie obhajcu, ktorý bol obvinenému ustanovený za účelom právnej pomoci.

Z nezávislosti advokácie (právnickej profesie) na štáte totiž vyplýva, že vedenie obhajoby je vo svojej podstate záležitosťou medzi obhajcom a obvineným, či už mu bol obhajca pridelený v režime právnej pomoci poskytovanej štátom, alebo si ho platí klient sám. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru sú

zmluvné štáty/príslušné vnútroštátne orgány povinné zasiahnuť iba vtedy, ak nedostatky na strane ustanoveného obhajcu sú očividné, alebo ak sú na ne dostatočne upozornené iným spôsobom (rozsudky ESLP vo veci Kamasinski proti Rakúsku z 19. decembra 1989, č. 9783/82, ods. 65, a vo veci Shekhov proti Rusku z 19. júna 2014, č. 12440/04, ods. 41).

Z relatívnej nezávislosti výkonu advokátskej praxe vyplýva, že štát advokáta neriadi a nenesie zodpovednosť za jeho činy (rozhodnutie ESLP o čiastočnej neprijateľnosti vo veci Alvarez Sanchez proti Španielsku z 23. októbra 2001, č. 50720/99). Pokiaľ sa však obhajca dopustí zjavnej procesnej chyby, v dôsledku ktorej by malo dôjsť k odmietnutiu podaného opravného prostriedku, mal by príslušný súd prijať určité pozitívne opatrenia - napr. vyzvať právneho zástupcu, aby svoj omyl napravil (rozsudok ESLP vo veci Czekalla proti Portugalsku z 10. októbra 2002, č. 38830/97, ods. 68, keď opravný prostriedok podaný obhajcom bol odmietnutý z dôvodu formálnych nedostatkov; porovnaj tiež rozsudok ESLP vo veci Andreyev proti Estónsku z 22. novembra 2011, č. 48132/07, ods. 69 - 78).

V inom svojom rozhodnutí potom ESLP konštatoval, že obvinený nemá právo na zmenu ustanoveného advokáta, ak to nie je nevyhnutné s ohľadom na záujmy spravodlivosti s tým, že je pochopiteľné, že vnútroštátne súdy budú menej ochotné k výmene ustanoveného obhajcu, pokiaľ ten už začal nejakým spôsobom na prípade pracovať (rozsudok ESLP vo veci Lagerblom proti Švédsku zo 14. januára 2003, č. 26891/95, ods. 55 a 59 - 60).

ESLP potvrdil a argumentačne doplnil už uvedené závery aj vo svojich neskorších rozhodnutiach (pozri napr. rozsudok vo veci Ebanks proti Veľkej Británii z 26. januára 2010, č. 36822/06, ods. 72, a tiež rozhodnutie o neprípustnosti sťažnosti vo veci Antonescu proti Rumunsku z 8. februára 2011, č. 5450/2, ods. 35), keď presnejšie poznamenal, že zodpovednosť zmluvných strán spočíva v konaní ich orgánov, pričom advokáta, aj keď je úradne vymenovaný, nemožno považovať za orgán štátu. Vzhľadom na nezávislosť právnickej profesie od štátu je výkon obhajoby v zásade vecou obvineného a jeho právneho zástupcu bez ohľadu na to, či bol právny zástupca ustanovený v rámci systému právnej pomoci alebo zvolený samotným obvineným (financovaný zo súkromných zdrojov), a preto tu nemôže, okrem zvláštnych okolností, vzniknúť zodpovednosť štátu, navyše, ak vnútroštátne právo umožňuje podať sťažnosť na člena advokátskej komory, ktorá môže viesť k jeho disciplinárnemu postihu.

Napokon vo veci Vásenin proti Rusku (rozsudok z 21. júna 2016, č. 48023/06, ods. 142) ESLP vo vzťahu ku kvalite právneho zastúpenia zdôraznil, že hoci účinnosť právnej pomoci si nevyhnutne nevyžaduje proaktívny prístup zo strany obhajcu a kvalitu poskytnutých právnych služieb nemožno merať podľa počtu žiadostí alebo námietok, ktoré podal právny zástupca na súde, zjavne pasívne správanie by však mohlo prinajmenšom vyvolať vážne pochybnosti ohľadne účinnosti obhajoby. Osobitne to platí vtedy, ak obvinený dôrazne popiera obvinenie a spochybňuje dôkaz, alebo ak sa nemôže zúčastniť na súdnom konaní a osobne zabezpečiť svoju obhajobu.

S ohľadom na uvedené a s prihliadnutím na slovenskú právnu úpravu považuje dovolací súd za potrebné k veci na tomto mieste zovšeobecnene uviesť:

Z princípu nezávislosti advokátskej profesie na štáte vyplýva, že spôsob výkonu obhajoby je vo svojej podstate primárne vecou vzťahu obvineného a jeho obhajcu, pričom náš právny poriadok zároveň umožňuje obrátiť sa s prípadným podnetom aj na Slovenskú advokátsku komoru (vykonávajúcu prostredníctvom príslušných orgánov disciplinárne konanie). Obhajca obvineného nie je orgánom štátu (za ktorého konanie či nekonanie môže tento v prvom rade nie byť zodpovedný), nie je mu podriadený, jeho činnosť nemôže riadiť, a preto ani štát vo všeobecnosti nemôže byť braný v danom ohľade na zodpovednosť. Uvedené platí bez ohľadu na to, či ide o obhajcu (súdom) ustanoveného alebo (samotným obvineným, či inou zo zákona oprávnenou osobou) zvoleného.

Aj keď, vychádzajúc z vyššie uvedeného, štát nemôže byť v zásade zodpovedný za pochybenia vzniknuté pri (zvoleným alebo ustanoveným) obhajcom poskytovanej právnej pomoci, je povinný výnimočne zasiahnuť vtedy, ak je očividné, že obvinenému nie je zaistená reálna a účinná právna pomoc

- tak, ako to od požaduje čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. c) dohovoru. Konkrétne prichádza takýto zásah (či už napr. v podobe výmeny obhajcu, ustanovenia ďalšieho obhajcu, „prinútenia“ obhajcu k riadnemu plneniu si svojich povinností - napr. formou poriadkovej pokuty, odročenia úkonu a pod.) zo strany príslušného štátneho orgánu do úvahy vtedy, ak je obvinený síce formálne právne zastúpený, ale jeho obhajca mu reálne žiadnu právnu pomoc (napr. pre chorobu) neposkytuje, resp. nemôže poskytovať alebo tiež vtedy, ak právna pomoc nie je celkom zjavne poskytovaná s odbornou starostlivosťou, t. j. ak obhajca zjavne nekoná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne nevyužíva všetky právne prostriedky a neuplatňuje v záujme obvineného všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné [§ 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov].

V tomto kontexte potom nemôže byť pri otázke posudzovania kvality poskytovanej právnej pomoci obvinenému bez ďalšieho vylúčená ani prieskumná povinnosť príslušného vo veci konajúceho súdu vyššieho stupňa, konajúceho či už na podklade konkrétne predloženej námietky alebo aj prípadne ex officio tam, kde to Trestný poriadok umožňuje (§ 317 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku).

V prípade dovolacieho súdu treba zároveň dodať, že na konštatovanie príslušného do úvahy prichádzajúceho dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) alebo písm. g) Trestného poriadku (ktorý má postavenie *lex specialis* vo vzťahu k prvému uvedenému dôvodu v prípade námietky nezákonného dôkazu pre porušenie práva na obhajobu) je súčasne nutná závažnejšia intenzita zisteného porušenia zákona, a to či už v zmysle zákonom výslovne požadovaného zásadného porušenia práva na obhajobu v prípade dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, alebo v zmysle porušenia práv obhajoby v prípade jediného alebo rozhodného dôkazu, na ktorom je napadnutého rozhodnutie založené pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I).

Práve so zreteľom na tieto všeobecné východiská je potom potrebné vykladať aj ustanovenie § 43 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého zo závažných dôvodov môže byť ustanovený obhajca na svoju žiadosť alebo žiadosť obvineného oslobodený od povinnosti obhajovania a namiesto neho zvolený alebo ustanovený iný obhajca. Iný obhajca môže byť obvinenému ustanovený aj vtedy, ak si ustanovený obhajca dlhodobo neplní svoje povinnosti.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že pre oslobodenie ustanoveného obhajcu od povinnosti obhajovania sa vyžaduje existenciu závažných dôvodov, pričom jedným z takýchto dôvodov, ex lege predvídaným, je dlhodobé neplnenie si povinností zo strany ustanoveného obhajcu, pri ktorom zákon dokonca nevyžaduje ani iniciatívu (v podobe žiadosti) či už zo strany obvineného alebo samotného obhajcu.

Vychádzajúc z uvedeného dospel napokon dovolací súd k záveru, že v posudzovanom prípade neboli zistené také závažné dôvody, pre ktoré by bolo potrebné vo veci oslobodiť obhajkyňu dotknutého obvineného JUDr. Lýdiu Ráckovú od povinnosti obhajovania (a nahradiť ju iným obhajcom). Súd prvého stupňa v uvedenom smere nepochybil a teda jeho postupom, t. j. neoslobodením ustanovenej obhajkyne od povinnosti obhajovania, k porušeniu práva tohto dovolateľa na obhajobu žiadnym (a už vôbec nie zásadným spôsobom) nedošlo.

Dovolací súd pritom považoval za rozhodujúce, že obvinenému G. C. bola prostredníctvom JUDr. Lýdie Ráckovej ako ustanovenej (riadnej) obhajkyne zabezpečená reálna obhajoba. Menovaná vystupovala v konaní aktívne, pokiaľ bola prítomná na hlavnom pojednávaní, vypočúvala svedkov, resp. im kládla otázky, využila niekoľkokrát možnosť nahliadnuť do spisu (a vyhotovila si z neho tiež početné kópie), pričom tak jej ústne prejavy, ako i písomné podania (napr. záverečná reč, či takmer 40-stranové odvolanie) možno hodnotiť ako kvalifikované, na dobrej odbornej úrovni a so znalosťou veci, teda ako vykonané s náležitou odbornou starostlivosťou.

Kvalitu ňou poskytnutej právnej pomoci (ako ustanovenou obhajkyňou) rozhodne nemožno považovať za nedostatočnú, resp. spôsob ňou vykonávanej obhajoby ako nekvalifikovaný (ako sa toho domáhal

dovolateľ), keď napokon ani samotné takéto konštatovanie by nebolo dôvodom na jej oslobodenie od povinnosti obhajovania, keďže „len“ určité prípadne zistené nedostatky pri výkone obhajoby ešte nemožno subsumovať pod závažné dôvody podľa § 43 Trestného poriadku, predurčujúce možný zásah zo strany súdu - čo je napokon záver plne korešpondujúci aj zmieňovanej rozhodovacej činnosti EŠLP.

Pokiaľ ide o otázku vzájomnej dôvery medzi obvineným a jemu ustanovenou obhajkyňou, dovolací súd si uvedomuje dôležitosť toho, aby vzťahy medzi obhajcom a obvineným boli založené na vzájomnej dôvere, avšak je potrebné si uvedomiť, že toto je plne realizovateľné (z povahy veci) „iba“ pri zvolenom obhajcovi. Pri súdom ustanovenom obhajcovi, ktorého postavenie je vo vzťahu k obhajcovi zvolenému vždy subsidiárne, naopak už spôsob jeho určenia naznačuje potrebu iného spôsobu nazerania na danú otázku. Pri rozhodovaní o oslobodení ustanoveného obhajcu od povinnosti obhajovania preto musí k subjektívnemu aspektu v podobe pociťovania existencie či neexistencie tejto dôvery zo strany dotknutých subjektov pristúpiť (v istom zmysle dôležitejší) objektívny prvok, spočívajúci v tom, či z hľadiska „nestranného tretieho/vonkajšieho pozorovateľa“ sú dané v konkrétnom prípade také zásadné skutočnosti, pre ktoré už nemožno očakávať plnenie účelu obhajoby.

Z tohto pohľadu považuje dovolací súd za rozhodujúce, že je celkom zjavné, že obvineným proklamovaná strata jeho dôvery voči ustanovenej obhajkyňi nastala „až“ a zároveň „iba“ v súvislosti s vyššie citovaným vyjadrením ústavného súdu v uznesení zo 14. septembra 2011, sp. zn. I. ÚS 337/2011. Takýto dôvod na stratu dôvery (hoc subjektívne môže byť vnímaný inak), prihliadajúc na už uvedené závery o kvalite vykonávanej obhajoby v konkrétnom prípade, nemožno ani podľa dovolacieho súdu objektívne považovať za taký, ktorý by bez ďalšieho odôvodňoval oslobodenie od povinnosti obhajovania podľa § 43 Trestného poriadku. Ako už bolo uvedené vyššie, tento inštitút je možné vo všeobecnosti aplikovať len vo výnimočných prípadoch, ako to napokon predznačuje zákonom predvídaná existencia k tomu potrebných závažných dôvodov, čo koreluje tiež istej autonómnosti spôsobu výkonu obhajoby a jej principiálnej nezávislosti od štátu.

V neposlednom rade považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť, že účelom práva na obhajobu je v prvom rade a predovšetkým poskytnúť možnosť obvinenému oboznámiť sa s jemu vzneseným obvinením a náležitým spôsobom sa mu brániť, pričom uplatnenie tohto práva nezaručuje obvinenému dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa pomocou obhajoby usiluje. Niet pritom pochyb, že v posudzovanom prípade uvedený účel bol splnený, a to pri súčasnom naplnení bezprostredne s tým súvisiacich zásad rovnosti a kontradiktórnosti a tým aj spravodlivosti konania ako celku.

Napokon, vo vzťahu k obave obvineného z toho, že oneskorené predloženie námietky zaujatosti, podľa jeho názoru dôvodnej, malo v konečnom dôsledku dopad na konanie v jeho veci (v „konštrukte“ myslenia, že ak by nebola podaná oneskorene, tak by o nej súd konal a došlo by k vylúčeniu konajúceho predsedu senátu), je potrebné uviesť už na tomto mieste (viac nižšie), že táto je neopodstatnená. Obvineným vytykané pochybenie na strane obhajkyne tak nemalo v konečnom dôsledku žiaden vplyv na výsledok trestného konania a obvinenému tým nebola spôsobená žiadna ujma.

Zhrnúc vyššie uvedené možno uviesť, že dovolací súd najskôr ozrejmil, že predmetná námietka je spôsobilá byť predmetom jeho prieskumu z hľadiska potencionálne do úvahy prichádzajúceho dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď v uvedenej súvislosti boli zároveň uvedené príslušné zovšeobecňujúce závery s prihliadnutím na judikatúrne závery EŠLP, z ktorých o. i. vyplýva principiálne obmedzenie zásahov zo strany príslušného štátneho orgánu do spôsobu výkonu obhajoby či už zvoleným alebo ustanoveným obhajcom. Takéto zásahy prichádzajú do úvahy iba výnimočne - v prípade nezabezpečenia reálnej a kvalifikovanej obhajoby tak, ako to vyžaduje dohovor, čomu potom v prípade ustanoveného obhajcu zodpovedá podľa našej vnútroštátnej trestno-procesnej úpravy potreba existencie závažných dôvodov na rozhodnutie o oslobodení od povinnosti obhajovania.

Aplikovaním vyššie uvedených všeobecných záverov na posudzovaný prípad, a to tak s ohľadom na skutočnosti uvedené samotným obvineným, ako aj zistené z obsahu predloženého spisového materiálu, potom dovolací súd dospel k záveru, že jemu predloženú dovoláciu námietku nie je možné uznať ako

opodstatnenú, keďže obvinenému bola zo strany namietanej obhajkyne poskytnutá náležitá, resp. „jazykom“ štrasburského súdu účinná právna pomoc s tým, že boli v danom smere akcentované viaceré skutočnosti - predovšetkým potreba istého objektívneho pohľadu, pôvod vzniku pochybností u obvineného smerom ku kvalite obhajoby vykonávanej dotknutou obhajkyňou, či tiež absencia vplyvu na výsledok konania v prípade pochybenia vytýkaného obhajkyňi.

V.1.2. Námiетка porušenia práva obvineného byť osobne prítomný na hlavnom pojednávaní pre nemožnosť dostavovať sa (od určitej doby) do sídla súdu v Pezinku z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

V prvom rade, pokiaľ ide o otázku správneho podradenia uvedenej námietky pod niektorý z do úvahy prichádzajúcich dovolacích dôvodov [za ktorú zodpovedá v konečnom dôsledku dovolací súd a nie dovolateľ (rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012), je potrebné uviesť, že vzhľadom na to, v čom tkvie jej vecná podstata a zároveň s prihliadnutím na to, na aké prípady je možné potencionálne vzťahnúť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, bola táto v podanom dovolaní zákonom korešpondujúcim spôsobom subsumovaná pod všeobecnejší dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Obvinený totiž namieta, že od cca apríla 2010 sa nemal fakticky možnosť osobne zúčastňovať na termínoch hlavného pojednávania v Pezinku, pretože mu v tom bránil nedostatok financií na zaplatenie cesty (z miesta jeho bydliska v W.), stravy aj ubytovania. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku sa však vzťahuje na prípady, v ktorých súd vykonal hlavné pojednávanie (príp. verejné zasadnutie) v neprítomnosti obvineného, hoci na to nemal splnené zákonné podmienky uvedené v § 252 Trestného poriadku. Aktuálne predložená dovolacia námietka je tak v danom ohľade špecifická, zjavne nespádajúca pod rozsah tohto inak špeciálneho dovolacieho dôvodu vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 6/2011).

Z obsahu predloženého spisového materiálu dovolací súd zistil, že v odôvodnení podaného odvolania obvinený G. C. v danej súvislosti (k údajnému porušeniu práva na prejednanie veci v jeho osobnej prítomnosti) uviedol doslovne nasledovné (zv. 81, č. 1. 19938): „O tom, že mi je bránené aktívne sa zúčastňovať pojednávaní som namietať podrobne v sťažnosti zo dňa 15. februára 2011 adresovanej Špecializovaného trestnému súdu a tak isto, v každom jednom ospravedlnení neúčasti na hlavnom pojednávaní. Dával som súhlas na konanie v mojej neprítomnosti, nakoľko som mal obavu, že budem represívne predvedený na pojednávanie, čo som aj opakovane bol takto predvedený, na čo som poukazoval v mnohých mojich podaniach.“

Pokiaľ ide o zmienú „sťažnosť“ obvineného, treba zároveň upresniť, že tento mal zjavne na mysli jeho osobné podanie z 25. februára 2011, nazvané ako „Ospravedlnenie neúčasti na hlavnom pojednávaní“ (zv. 62, č. 1. 14847), ktorým ospravedlnil svoju neúčasť na hlavnom pojednávaní v dňoch 28. februára 2011, ako aj 1., 2., 3. a 4. marca 2011 z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na cestu do sídla súdu, ako aj na zabezpečenie ubytovania a stravy v priebehu 5 dní a na základe uvedeného žiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti (k čomu dal výslovný súhlas). Zároveň v rámci daného podania navrhol, aby senát prvostupňového súdu pojednával v mieste jeho trvalého bydliska, a síce presnejšie v budove Krajského súdu v Košiciach, čím by mu vznikli minimálne náklady a jeho účasť by bola zabezpečená (a tiež by sa tým aj lepšie zabezpečila účasť svedkov na pojednávaní, keďže väčšina je z východu Slovenska).

V tejto súvislosti treba tiež uviesť, že hlavné pojednávanie bolo na 12., 13. a 14. apríla 2011 vytýčené do Košíc s tým, že sa bude konať v sídle budovy Krajského riaditeľstva Policajného zboru (zv. 62, č. 1. 14846, č. 1. 14900 a nasl.), keď dotknutý obvinený sa naň aj (12. apríla 2011) dostavil, avšak k prejednaniu veci napokon nedošlo z dôvodu prekážky na strane iných troch obvinených a hlavné pojednávanie bolo preto odročené na nový termín, už ale opäť do sídla súdu v Pezinku (zv. 63, č. 1. 15000 a nasl.).

Pokiaľ ide o otázku neúčasti dotknutého obvineného na jednotlivých vytýčených termínoch hlavného pojednávania v jeho trestnej veci, a to so zameraním na obdobie od apríla 2010, ktoré dovolateľ namieta, tak k tomu treba konštatovať nasledovné:

Od 13. apríla 2010 (v daný deň bol prvý nariadený termín hlavného pojednávania v opätovne spojenej veci sp. zn. PK-1T/14/2007 po vydaní kasačného uznesenia odvolacieho súdu), až do 9. augusta 2016 (vyhlásenie dovolaním napadnutého prvostupňového rozsudku), vrátane, bolo v trestnej veci obvineného G. C. (vedenej pod sp. zn. PK-1T/14/2007, PK-1T/31/2015, PK-1T/5/2016, PK-1T/9/2016) súdom prvého stupňa vytýčených množstvo termínov, z ktorých väčšina bola „neúspešná“ v tom zmysle, že vo veci sa napokon nekonalo, resp. nedošlo k vykonaniu žiadneho úkonu/úkonov vzťahujúcim sa k meritu veci. Konkrétne boli termíny hlavných pojednávanií nariadené:

- v roku 2010 na dni 13., 14., 19., 20. a 21. apríl, 24. a 31. máj, 16., 17. a 24. jún, 7. až 10. september, 12., 13., 21., 22., 25. a 26. október; 2., 3., 6., 7. a 8. december);
- v roku 2011 na dni 28. február 1. až 4. marec, 12. až 14. apríl, 24. až 26. máj, 8. až 10. jún, 14. a 15. júl, 3. až 5. október; 21. a 22. december;
- v roku 2012 na dni 23. a 24. január, 13. február, 7., 8., 26. a 27. marec, 16. a 17. apríl, 16. a 23. máj, 11., 12., 25. a 26. jún, 19. a 20. júl, 20. a 21. august, 24. a 25. september, 4., 30. a 31. október, 28. a 29. november;
- v roku 2012 na dni 7. a 8. január, 13. marec, 15. apríl, 6. máj, 19. jún, 5. september, 1. október, 28. november, 19. december;
- v roku 2013 na dni 3. február, 13. marec, 10. a 28. apríl, 2. a 9. jún, 22. a 25. september, 13. a 20. november;
- v roku 2015 na dni 19. a 29. január, 19. február, 1. apríl, 3. jún, 2. júl, 8. a 12. október, 2. november, 17. december;
- v roku 2016 na dni 15. február, 14. marec, 25. apríl, 18. máj, 13. jún, 29. jún, 9. august).

Obvinený G. C. sa dostavil na hlavné pojednávanie v dňoch 13. apríla, 24. mája, 16. júna a 25. októbra 2010, 12. apríla 2011 a 26. marca 2012; predvedený príslušníkmi Policajného zboru bol dvakrát, prvýkrát 13. októbra 2010 (zv. 59, č. l. 14205 a nasl., č. l. 14230 a nasl.) a potom 3. októbra 2011 (zv. 65, č. l. 15499); ospravedlnenie z dôvodu PN zaslal súdu dvakrát a žiadosť o konanie v neprítomnosti množstvo krát.

Z predloženého spisového materiálu zároveň vyplýva, že obvinený G. C. prvýkrát ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nedostatkom finančných prostriedkov s tým, že zároveň súhlasil, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, na termín nariadený na 21. a 22. októbra 2010 (zv. 59, č. l. 14290). Potom nasledovalo množstvo takýchto žiadostí o konanie v jeho neprítomnosti (zv. 60, č. l. 14435; zv. 62, č. l. 14847; zv. 63, č. l. 15144; zv. 64, č. l. 15219; zv. 64, č. l. 15378; zv. 66, č. l. 15745 a nasl.; zv. 67, č. l. 16131; zv. 68, č. l. 16210, č. l. 16260, č. l. 16341, č. l. 16413; zv. 69, č. l. 16462, č. l. 16511 a nasl., č. l. 16591 a nasl., č. l. 16626 a nasl.; zv. 70, č. l. 16664, č. l. 16722, č. l. 16749, č. l. 16777, č. l. 16845; zv. 71, č. l. 16906, č. l. 16938, č. l. 16997, č. l. 17047, č. l. 17108; zv. 72, č. l. 17157, č. l. 17231, č. l. 17331; zv. 73, č. l. 17395, č. l. 17509; zv. 74, č. l. 17696, č. l. 17720, č. l. 17814, č. l. 17884, č. l. 17955).

Zmena oproti dávaniu súhlasov na konanie v neprítomnosti vždy na ten-ktorý nariadený termín/termíny nastala 14. mája 2015, kedy obvinený G. C. udelil svoj súhlas (na konanie v neprítomnosti) až do skončenia konania pred Špecializovaným trestným súdom (zv. 75, č. l. 17997 a nasl.); v danom čase sa pritom nachádzal vo väzbe v inej veci.

Dňa 9. októbra 2015 bolo súdu doručené podanie obvineného z 8. októbra 2015 (v tom čase už na slobode), že ruší svoje predchádzajúce vyhlásenie a žiada byť prítomný na pojednávaní v danej veci, aby mohol predniesť argumenty a dôkazy, s tým, že zároveň žiada o to, aby sa konalo v Košiciach, keďže nemá finančné prostriedky, aby sa dostavil 12. októbra 2015 na súd do Pezinku (zv. 75 č. l. 18237).

V nadväznosti na uvedené vydal 9. októbra 2015 konajúci predseda senátu príkaz na predvedenie

obvineného G. C. príslušníkmi Policajného zboru na pojednávanie konané 12. októbra 2015, avšak predvedenie bolo neúspešné (zv. 75, č. l. 18243 a nasl.).

Na hlavné pojednávanie konané 2. novembra 2015 predseda senátu znovu požiadal o predvedenie obvineného (sp. zn. PK-1T/31/2015, č. l. 91 a nasl.), avšak rovnako sa jeho predvedenie na dotknutý termín nepodarilo. Podľa informácií poskytnutých sudcovi telefonicky príslušníkom stálej služby Policajného zboru sa rodičia obvineného mali vyjadriť, že išiel niekde na tancovačku, ale nevedia kde, čo aj odznelo na dotknutom hlavnom pojednávaní (zv. 76, č. l. 18320 a nasl.). Z neskôr súdu doručenej písomnej správy riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie Policajného zboru Košice Západ potom vyplýva, že matka obvineného mala uviesť, že syn nie je doma, nakoľko išiel von na oslavu a nevie, kedy sa vráti s tým, že kontakt na neho uviesť tiež nevedela, keďže mobilný telefón nevlastní (č. l. 18335).

Predseda senátu vydal 14. decembra 2015 príkaz na predvedenie obvineného G. C. aj na nasledujúci vo veci nariadený termín na 17. decembra 2015 (zv. 76, č. l. 18403, 18405). Znovu, po tretíkrát, sa však jeho predvedenie nepodarilo s tým, že ani jeho brat, ani manželka nevedeli uviesť, kde presne sa menovaný nachádza (zv. 76, č. l. 18426 a nasl.).

K posledne uvedenému treba zároveň dodať, že 16. decembra 2015 bola súdu doručená žiadosť obvineného G. C. (podanie z 10. decembra 2015), aby sa konanie uskutočnilo v Košiciach vzhľadom na jeho právo na prístup k súdu (a možnosť predniesť argumenty osobne) s tým, že si žiada byť vyzozumený o jeho žiadosti, aby si súd neosvojoval represívny prístup k jeho osobe, a to tým, že zneužíva § 120 ods. 3 Trestného poriadku (zv. 76, č. l. 18411). Okrem toho na hlavnom pojednávaní konanom 17. decembra 2015 sa obhajkyňa obvineného JUDr. Rácková vyjadrila k jeho neprítomnosti nasledovne: „Dnes ráno mi telefonoval klient obžalovaný G. C. a požiadal ma, aby som súdu uviedla nasledovné: Povedal mi, že dáva súhlas na konanie v jeho neprítomnosti, ale je nespokojný s tým, ako súd voči nemu postupuje, keďže od rodičov sa dozvedel, že znova mal byť predvedený a predvolanie na hlavné pojednávanie nedostal. Povedal, že sa bude na tento postup sťažovať. Povedal mi, že on je slobodný človek, že keby dostal predvolanie, tak by sa zariadil a nebude predseda sedieť doma a čakať na hliadku, aby ho predviedla.“(zv. 76, č. l. 18432 a nasl.).

Následne predseda senátu JUDr. Igor Králik zaslal 4. januára 2016 obvinenému vyzozumenie k jeho žiadosti z 10. decembra 2015 v tom zmysle, že neuvažuje o vykonaní hlavného pojednávania v meste Košice s tým, že súd ho mienil vykonať v meste Košice, v budove Krajského riaditeľstva Policajného zboru v dňoch 12., 13. a 14. apríla 2011, avšak neprítomnosťou jedného z obhajcov bolo toto zmarené hneď v prvý deň. Záverom pritom poznamenal, že jeho právo predniesť svoje argumenty a návrhy osobne pred súdom na hlavnom pojednávaní konanom v sídle súdu v Pezinku tým nie je dotknuté (zv. 76, č. l. 18440).

Následne, 3. februára 2016 bolo prvostupňovému súdu doručené podanie obvineného z 29. januára 2016 (zv. 76, č. l. 18481), kde tento v nadväznosti na obsah jemu zaslaného (vyššie zmieňovaného) vyzozumenia predsedu senátu uviedol, že je preto „nútený“ dať súhlas na konanie bez jeho prítomnosti na termíny 15. február a 14. marec 2016. Znovu pritom poznamenal, že preukázateľne nemá finančné prostriedky na to, aby sa dopravil do sídla súdu v Pezinku a tiež sa z neho aj vrátil do svojho bydliska, a popri tom, aby si navyše aj zaplatil stravu, za čo má niesť zodpovednosť predseda senátu JUDr. Igor Králik, ktorý svojim konaním ovplyvňoval verejnú mienku a nie informoval.

Dňa 7. marca 2016 bola súdu doručená žiadosť obvineného z 3. marca 2016 o konanie pojednávania nariadeného na 14. marca 2016 vo vylúčenej veci sp. zn. PK-1T/5/2016 (č. l. 95) v jeho neprítomnosti, keď ako dôvod uviedol nedostatok finančných prostriedkov, pričom dodal, že senát pod vedením JUDr. Igora Králika považuje za politický orgán, ktorí je „v područí“ J. I..

Hlavných pojednávanií nariadených na 25. apríl, 18. máj a 13. a 29. jún 2016 vo vylúčenej veci vedenej pod sp. zn. PK-1T/9/2016 sa obvinený G. C. nezúčastnil s tým, že vždy predtým zaslal žiadosť o

konanie v jeho neprítomnosti z finančných dôvodov (č. l. 95, 146, 155 a 159).

Hlavné pojednávanie konané 9. augusta 2016 (v už sporej veci všetkých obvinených, sp. zn. PK-1T/14/2007), kedy došlo k vyhláseniu rozsudku, sa konalo tiež v neprítomnosti obvineného, a to po tomu predchádzajúcej obdobnej žiadosti, ako tomu bolo naposledy (zv. 78, č.l.18999 a nasl.).

Bez toho, aby bolo potrebné sa zmieňovať o tom, kde všade v rámci právneho poriadku je zaručené (a to aj napr. implicitne, ako je tomu v prípade dohovoru) právo na prejednanie veci v prítomnosti obvineného a ako dôležité je z pohľadu spravodlivého procesu, dovolací súd vzhľadom na vyššie sumarizovanú námietku dovolateľa uvádza, že túto považuje vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce z predloženého spisového materiálu za zjavne účelovú. Svedčí o tom už samotné (skôr citované) vyjadrenie obvineného v odôvodnení jeho odvolania, v rámci ktorého si tento vo svojej podstate protirečil, ak na jednej strane uviedol, že mu bolo bránené sa aktívne zúčastňovať na pojednávaní (čo o. i. namietal aj v sťažnosti z februára 2011), no na strane druhej k tomu vzápätí dodal, že súhlas na konanie v jeho neprítomnosti dával preto, lebo mal obavu, že bude represívne predvedený na pojednávanie (k čomu aj opakovane došlo).

O účelovosti predmetnej námietky svedčí ale predovšetkým to, že keď bol obvinený G. C. vzatý do väzby v inej veci a mohol byť „jednoducho“ - bez akýchkoľvek finančných nákladov na jeho strane - eskortovaný na pojednávanie, zmenil zrazu dovtedajší spôsob svojho ospravedlňovania sa z nariadených termínov (súdu boli dovtedy opakovane zasielané jeho žiadosti o konanie v jeho neprítomnosti s odkazom na nedostatok finančných prostriedkov, pre ktorý dôvod mu je údajne bránené v prístupe k súdu) a vlastnoručným písomným podaním zo 14. mája 2015 dal svoj súhlas na konanie v neprítomnosti až do skončenia konania pred Špecializovaným trestným súdom.

S poukazom na vyššie uvedený (primárny) záver o vyhodnotení uplatnenej dovolacej námietky obvineného G. C. ako zjavne účelovej, a teda neopodstatnenej, dovolací súd len na doplnenie uvádza, že Trestný poriadok v § 248 síce predpokladá ako výnimku aj vykonanie hlavného pojednávania mimo sídla súdu a jeho úradných miestností, avšak s prihliadnutím na špecifiká daného prípadu, ako aj hospodárnosť konania (z hľadiska výdavkov štátu), keď navyše okrem dovolateľa iní obvinení v priebehu konania nedostatok financií ako dôvod svojej neúčasti neuvádzali (resp. teda netvrdili porušenie svojich obhajobných práv z uvedeného dôvodu), nie je možné prvostupňovému súdu vytýkať, že pri všetkých nariadených termínoch nepostupoval tak, že by hlavné pojednávanie vytyčoval v Košiciach. Ani podľa názoru dovolacieho súdu si to v posudzovanom prípade „iné okolnosti prípadu“ nevyžadovali (§ 248 ods. 2 Trestného poriadku).

Napokon považuje dovolací súd z hľadiska komplexnosti za vhodné na tomto mieste dodať, že čisto hypoteticky dôvod nemožnosti osobnej účasti obvineného na hlavnom pojednávaní pre nedostatok finančných prostriedkov (ak by bol samozrejme uznaný za opodstatnený, a nie ako to bolo vyhodnotené v posudzovanom prípade) by mohol viesť k potencionálnym úvahám o možnom aplikovaní inštitútu odňatia a prikázania veci. Pokiaľ ale ide o Špecializovaný trestný súd, s ohľadom na jeho „špecializáciu“ (a tým aj odbornú profesionalitu a prax v prípade trestných činov spadajúcich do jeho pôsobnosti), je potrebné vnímať možné uplatnenie postupu podľa § 23 Trestného poriadku v jeho prípade [„iným súdom toho istého druhu a stupňa“ podľa odseku 2 tohto ustanovenia je Krajský súd v Banskej Bystrici (§ 91 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)] ako naozaj veľmi výnimočné (keď inak vo všeobecnosti využitie zmieňovaného inštitútu má byť len výnimočné, nakoľko ide o výnimku z ústavnej zásady nemožnosti odňatia nikoho jeho zákonného sudcovi), teda napr. ak budú vylúčení všetci jeho sudcovia.

V.1.3. Námietka nevyklúčenia predsedu senátu prvostupňového súdu JUDr. Igora Králiku z konania a rozhodovania vo veci.

Podstata námietok predložených tak v dovolaní, ako i doplňujúcich osobných podaniach obvineného spočíva v tom, že vyššie menovaný predseda senátu súdu prvého stupňa mal byť vo veci vylúčený pre jeho zaujatosť, zrejmu podľa dovolateľa z nasledovných dôvodov: 1. už skôr „vo veci“ (v prvom stupni)

rozhodoval; 2. v priebehu konania sa o ňom vyjadroval ako o páchatel'ovi a nie ako o podozrivom; 3. pre vzťahy s JUDr. J. I. a znevažujúce či zosmiešňujúce vyjadrenia na jeho (obvineného, pozn.) adresu pred verejnosťou.

Pokiaľ ide o otázku potencionálnej podraditeľnosti vyššie uvedených námietok pod niektorý z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania, tieto zodpovedajú dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, ktorý je - v prípade, že sa konkrétna námietka týka sudcu alebo prísediaceho, ktorí mali byť vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania - lex specialis vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Zároveň je potrebné na tomto mieste konštatovať, že obvinený v súlade s § 371 ods. 4 Trestného poriadku namietal vyššie zmieňované skutočnosti v plnom rozsahu už skôr - v podanom odvolaní. Odvolací súd pritom reagoval v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku len na časť týkajúcu sa skoršieho rozhodovania „vo veci“. Vo zvyšku (body 2 a 3), teda v časti opakovane uvádzaných dovolacích tvrdení, na ktoré nedostal odvolateľ odpoveď, je preto potrebné vnímať nižšie uvedené zdôvodnenie dovolacieho súdu ako naprávajúce predmetný nedostatok odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia.

Ešte pred samotným vecným vysporiadaním sa s jednotlivými dovolateľom uplatnenými námietkami považuje dovolací súd za žiaduce najprv uviesť niekoľko všeobecných úvah, dotýkajúcich sa predovšetkým otázky správnej aplikácie § 32 ods. 6 Trestného poriadku v prípade oneskorene vznesenej námietky zaujatosti strany, keďže táto otázka bezprostredne súvisí s časťou aktuálne v dovolaní použitej argumentácie, keď dovolateľ o. i. uvádza, že o jeho námietkach založených na skutočnostiach uvedených vyššie pod bodmi 1 a 2 súd prvého stupňa nekonal s poukazom na posledne zmieňované ustanovenie Trestného poriadku.

Ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku predpokladá štyri situácie, v prípade ktorých sa podľa jeho doslovného znenia o námietke zaujatosti strany nekoná. Konkrétne: (i) ak je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté; (ii) ak nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku (od 1. januára 2019 podľa § 31 ods. 5 Trestného poriadku); (iii) ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní; (iv) ak je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku.

Podľa § 31 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku námietku zaujatosti bola strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia.

Z pohľadu teleologického výkladu citovaných zákonných ustanovení je rozhodujúce, že zmyslom zavedenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku bolo, a tým aj zmyslom jeho aplikácie má byť, zabránenie účelovým a konanie predlžujúcim námietkam a nie „favorizovanie“ rýchlosti konania pred ústavne garantovaným právom na nestranný súd tak, ako by k tomu pri použití čisto gramatického výkladu uvedeného ustanovenia (s použitím aj § 31 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku) mohlo v konečnom dôsledku (nesprávne) dôjsť. A hoci aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote je ústavou (ako aj medzinárodnými zmluvami) garantovaným základným právom, avšak nepochybne nie je právom stojacim nad právom na zákonného, nestranného a nezávislého sudcu, čo dal zákonodarca o. i. jasne najavo aj zavedením dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), b) a e) Trestného poriadku.

Ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku o účinku inak než bezodkladne vznesenej námietky zaujatosti sudcu stranou je preto potrebné vykladať nielen ako prostriedok na zabezpečenie konania bez prieťahov, ale v spojení s ďalšími procesnými ustanoveniami súčasne aj tak, aby už v konaní pred súdom prvého stupňa nebolo s konečnou platnosťou a bez prieskumu negované právo strany na nestranný súd zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Primárnou (ale nie nevyvrátiteľnou) domnienkou zakladajúcou účel tejto trestno-procesnej úpravy je predpoklad, že pokiaľ nebola námietka strany vznesená bezodkladne a svoju zaujatosť v namietanej súvislosti neoznámil ani dotknutý sudca, ide o obštrukciu uplatňovanú stranou.

Z toho zároveň plynie, že súd v dôsledku oneskorene vznesenej námietky zaujatosti sudcu stranou v konaní pred súdom prvého stupňa o takej námietke podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku síce nekoná, avšak namietaný sudca ju zoberie do úvahy a ak na jej podklade zistí dôvod na svoje vylúčenie podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, postupuje podľa § 32 ods. 1 tohto zákona; v opačnom prípade pokračuje v konaní bez takeého postupu a rozhodne vo veci samej (primerane sa tento postup uplatní aj v prípade oneskorene vznesenej námietky zaujatosti v odvolacom alebo dovolacom konaní).

Oneskorené vznesenie námietky stranou (a takto vyvolaná absencia formálneho rozhodnutia o nej podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku) potom nezbavuje odvolací súd povinnosti ex officio preskúmať možné vylúčenie sudcu (aj zo stranou oneskorene namietaného dôvodu), a to v súlade s § 317 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku v spojení s § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Z uvedeného zároveň vyplýva, že aj oneskorené vznesenie námietky zaujatosti sudcu stranou, a to najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, je splnením podmienky podania dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku uvedenej v § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku.

Vyššie uvedené závery sa napokon primerane použijú aj vo vzťahu k ostatným okolnostiam, pri predpoklade ktorých sa o námietke zaujatosti strany podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná.

V.1.3.1. JUDr. Igor Králik už skôr „vo veci“ (v prvom stupni) rozhodoval.

Ako už vyplýva zo skôr uvedeného, z pohľadu aktuálneho dovolacieho prieskumu je irelevantné, že o námietke zaujatosti obvineného voči predsedovi senátu JUDr. Igorovi Králikovi (pozri osobné podanie obvineného zo 14. februára 2011 vo zv. 62, č. l. 14780 a nasl.) nebolo v pôvodnom konaní rozhodované s odkazom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku pre jej oneskorené podanie (o čom bola obhajoba písomne vyrozumená prípisom predsedu senátu z 28. februára 2011, zv. 62, č. l. 14867). Dovolací súd totiž posúdi jej vecnú opodstatnenosť autonómne.

Pokiaľ ide o vecnú podstatu námietky, z úvodnej sumarizácie súvisiacej dovolacej argumentácie (v časti II.1.) vyplýva, že ako problematická je obvineným označovaná v prvom rade účasť JUDr. Igora Králika na rozhodovaní v trestnej veci obvineného G. Č., sp. zn. PK-1T/15/2008, keď rozsudok súdu v tejto veci mal byť v podstate len kópiou rozsudku toho istého súdu v jeho trestnej veci (sp. zn. PK-1T/14/2007), pod vedením toho istého predsedu senátu. Obvinený v danej súvislosti tiež odkázal na odborné názory JUDr. Bohumila Repíka, CSc., majúce podklad v príslušnej judikatúre EŠLP. Záverom k tomu potom navyše dodal, že nestrannosť namietaného predsedu senátu vylučuje podľa jeho názoru tiež to, že tento už raz priamo rozhodoval o jeho vine a treste a zaujal k nim stanovisko.

Z hľadiska lepšieho zorientovania sa je potrebné najskôr znovu aj na tomto mieste dať do pozornosti, že po vylúčení niektorých pôvodne spoluobvinených na samostatné konanie došlo zo strany prvostupňového súdu k vyhláseniu - časovo ešte pred vyhlásením dovolaním napadnutého rozsudku z 9. augusta 2016, týkajúceho sa 16 spoluobvinených - ďalších dvoch rozsudkov, keď prvý bol vyhlásený 17. februára 2009 v trestnej veci obvinených G. C., Y. L., G. C., T. O., G. J., Y. X. a I. K., vedenej v danom čase pod sp. zn. PK-1T/14/2007, a druhý 30. marca 2009 v trestnej veci obvineného G. Č., vedenej v danom čase pod sp. zn. PK-1T/15/2008.

S ohľadom na uvedené časové reálie, pri použití elementárnej logiky by sa dalo konštatovať a tým aj uzavrieť zdôvodnenie dovolacieho súdu, že námietka zo strany obvineného G. C. vlastne úplne postráda racionálny základ, keďže vo vzťahu k nemu bolo rozhodované najskôr, a teda ničím neovplyvnene, s tým, že „až“ obvinený G. Č. by mohol „účinne“ namietat, a aj to len v časovom rozmedzí do rozhodnutia odvolacieho súdu, ku ktorému došlo 26. februára 2010 (ako bude zrejmé z neskoršieho odôvodnenia), že rozsudok v jeho veci bol len kópiou skoršieho rozsudku a z toho vyvodzovať pochybnosť o nezaujatosti (či prejudikovanie) konajúceho sudcu/senátu (takúto námietku pritom v rámci svojho odvolania obvinený G. Č. úspešne uplatnil - pozri odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009).

S touto námietkou dovolateľa sa pritom vecne správne vysporiadal už odvolací súd (pozri s. 92 rozsudku z 11. apríla 2018, sp. zn. 4 To 1/2017).

Pre úplnosť (aj so zreteľom na v tomto smere už zmienenú judikatúru ESĽP) však považuje dovolací súd za potrebné dodať, že v posudzovanej veci nejde o popri sebe stojace viaceré (právoplatné) prvostupňové rozsudky, týkajúce sa niekoľkých osôb účastných na zhodnej alebo súvisiacej trestnej činnosti, ale len o jeden jediný rozsudok z 9. augusta 2016, sp. zn. PK-1T/14/2007, týkajúci sa všetkých 16 pôvodne spoluobžalovaných, keď predchádzajúce dva vo veci vyhlásené prvostupňové rozsudky - ohľadne 8 obvinených boli súdom druhého stupňa (26. februára 2010) zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa s tým, že konajúci odvolací senát v príslušnom zrušujúcom uznesení (sp. zn. 2 Toš 4/2009) veľmi veľkú časť odôvodnenia (na túto časť citovanú vyššie, pritom dovolací senát v danej súvislosti plne odkazuje) venoval práve zdôvodneniu toho, prečo je podľa jeho názoru potrebné rozhodnúť v danej veci - vo vzťahu ku všetkým pôvodne spoluobžalovaným v jednom konaní, resp. jedným rozsudkom.

Predmetný zásah senátu 2T v rámci odvolacieho konania - v podobe zrušenia oboch vyššie spomínaných rozsudkov v celom rozsahu a vrátení veci na opätovné konanie súdu prvého stupňa s už zmieňovanou nevyhnutnosťou spojenia trestných vecí všetkých obžalovaných do jedného konania (v rámci ich nového prejednaní) je tým, čo spôsobilo odlišenie posudzovanej veci, keď argumentácia dovolateľa je potom v tejto časti nepriliehavá nie iba z hľadiska zjavných časovo-logických nezrovnalostí.

Ak pritom dovolateľ na záver zdôvodnenia rozoberanej dovolacej námietky doplnil, že nestrannosť namietaneho predsedu prvostupňového senátu má vylučovať tiež to, že tento už raz priamo rozhodoval o jeho vine a treste a zaujal k nim stanovisko (myslený tým zjavne rozsudok zo 17. februára 2009, sp. zn. PK-1T/14/2007, pozn.), tak k tomu dovolací - okrem už uvedeného - uvádza len toľko, že opakované rozhodovanie vo vzťahu k dotknutej osobe v jednej „jeho“ trestnej veci na príslušnom (prvom, či druhom) stupni je bežným trestno-procesným javom, ktorý je dôsledkom zrušenia predchádzajúceho vo veci vydaného rozsudku pre určité chyby zistené odvolacím súdom, keď až na výnimky (ktorých bližšie ozrejmienie je nad rozsah potrieb tohto rozhodnutia) zároveň vždy zásadne v tej istej veci v príslušnom stupni rozhoduje ten istý sudca, resp. senát. Podstatné pritom je, že v posudzovanej veci odvolací senát v zrušujúcom uznesení z 26. februára 2010 nenariadil vec opätovne prejednať v prvom stupni v inom zložení senátu, čo je podľa § 325 veta prvá Trestného poriadku podmienené existenciou dôležitého dôvodu, ktorý ale odvolací súd nezisti. Ani táto časť dovolacej argumentácie preto neobstoí.

Zároveň je žiaduce na tomto mieste podotknúť, že dovolateľom v jeho osobnom doplňujúcom podaní uvádzané rozhodnutie v trestnej veci obvineného G. I. a spol. (konkrétne ide o uznesenie najvyššieho súdu zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016, pozn.), kde malo byť podľa jeho názoru za totožnej situácie (ako v jeho prípade) vyslovené porušenie práva na nestranného sudcu - z dôvodu prejudikovania viny iného obvineného v tej istej veci, ktorá ešte nebola právoplatne skončená, bolo jedným z podkladových rozhodnutí stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejneného v Zbierke pod č. 15/2017 [rozhodnutie je uvedené v bode 2) jeho odôvodnenia] s tým, že ale citované zjednocujúce právne vety z neho nevychádzajú [naopak, tieto majú základ v rozhodnutiach uvedených pod bodmi 1) a 3) odôvodnenia stanoviska, ktoré sa rovnako týkali zmieňovanej trestnej veci].

Bez potreby hlbšieho rozboru a porovnávaní oboch situácií považuje v uvedenom smere dovolací súd za potrebné upozorniť na dve rozhodné (a zároveň oba prípady vzájomne odlišujúce) okolnosti. Nestrannosť konajúcich sudcov bola v rozhodnutí, na ktoré podporne poukázal dovolateľ, vyslovená [senát 4T najvyššieho súdu v odvolacom konaní používajúc § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku v spojení s § 325 Trestného poriadku nariadil po zrušení prvostupňového rozsudku, aby bola vec prejednaná v inom zložení senátu] procesne nesprávne, keďže tomu bránili právne účinky skoršieho (právoplatného) rozhodnutia, keď senát 2T najvyššieho súdu konajúci ako súd sťažnostný potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o nevyľúčení sudcov príslušného konajúceho senátu (k tomu pozri

právne vety pod písmenom B. predmetného stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu). Zároveň ale aj materiálne nesprávne (subsidiárna okolnosť v zmieňovanej veci, v aktuálne posudzovanej ale primárna), keďže na vylúčenie dotknutých sudcov, účastných skôr na rozhodovaní v tej istej veci voči iným obvineným, a to či už tým, že schválili dohodu o vine a treste alebo prijali vyhlásenie o vine iného obvineného, nebol daný dôvod (pozri právne vety uvedené pod písmenom A. predmetného stanoviska).

V súlade so závermi ESĽP (pozri napr. rozsudky vo veciach Karaman proti Nemecku z 27. februára 2014, č. 17103/10, ods. 63 až 65; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. februára 2016, č. 46632/13, ods. 99; Meng proti Nemecku zo 16. februára 2021, č. 1128/17, ods. 42 až 52) je totiž potrebné konštatovať, že zásada prezumpcie nevinoty [zakotvená predovšetkým v čl. 6 ods. 2 dohovoru, čl. 48 Charty základných práv Európskej únie, čl. 3 a 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016, čl. 50 ods. 2 ústavy a § 2 ods. 4 Trestného poriadku] je porušená, ak súdne rozhodnutie alebo oficiálne vyhlásenie týkajúce sa obvineného pri neexistencii konečného odsúdenia obsahuje jasné vyhlásenie, podľa ktorého sa dotknutá osoba dopustila trestného činu. Dôležitý je pritom nielen význam výrazov použitých súdnymi orgánmi, ale aj osobitné okolnosti, za ktorých boli formulované, a povaha a kontext predmetného konania. Zároveň ale platí, že v komplexných trestných konaniach, v ktorých je viacero podozrivých, o ktorých nemožno rozhodnúť spoločne, sa môže stať, že vnútroštátny súd nevyhnutne musí pri posudzovaní viny obvinených uviesť účasť tretích osôb, o ktorých sa možno bude ďalej rozhodovať osobitne. V takom prípade - ak teda musia byť predložené skutočnosti týkajúce sa účasti tretích osôb - by ale dotknutý súd mal (i) zabrániť oznamovaniu väčšieho množstva informácií, než je potrebné na analýzu právnej zodpovednosti osôb postavených pred tento súd, pričom okrem toho tiež (ii) odôvodnenie súdnych rozhodnutí musí byť formulované tak, aby sa vylúčilo vydanie prípadného predčasného rozhodnutia týkajúceho sa viny dotknutých tretích osôb, ktoré by mohlo ohroziť spravodlivé preskúmanie skutočností, ktoré sú im kladené za vinu, v rámci samostatného konania. Za splnenia týchto podmienok potom len samotná skutočnosť, že sudca (senát) už predtým (i) rozhodoval o rovnakom trestnom čine (napr. v dôsledku zrušenia predchádzajúceho rozsudku odvolacím súdom), (ii) rozhodoval v obdobných, ale nesúvisiacich trestných veciach alebo (iii) rozhodoval o spoluobvinenom v samostatnom trestnom konaní, sama osebe nepostačuje na spochybnenie jeho nezaujatosti v neskoršom prípade (pozri napr. rozsudok ESĽP vo veci Meng proti Nemecku zo 16. februára 2021, č. 1128/17, najmä ods. 47 a v ňom citovanú judikatúru).

Vychádzajúc z uvedeného možno zhrnúť, že pokiaľ ide o otázku posudzovania nestrannosti sudcu (senátu) zúčastneného na skoršom rozhodovaní o (spolu)obvinenom v tej „istej“ veci alebo obvinenom v súvisiacej veci (napr. v prípade tzv. „zrkadlových“ skutkov), platí - a to v súlade so závermi európskej judikatúry - že samotná táto skutočnosť sudcu „nediskvalifikuje“ z jeho rozhodovania, čomu napokon zodpovedá aj aktuálne (od 1. januára 2019 účinné) znenie ustanovenia § 31 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého dôvodom vylúčenia sudcu alebo senátu nie je skoršie rozhodnutie sudcu alebo senátu o obvinenom, spoluobvinenom alebo o iných obvinených, ktorých trestné činy spolu súvisia. Jedným dychom ale treba dodať, že posledne zmieňované ustanovenie Trestného poriadku (aj so zreteľom na ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku) zároveň žiadnym spôsobom nebráni tomu, aby v konkrétnom prípade došlo k vylúčeniu dotknutého sudcu (senátu) rozhodnutím podľa § 32 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ak vznikne pochybnosť o jeho nezaujatosti, súvisiaca s jeho rozhodovaním o inom (spolu)obvinenom. Bude tomu tak v prípade, ak sa sudca (senát) nevyvaruje toho, čo by mohlo v očiach nestranného pozorovateľa evokovať prejudikovanie viny/predpojatosť z jeho strany. O takúto situáciu ale v posudzovanej veci z dôvodov uvedených už v úvode tejto časti rozhodnutia nejde.

V.1.3.2. JUDr. Igor Králik sa v priebehu konania mal o obvinenom vyjadrovať ako o páchatelovi a nie ako o podozrivom.

Predmetná námietka obvineného spočíva v tom, že predseda senátu súdu prvého stupňa JUDr. Igor Králik sa mal opakovane, konkrétne trikrát v priebehu konania [jednak 13. októbra 2008 počas konania o jeho opätovnom vzatí do väzby podľa § 71 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku a jednak potom v priebehu pojednávania 16. decembra 2008 a následne tiež 19. januára 2009] vyjadriť na jeho adresu v

zmysle, že trestný čin spáchal a nie, že je z jeho spáchania podozrivý, čím prejudikoval jeho vinu ešte pred samotným právoplatným rozhodnutím, keď o jeho námietke zaujatosti z tohto dôvodu - podanej po treťom spornom vyjadrení - zároveň odmietol rozhodnúť s tým, že malo ísť iba o obyčajné prerieknutie (mal sa zároveň opraviť a uviesť, že je podozrivý). V osobnom doplnujúcom podaní potom dovolateľ v tomto kontexte odkázal tiež na závery nálezu ústavného súdu z 23. mája 2018, sp. zn. II. ÚS 111/2018, v zmysle ktorých pokiaľ obvinený v námietke zaujatosti uvádza okolnosti znamenajúce protizákonný, resp. svojvoľný postup sudcu v konaní (napríklad vyjadrenie sudcovho názoru o vine obžalovaného), treba takúto námietku zaujatosti považovať za spôsobilú námietku v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku, o dôvodnosti či nedôvodnosti ktorej sa preto musí zákonom predpísaným spôsobom konať a rozhodnúť.

Ide teda o námietku zaujatosti, opäť dotýkajúcu sa (údajného) porušenia prezumpcie nevinu, avšak z iného, ako vyššie rozoberaného aspektu.

K tomu je žiaduce najskôr úvodom odkázať na už vyššie uvedené súvisiace závery spočívajúce v tom, že to, že v skoršom konaní sa o predloženej námietke zaujatosti nekonalo s odkazom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku, nemá pre dovolací súd žiadnu relevanciu, pretože tento (za splnenia tzv. „predchádzajúcej výtky“ podľa § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku) autonómne preskúmava samotnú vecnú opodstatnenosť súvisiacej dovolacej námietky, a teda to, či sudca mal alebo nemal byť vylúčený.

Pokiaľ ide vecnú (ne)opodstatnenosť tejto námietky, dovolací súd uvádza, že ústne vyjadrenia sudcu v uvedenom počte, údajne predurčujúce vinu obvineného (resp. porušujúce prezumpciu nevinu), s prihliadnutím na okolnosti prípadu, a to predovšetkým so zreteľom na celkovú dĺžku trvania konania pred súdom, nemožno považovať za objektívne spôsobilé vyvolať pochybnosť o nezaujatosti dotknutého sudcu. Dovolací súd, súc viazaný v tomto smere dovolateľom uplatnenými námietkami a tvrdeniami, nezistil žiadnu takú skutočnosť, pre ktorú by nemal dôvod prikloniť sa k tvrdeniu samotného sudcu, že šlo skutočne len o obyčajné, ľudsky ospravedlniteľné prerieknutie, nemajúce žiaden vplyv z pohľadu jeho následného rozhodovania o otázke viny tohto dovolateľa.

K tomuto záveru dospel dovolací súd rešpektujúc aj stabilnú rozhodovaciu činnosť v otázke posudzovania nestrannosti, a to osobitne ESLP, ktorá sa týka porušenia prezumpcie nevinu v dôsledku vyjadrenia sudcovho názoru o vine obvineného ešte pred vyhlásením meritórneho rozhodnutia.

Na tomto mieste je potom vhodné poukázať na už notoricky známe skutočnosti, a síce, že pri posúdení nestrannosti, ktorá sa zvyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti), sa rozlišuje subjektívne a objektívne hľadisko, resp. teda subjektívna a objektívna nestrannosť.

Pokiaľ ide o subjektívnu nestrannosť, skutočnú (vnútornú) nezaujatosť, táto sa týka osobných prejavov sudcu vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu alebo k príslušným osobám, pričom sa prezumuje až kým nie je preukázaný opak (tzv. vyvrátiteľná domnienka nestrannosti). Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti. Z judikatúry ESLP možno zároveň vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti.

Vo vzťahu k objektívnej nestrannosti (tzv. vonkajšie zdanie) treba uviesť, že táto sa naproti tomu hodnotí podľa vonkajších objektívnych skutočností a spočíva v posúdení, či nezávisle od osobného správania sudcu ne/existujú určité overiteľné skutočnosti umožňujúce pochybovať o jeho nestrannosti. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán (predovšetkým obvineného) i verejnosti. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu.

Z judikatúry ESLP, bezprostredne sa dotýkajúcej riešenej problematiky, ďalej plyní, že prezumpcia nevinny je o. i. porušená vtedy, ak vyjadrenie sudcu ohľadne osoby obvinenej z trestného činu odráža názor, že táto je vinná ešte pred tým, než bola jej vina preukázaná zákonným spôsobom. Skutočnosť, či vyjadrenie sudcu je v rozpore s princípom prezumpcie nevinny, musí byť pritom posudzovaná v kontexte osobitných okolností, za ktorých k spornému vyjadreniu došlo (napr. rozsudok vo veci A. L. proti Nemecku z 28. apríla 2005, č. 72758/01, ods. 31). Dokonca i použitie niektorých nešťastných výrazov nemusí byť rozhodujúce, ak sa vezme do úvahy charakter a kontext konkrétneho konania (napr. rozsudok vo veci Karaman proti Nemecku z 27. februára 2014, č. 17103/10, ods. 63).

Pokiaľ ide o posudzovaný prípad a predloženú námietku dovolateľa, tak tu podľa názoru dovolacieho súdu nie je možné v kontexte všetkých okolností ani s ohľadom na tzv. teóriu zdania dospieť k záveru, že by obava z nedostatku nezáujatosti predsedu senátu JUDr. Igora Králiku bola opodstatnená, t. j. že by tento konal vo veci s predbežným presvedčením o vine obvineného. Relevantnou je totiž len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach, za ktoré ojedinelé prerieknutie sudcu aj so zreteľom na niekoľko rokov trvajúci proces, nemožno považovať. Ako už bolo uvedené vyššie, existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí zistiť, či existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (rozsudok ESLP vo veci Fey proti Rakúsku z 24. februára 1993, č. 14396/88).

Úplným záverom k uvedenému treba zdôrazniť tiež tú všeobecne známu skutočnosť, že k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci môže dôjsť len celkom výnimočne a iba zo závažných dôvodov predpokladaných v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne a nezáujato, keďže toto predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi s tým, že príslušnosť súdu ustanoví zákon.

V.1.3.3. Znevažujúce a zosmiešňujúce vyjadrenia JUDr. Igora Králiku na „adresu“ obvineného pred verejnosťou a vzťahy menovaného sudcu s JUDr. J. I..

Napokon ani v tomto smere nezistil dovolací súd žiadne také závažné skutočnosti, pre ktoré by bolo možné považovať obavu z nedostatku nezáujatosti predsedu senátu JUDr. Igora Králiku za objektívne opodstatnenú.

Objektívny test nestrannosti je založený na okolnosti, že sudca (okrem svojej skutočnej nestrannosti) sa musí ako nestranný javiť aj z pohľadu vonkajšieho nezávislého, resp. nestranného (a informovaného) pozorovateľa. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca má určitý - nie nezáujatý vzťah k veci alebo osobe (ktorej sa úkon priamo týka, jej právnomu zástupcovi atď.). Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k prejednávanej veci, resp. osobám dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne.

V posudzovanom prípade argumenty uvedené dovolateľom, keď jednak sa mal predseda senátu súdu prvého stupňa znevažujúcim a zosmiešňujúcim spôsobom vyjadrovať na jeho adresu (malo ísť konkrétne o mediálne vyjadrenia prostredníctvom hovorkyne súdu, že nemal finančné prostriedky na to, aby sa dostavil na súd a tiež v tom zmysle, že na jeden z nariadených termínov pojednávania sa nedostavil preto, lebo bol na „tancovačke“) a jednak tento mal mať určité (nadštandardné) vzťahy s JUDr. J. I., majúcim na prejednanú vec už vopred jasný názor, ktorý prezentoval viackrát aj navonok (na preukázanie uvedeného vzťahu dovolateľ poukázal na články v novinách a súvisiace vyjadrenia dotknutého predsedu senátu), nepovažuje dovolací súd za objektívne relevantné a zároveň požadovanej intenzity na preukázanie prítomnosti predsudku či predpojatosti u konajúceho sudcu, ktoré by mu bránili vo veci rozhodnúť nestranne a nezávisle (aspekt nezávislosti zdôrazňujúc potom osobitne v kontexte

zmiňovaných vzťahov k JUDr. J. I., zastávajúcemu funkciu v inej zložke moci). Teda ani v tejto súvislosti nebol zistený dôvod na vylúčenie namietaného sudcu.

Zhrnúc uvedené (V.1.3.) dovolací súd konštatuje, že s ohľadom na všetky okolnosti prípadu nepovažoval ani jednu z uplatnených námietok za takú, ktorá by opodstatňovala vylúčenie dotknutého predsedu senátu prvostupňového súdu z konania a rozhodovania predmetnej veci, resp. s ohľadom na ktorú by bola jeho nestrannosť sudcu dôvodne spochybnená. Takýto záver, urobený čiastkovo vo vzťahu k jednotlivým námietkam, platí pritom aj v súhrne (s prihliadnutím na všetky namietané okolnosti).

Napokon úplným záverom možno zmieniť, že obvinený vo svojom osobnom (dovolanie) doplňujúcom podaní tiež uviedol, že už spôsob rozhodovania 12. júna 2007 o prijatí obžaloby - keď táto mala byť prijatá ešte pred daním možnosti predniesť svoju argumentáciu prítomnej obhajkyni K. D., ktorá ju žiadala neprijat' - naznačoval predpojatosť vo veci konajúceho senátu. K tomu je potrebné zdôrazniť iba toľko, že nielenže tu nešlo v skutočnosti o žiadnu výhradu (ale iba polemickú poznámku) zo strany dovolateľa, čo je aj primárne z pohľadu posúdenia dovolacieho súdu, ale obsahovo tu zároveň ide celom zjavne len o okolnosť, týkajúcu sa procesného postupu súdu v konaní (§ 32 ods. 6 Trestného poriadku).

V.1.4. Námietka nezákonného (jediného priameho) dôkazu v podobe výpovede kľúčového svedka G. R., ktorý bez splnenia zákonných podmienok odmietol vypovedať na hlavnom pojednávaní 25. októbra 2010 po vrátení veci najvyšším súdom späť súdu prvého stupňa na opätovné konanie a rozhodnutie.

Predmetnú námietku odôvodnil dovolateľ predovšetkým s odkazom na závery zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu z 26. februára 2010, tiež potom jemu nasledujúcim postupom na hlavnom pojednávaní a príslušným vyjadrením Špecializovaného trestného súdu v napadnutom prvostupňovom rozsudku z 9. augusta 2016. Podstata tejto námietky spočíva prvom rade v tom, že podľa názoru dovolateľa vyššie menovaný svedok v rámci opätovného konania pred prvostupňovým súdom bezdôvodne (bez splnenia zákonných podmienok) odmietol vypovedať, keďže mal v danom čase na základe uznesenia Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ z 3. augusta 2010, ČVS: PPZ-6/BOK-V-2007, podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku prerušené trestné stíhanie, a teda si svojou výpoveďou nemal ako privodiť trestné stíhanie. Následne, pokračujúc v odôvodňovaní dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolateľ tiež vytýkal, že pokiaľ výsluch svedka G. R. nebol 25. októbra 2010 vykonaný zákonným spôsobom, neboli splnené podmienky ani na uznanie jeho predchádzajúcich výpovedí, ktoré dokonca neboli po vrátení veci ani čítané a z uvedeného dôvodu mal byť preto predmetný dôkaz nepoužiteľný pre rozhodnutie vo veci.

Ako je zrejmé z vyššie uvedeného, námietka má viacero úrovní, ktorými je potrebné sa vecne zaoberať. Primárne potom tým, či menovaný svedok mal alebo nemal zákonný dôvod v relevantnom čase na využitie práva vo veci odmietnuť vypovedať.

K tomu treba ako prvé - a sčasti aj argumentačne nad rozsah - upresniť, že odvolací súd v zrušujúcom uznesení z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, v kontexte realizovaných výpovedí G. R. uviedol, že tu nezistil porušenie žiadnych zákonných ustanovení, keď súladnosť so zákonom bola konštatovaná aj v súvislosti s využitím inštitútov dočasného odloženia vzniesenia obvinenia a chráneného svedka (podľa zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Pokiaľ však ide o otázku vierohodnosti, v danom smere odvolací súd zdôraznil, že vzhľadom na to, že tu ide o takmer bezvýmimočne jediný priamy (usvedčujúci) dôkaz vo vzťahu k preukázaniu osobnej účasti jednotlivých obvinených na príslušných skutkoch, je potrebné tento starostlivo overiť radom ďalších (nepriamych) dôkazov, resp. všetkými dostupnými prostriedkami, ktoré Trestný poriadok umožňuje. Odvolací súd ďalej doslovne uviedol: „Z tohto dôvodu by bolo treba preveriť, či svedok G. R.Ö.G.Ö.U. je ešte zaradený do programu ochrany podľa osobitného zákona vyššie citovaného a zistiť od príslušného policajného útvaru, či sú reálne možné hrozby útoku na tohto svedka v prípade jeho priameho výsluchu pred Špeciálnym súdom s cieľom vykonania priamej konfrontácie tvárou v tvár tohto svedka oproti obžalovaným.“

V rámci nového konania pred prvostupňovým súdom tento postupoval v zmysle uvedených pokynov odvolacieho súdu, keď najskôr (žiadosť z 19. marca 2010 - zv. 56, č. l. 13532) cestou Prezídia Policajného zboru, odboru ochranných služieb Bratislava zisťoval, či svedok G. R. je stále v programe na ochranu svedkov, na čo mu bola 12. apríla 2010 doručená odpoveď, že menovaný bol k 17. februáru 2010 vyradený z programu ochrany pre hrubé porušenie podmienok ochrannej dohody (zv. 56, č. l. 13616). Následne, 25. októbra 2010 v rámci hlavného pojednávania sa svedok G. R. po poučení o. i. podľa § 130 Trestného poriadku vyjadril v tom zmysle, že odmieta vypovedať, aby si neprivodil trestné stíhanie, pričom naďalej trvá na všetkých svojich výpovediach, ktoré dovtedy urobil a nechce na nich nič meniť (zv. 59, č. l. 14215). Po tomu nasledujúcej porade senátu (ako to už napokon aj samotný dovolateľ správne poznamenal) predseda senátu skonštatoval, že súd nebude čítať skoršie výpovede dotknutého svedka, pretože dôkazy vykonané dovtedy platia, keďže zrušené neboli; s tým, že takýto postup napokon ani žiadna z procesných strán nenavrhol (zv. 59, č. l. 14217).

Pokiaľ ide o súvisiace vyjadrenie Špecializovaného trestného súdu v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku z 9. augusta 2016, sp. zn. PK-1T/14/2007, (s. 261) tak z tohto vyplýva: (i) že svedok G.X. R. po tom, čo mu bol zrušený inštitút ochrany svedka, odmietol na hlavnom pojednávaní 25. októbra 2010 vypovedať, pričom na toto bol predvolaný síce z dôvodu nariadenia zo strany odvolacieho súdu, avšak aj on sám (teda prvostupňový súd) mal záujem o jeho vykonanie takýmto spôsobom; (ii) že zmenené rozhodnutie svedka musel rešpektovať, keďže bolo v súlade s § 130 ods. 2 Trestného poriadku, pričom nemal žiadne právomoci k tomu, aby ho donútil vo veci vypovedať; (iii) že uvedené potom a priori neznamená, že by sa tým automaticky anulovali jeho skoršie výpovede uskutočnené v priebehu hlavného pojednávania, ako aj prípravného konania; (iv) a napokon tiež, že niet žiadnych pochyb v tom smere, že všetky tieto predchádzajúce výpovede boli vykonané zákonným spôsobom [čo napokon odobril aj samotný najvyšší súd (ako súd odvolací) vo svojom zrušujúcom uznesení], a preto sa s nimi musel vypoariadať a hodnotiť ich tak jednotlivo, ako aj v súlade s ostatnými dôkazmi.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu pritom vyplýva, že tento sa s posledne uvedenými názormi stotožnil (s. 85 a nasl.) a dovolací súd (so zreteľom na uplatnené dovolacie námietky) k tomu uvádza:

To, že išlo v posudzovanej veci o kľúčový (podstatný) dôkaz, na ktorom bolo rozhodnutie založené, nie je pochybné. Vyplýva to totiž jasne z odôvodnení rozhodnutí vo veci konajúcich súdov nižšieho stupňa. Už na tomto mieste treba zároveň zdôrazniť, že z celého spektra možných hodnotiacich úsudkov jedine hodnotením dôkazu z hľadiska jeho zákonnosti (uskutočneným súdmi nižšieho stupňa) nie je dovolací súd viazaný, a teda „len“ v danom smere môže dospieť k iným, relevantným záverom.

Aj pokiaľ ide o formálnu podmienku, ustanovenú v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku, tak ani tu niet žiadnych pochyb o jej splnení, keďže z predloženého spisu celkom zjavne vyplýva, že predmetnú dovolaciu námietku predložil obvinený už skôr, v pôvodnom konaní, hoci nie v celej svojej šírke (obvinený o. i. namietal, že svedok G. R. nemal právo odmietnuť vypovedať, keďže mal v dotknutom čase prerušené trestné stíhanie, a teda neexistoval u neho zákonný dôvod na takýto postup). Dovolací súd však (aj napriek uvedenému) bude reagovať komplexne, t. j. aj na zvyšnú časť predloženej dovolacej námietky.

K samotnej vecnej podstate uplatnenej dovolacej námietky dovolací súd uvádza, že je potrebné plne súhlasiť s tým záverom konajúcich súdov nižšieho stupňa, že zmenené rozhodnutie svedka - skôr obvineného z účasti na trestnej činnosti, vo vzťahu ku ktorej mal vypovedať, t. j. v materiálnom ponímaní stále obvineného - vo veci nevypovedať bolo nevyhnutné rešpektovať.

Tento záver plne korešponduje s ustálenou a zároveň všeobecne akceptovanou rozhodovacou činnosťou, podľa ktorej svedok, ktorý bol, resp. stále je obvinený z účasti na trestnom čine obvineného, vo veci ktorého vypovedá, má vždy právo odoprieť výpoveď. Právo svedka odoprieť výpoveď, je dôsledkom ústavnej ochrany pred takouto povinnosťou. V prípade takéhoto špecifického svedka, ktorý

je materiálne v dotknutej veci obvinený a ktorý po zákonom poučení odmietne vo veci (materiálne aj vo svojej) vypovedať, totiž nie je možné postupovať inak, ako jeho prejav vôle „bez ďalšieho“ akceptovať (čl. 50 ods. 4 ústavy).

Čo sa týka aktuálne posudzovaného dovolania, toto vychádza v príslušnej otázke z tej logiky, že ak mal svedok G.X. R. v danom čase (25. októbra 2010) prerušené trestné stíhanie podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku, tak si nemal vlastne ako privodiť trestné stíhanie, keďže toto mal prerušené práve z dôvodu, že usvedčuje páchatel'ov v predmetnej trestnej veci. Aj samotný obvinený G. C. v osobných podaniach potom v uvedenej súvislosti opakovane zdôrazňoval, že podmienkou prerušenia trestného stíhania svedka bolo usvedčovať, teda poskytnúť súdu dôkazy a nie odmietnuť vypovedať. Tiež potom argumentoval tým spôsobom, že svedok sa nemohol predsa báť žiadneho privodenia si trestného stíhania, ak trval na svojich predošlých výpovediach - iba, že by sa bál usvedčenia, že nehovoril pravdu.

Vo vzťahu k uvedenej argumentácii považuje dovolací súd za potrebné zopakovať, že G. R. ako osoba, ktorá mala byť účastná na stíhanej trestnej činnosti, si potencionálne mohol svojou (neskoršou) výpoveďou zhoršiť svoje postavenie a privodiť si napr. trestné stíhanie aj z iných, súvisiacich či nadväzujúcich skutkov (t. j. v širšom rozsahu), príp. si mohol priťažič' kvalifikačne.

Pokiaľ ide o otázku vyhodnotenia spolupráce svedka G. R. a tomu nasledujúci postup voči nemu (v inom trestnom konaní), tak tu je vhodné upozorniť na to, že skoršie usvedčujúce výpovede tohto spolupracujúceho svedka boli napokon použité ako podklad na vydanie napadnutého rozhodnutia (pričom tieto vyhodnotil napriek námietkam ako použiteľné aj dovolací súd, ako to bude zrejmé z nižšie uvedeného).

Samotný obvinený G. C. vo svojich podaniach zmienil i rozhodnutie ESLP vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019, avšak bez bližšieho vecného kontextu, či zdôvodnenia. Konkrétnejšie a vecnejšie sa však k predmetnému rozhodnutiu vyjadruje iný dovolateľ - obvinený Y. I..

Dovolací súd preto pokladá za vhodné sa k záverom vyplývajúcim z daného rozhodnutia (v otázke prístupu k hodnoteniu výpovede kajúcnika) vyjadriť bližšie už na tomto mieste s tým, že v neskoršej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia - zaoberajúcej sa dovolacími námietkami obvineného Y. I. potom už len odkáže na príslušnú stať.

V prvom rade, závery vyplývajúce z rozsudku ESLP vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019, č. 45084/14, a rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu (pozri napr. rozhodnutia z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014, a z 28. júna 2016, sp. zn. 2 To 14/2015) si vo vyššie zmieňovanej otázke, a to v spôsobe prístupu k hodnoteniu výpovedí spolupracujúcich osôb, resp. kajúcnikov (niekedy označovaných aj ako korunní svedkovia) v podstate v ničom neodporujú (nekolidujú).

Všeobecne platí, že len samotná skutočnosť, že ide o výpoveď osoby s uvedeným statusom (teda presnejšie osoby podozrivej z účasti na trestnej činnosti, vo vzťahu ku ktorej vypovedá, alebo z inej trestnej činnosti), ktorá za poskytnutie svojej výpovede získa, resp. má sľúbené od štátu určité výhody, túto z okruhu použiteľných dôkazov nijako nediskvalifikuje (t. j. ide o zákonný dôkaz). Treba pritom podotknúť, že vo všeobecnosti otázka posúdenia zákonnosti či prípustnosti toho-ktorého dôkazu je v zásade vždy plne v rukách vnútroštátnych súdov. ESLP potom (na poli čl. 6 ods. 1 dohovoru) v podstate „iba“ skúma, či konanie ako celok, vrátane spôsobu vykonávania dôkazov, bolo spravodlivé, keď známa je aj jeho téza, že samotná dieľcia nezákonnosť nemusí nevyhnutne znamenať nespravodlivosť konania ako celku.

Z rozhodovacej činnosti ESLP možno tiež vyvodiť, že použitie výpovede osoby, ktorá výmenou za ňu získa beztrestnosť vo vlastnej veci, nižší trest alebo iné výhody, samo osebe nie je postačujúce na to, aby bolo konanie považované za nespravodlivé, ale je potrebné vždy zvažovať konkrétne okolnosti každého prípadu. Osobitne dôležité sú v tomto smere také faktory, ako dôkazná hodnota/váha výpovede, či procesné záruky a práva obhajoby. Inak povedané, významné je to, či bol v rámci trestného konania

uplatnený postup umožňujúci preskúmať spoľahlivosť výpovede dotknutej osoby a či obhajoba dostala dostatočnú príležitosť predmetnú výpoveď spochybníť s tým, že jej prípadné námietky musia vnútroštátne súdy zohľadniť.

Ako už bolo uvedené vyššie, ide o zákonný (použiteľný) dôkaz, avšak s tým špecifikom (prihliadajúc o. i. na závery ESLEP), že je potrebné veľmi obozretne (podstatne dôslednejšie ako v prípade iných dôkazov vzhľadom na zvýšené riziko účelovosti) pristupovať k posúdeniu jeho hodnovernosti, a to predovšetkým tak s prihliadnutím na možné ovplyvnenie (mieru ovplyvnenia) osobných motivácií dotknutej osoby vypovedať tak, ako vypovedá, ako aj vzhľadom na iné vo veci vykonané dôkazy (a súladnosť s nimi). Zmieňované dôsledné posudzovanie, overovanie a preverovanie je potom obzvlášť dôležité, ak ide v predmetnom prípade o jediný priamy alebo rozhodujúci dôkaz vo veci.

Čo sa týka motivácie osoby spolupracovať na odhalení (závažnej) trestnej činnosti a/alebo na zistení a usvedčení ich páchatel'ov, tu je konkrétne potrebné sa snažiť preveriť, či výpoveď dotknutej osoby nie je (celkovo alebo v časti) nepravdivá s cieľom napr. získať čo najväčšie „benefity“ pre seba, resp. dostať seba do „lepšieho svetla“, pokiaľ ide o účasť na stíhanej trestnej činnosti (možnosť prenesenia či rozloženia svojej viny na iné osoby), príp. či nie je učinená z osobnej pomsty. Predmetné preverovanie zahŕňa potom aj prihliadnutie na zvolený procesný postup voči dotknutému, a teda jemu poskytnuté či sľúbené výhody v jeho vlastnej trestnej veci (veciach), ktorá môže byť napokon aj iná od tej, v ktorej poskytuje usvedčujúcu výpoveď. Ak nie sú zmieňované výhody súdu v čase rozhodnutia známe, musí tento pri posudzovaní vierohodnosti výpovede kajúcnika „počítať“ s tou najpriaznivejšou do úvahy v zmysle zákona prichádzajúcou možnosťou „odmeny“.

Z pohľadu dovolacieho súdu treba k tomu zároveň dodať, že uvedené závery sú plne aplikovateľné na konanie do právoplatného skončenia veci (s tým, že v prípadnom odvolacom konaní je to samozrejme závislé aj od rozsahu možného prieskumu), nie však už v dovolacom konaní na podklade iného ako „ministerského“ dovolania. V takomto prípade totiž dovolací súd [vychádzajúc zo znenia § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku] nemá zákonné oprávnenie prehodnocovať, ani preskúmať samotné hodnotiace úsudky súdov nižšieho stupňa, t. j. hodnotenie vykonaných dôkazov z pohľadu ich váhy či hodnovernosti [zákonnosť je kategória majúca relevanciu z pohľadu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku], ktoré sa v konečnom dôsledku pretavili do znenia pre neho záväznej skutkovej vety, uvedenej vo výrokovej časti právoplatného rozsudku.

Hodnotenie dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov uvedenej v § 2 ods. 12 Trestného poriadku je v princípe v réžii súdov prvého a druhého stupňa. Je v prvom rade vecou ich úvahy, aké a koľko dôkazov považujú za dostatočné na preukázanie tej-ktorej skutkovej okolnosti, ako sa vysporiadajú s rozpormi vo vykonaných dôkazoch, ako i to, ktoré dôkazy považujú za podstatné či hodnoverné a ktoré naopak za nepodstatné a nehodnoverné (a to prípadne aj len v časti). Všetky tieto hodnotiace úsudky sú vo vzťahu k zákonným dôkazom pre dovolací súd v zásade nepreskúmateľné (výnimkou je tu dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Vzhľadom na vyššie rozoberanú problematiku treba ale dodať, že uvedené nevylučuje, že zo strany dovolacieho súdu bude v konkrétnom prípade v kontexte výpovede spolupracujúcej osoby, ktorá bude predstavovať jediný, resp. rozhodujúci usvedčujúci dôkaz, zistené porušenie práv obhajoby v takom závažnom rozsahu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], že toto bude dosahovať intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces; a pokiaľ potom nebola zabezpečená spravodlivosť konania ako celku, nemôže obstať ani rozhodnutie, ktoré bolo jeho výsledkom.

K zmieňovaným súvisiacim právam obhajoby, ktorých rešpektovanie je potrebné si všimnúť v uvedenom smere dovolacím súdom, pritom patrí (bez snahy o ich taxatívny výpočet): (i) vypočutie spolupracujúcej osoby, resp. možnosť klásť jej otázky či vyjadriť sa k jej výpovedi; (ii) vyhovieť návrhom na doplnenie dokazovania za účelom spochybnenia výpovede spolupracujúcej osoby (resp. naopak zdôvodnenie ich nevyhovieňu); (iii) náležité vysporiadanie sa súdu s námietkami obhajoby dotýkajúcimi sa otázky hodnovernosti výpovede spolupracujúcej osoby, resp. celkovo náležité odôvodnenie toho, prečo súd

považoval výpoveď danej osoby za hodnovernú; (iv) vyrozumenie obhajoby o existencii dohody a jej obsahu (aké výhody teda boli osobe výmenou za jej výpoveď sľúbené, resp. už poskytnuté).

Vo všeobecnosti ale i tu samozrejme platí už notoricky zdôrazňované, že za porušenie práva na spravodlivý proces (a tým skôr ani práva na obhajobu - použitím argumentu a maiori ad minus) nie je možné považovať len to, že sa sudy nestotožnili s názormi, námietkami či návrhmi obhajoby.

Vo vzťahu k posudzovanej veci je potrebné najskôr konštatovať, že dovolací súd sa okrem rešpektovania prejavenej vôle svedka G. R. po poučení 25. októbra 2010 vo veci nevytváral v celom rozsahu stotožnil aj so závermi súdov nižšieho stupňa, že im nič nebránilo (následne) vychádzať pri rozhodovaní z jeho skorších svedeckých výpovedí, vykonaných v súlade so zákonom, keď tieto nebolo potrebné na hlavnom pojednávaní po odmietnutí svedka vypovedať čítať. Žiadne porušenie zákona s následkom na nepoužitelnosť daných dôkazov nebolo teda (ani) v uvedenom ohľade zistené (pozri tiež príslušné vyššie citované závery uznesenia odvolacieho súdu z 26. februára 2010).

Ako ďalšie je nevyhnutné potom zdôrazniť (a to aj vzhľadom na iné, neskoršie časti odôvodnenia daného rozhodnutia), že z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa vyplýva, že tieto sa veľmi starostlivo zaoberali otázkou posúdenia hodnovernosti svedka G. R. a tiež vyhodnocovaním pravdivosti jeho jednotlivých tvrdení. Pokiaľ ide o odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia, tu je potrebné odkázať predovšetkým na s. 260 - 267, kým relevantné pasáže (zo s. 54 - 57 a 78 - 85) odôvodnenia dovolaním napadnutého odvolacieho rozsudku považuje za žiaduce dovolací súd priamo odcitovať:

„... Rovnako odvolací súd považuje za potrebné konštatovať, že po preskúmaní obsahu vyšetrovacieho a súdneho spisu došiel k záveru, že výrok o vine týchto obžalovaných bol založený na presvedčivých dôkazoch, ktoré bez akejkolvek pochybnosti vylučujú akúkoľvek inú alternatívu skutkového deja, ktorý bol na základe týchto dôkazov pri jednotlivých skutkoch ustálený. Preto aj odvolací súd došiel k presvedčivému a objektívnemu záveru, že nemožno mať žiadne pochybnosti o vine menovaných obžalovaných, pretože ich vina bola preukázaná tak výpoveďou tzv. korunného svedka a priameho účastníka všetkých skutkov (okrem skutku v bode 18/) G. R., ako aj celým súborom nepriamych dôkazov, pričom tieto dôkazy tvoria nepretržitú a súvislú sústavu dôkazov, ktorá bez akýchkoľvek pochybností dovoľuje vysloviť záver o vine.

Vo vzťahu ku skutku v bode 1/ treba poukázať na to, že účasť a činnosť obžalovaných G. C., G. B., Y. L., Y. I., L. X., L. W., Y. Y., T. T., G. C. a L. P. v rámci zločineckej skupiny bola nepochybne preukázaná viacerými hodnovernými dôkazmi, najmä opakovanými výpoveďami svedka G. R., ktorý bol vypočutý v prípravnom konaní deväťkrát a následne na hlavnom pojednávaní Špecializovaného trestného súdu. Svedok vypovedal vo všetkých zásadných tvrdeniach zhodne a jeho výpovede boli vyhodnotené ako spontánne a presvedčivé, logicky zapadajúce do sústavy vzájomne sa dopĺňujúcich a korešpondujúcich dôkazov. Z jeho výpovedí vyplynuli jednoznačné dôkazy o konkrétnej činnosti týchto obžalovaných v rámci zločineckej skupiny podľa jeho osobných poznatkov a skúseností z jej činnosti a osobnej účasti pri spáchaní jednotlivých skutkov.

Treba zdôrazniť najmä skutočnosť, že tento svedok bol jednou z osôb osobne účastnou na činnosti zločineckej skupiny, ktorá sa v rámci vlastnej činnosti prezývala „C.“, ktorej štruktúru a fungovanie dôverne poznal. V súvislosti s vyhodnotením jeho výpovede treba zdôrazniť, že svedok vypovedal o rôznych okolnostiach výlučne na základe vlastných osobne prežitých udalostí. Navyiac, tak ako na to poukázal aj prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, svedok vypovedal vo veci opakovane - jednak v prípravnom konaní a jednak aj v štádiu súdneho konania, pričom vždy vypovedal o jednotlivých skutkoch v esenciálnych častiach totožne, a to aj pri opise jednotlivostí a detailov. Svedok potvrdil, že osoby konajúce v rámci zločineckej skupiny nedisponovali vždy všetkými informáciami, ale dostali sa k nim často len čiastkové informácie, postačujúce na zabezpečovanie len určitých konkrétnych konaní. Takéto fungovanie je napokon symptomatické práve pre organizované resp. zločinecké skupiny. Tieto skutočnosti potom pochopiteľne sťažujú objektívne vyhodnotenie dôkazov a toto si do značnej miery vyžaduje obozretný selektívny prístup v rámci výpovedí jedného svedka a

následne v korelácii s výpoveďami iných svedkov a aj všetkých ďalších dôkazov v celom ich komplexe.

V danom prípade bol vypočutý jeden korunný svedok (tzv. kajúcnik), jedná sa však o svedka, z výpovedí ktorého je nepochybne zrejmé, že vypovedal o okolnostiach bezprostredne osobne vnímaných pri jeho reálnej a aktívnej účasti nie len na príprave jednotlivých trestných skutkov, ale aj pri ich spáchaní, resp. o okolnostiach, ktoré nasledovali po ich spáchaní. Výnimkou je len skutok pod bodom 18/ napadnutého rozsudku, právne kvalifikovaný ako trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona, pri ktorom malo dôjsť k poškodeniu kamióna firmy U. O., a. s. W., ktorého sa G. R. osobne nezúčastnil a skutočnosti, o ktorých vypovedal v súvislosti s týmto skutkom sa, podľa jeho vlastného vyjadrenia, dozvedel len sprostredkovane od iného člena skupiny (bližšie k tomuto skutku v oslobodzujúcej časti).

Odvolací súd zdôrazňuje, že výpovede usvedčujúceho svedka G. R. sú konkrétne a vo všetkých podstatných a najzávažnejších častiach vzájomne korešpondujúce, pričom vo vzťahu ku skutkom pod bodmi 1/ až 17/ a 19/ až 20/ sú prevažne podporované i rozsiahlou sústavou nepriamych dôkazov (výpovedí poškodených, svedkov, záverov znaleckých posudkov, odborných vyjadrení a celého radu objektívnych listinných dôkazov), objasňujúcich konkrétne podrobné okolnosti prípravy, vykonania, následkov alebo činností pri odstraňovaní stôp jednotlivých skutkov.

Na margo obhajoby všetkých obžalovaných treba vo všeobecnosti uviesť, že táto je založená viac menej na paušálnom popieraní celej trestnej činnosti a snahe za každú cenu spochybníť vierohodnosť osoby svedka G. R.Ö. a tým aj všetky jeho usvedčujúce výpovede. Súčasne treba konštatovať, že takáto ich obhajoba vyznieva značne nekriticky a subjektívne.

K odvolacím námietkam obžalovaných prezentovaných vo vzťahu k hodnoteniu usvedčujúceho svedka G. R. založených v podstate na argumentácii, že jeho výpoveď je účelovo vykonštruovaná a urobená iba v snahe získať dosiahnutie výhod korunného svedka, nie je možné zaujať iné stanovisko ako také, že takéto tvrdenia nie sú spôsobilé spochybníť jeho výpovede, a to najmä vo všetkých podstatných častiach a tvrdeniach relevantných z hľadiska zavinenia obžalovaných. Z tohto pohľadu, vzhľadom na obsah jeho výpovedí a najmä aj s poukazom na jeho vlastné priznanie k celej trestnej činnosti, vrátane tých najzávažnejších skutkov úkladných vražd, nie je rozhodujúcou ani skutočnosť, v ktorom štádiu konania sa svedok rozhodol priznať k vlastnej trestnej činnosti a v rámci tohto priznania usvedčovať aj ďalších spolupáchateľov.

Z pohľadu vyššie uvedenej argumentácie Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje vyhodnotenie a verifikáciu výpovedí svedka G. R. prvostupňovým súdom za korektné, vykonané s veľkou dávkou citlivosti a obozretnosti, berúc do úvahy všetky riziká, ktoré existujú pri objektivizácii výpovede svedka, ktorý sa za cenu určitého zvýhodnenia rozhodol spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní resp. súdmi. Zmyslom inštitútu korunného svedka nepochybne je v prednostnom spoločenskom záujme na odhaľovaní a rozložení zločineckých skupín pôsobiacich v spoločnosti. Tento záujem prevyšuje nad záujmom potrestať individuálneho páchatel'a rovnakým trestom v rámci rozpätia trestnej sadzby konkrétneho trestného činu. Prax na Slovensku i v zahraničí ukazuje, že tento inštitút v boji proti organizovanému zločinu sa osvedčuje. Vylúčenie takéhoto postupu by bolo neprimerané s prihliadnutím k jasnému konfliktu záujmov, lebo nemožnosť usvedčenia a odsúdenia skutočných páchatel'ov spôsobené vylúčením spolupracujúcich svedkov sa priechi záujmom spoločnosti a zároveň by často viedla k stavu absolútnej dôkaznej núdze.

Špecializovaný trestný súd dôkladne a podrobne odôvodnil svoje rozhodnutie o vine obžalovaných G. C., G. B., Y. L., Y. I., E. X., L. W., Y. Y., T. T., G. C. a E. P. zo spáchania trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona a následne aj rozhodnutie o vine na spáchaní nadväzujúcich skutkov (v bodoch 2/ až 20/), s výnimkou skutku v bode 18/ napadnutého rozsudku, a to aj vo vzťahu k účasti obžalovaných Y. X. na spáchaní skutku v bode 5/, G. Č., I. K. na spáchaní skutku v bode 3/, T. X. na spáchaní skutkov v

bodoch 12/ a 14/ a T. O. na spáchaní skutku v bode 16/ rozsudku súdu prvého stupňa.

Napriek tomu, s poukazom na podstatu obhajobných námietok jednotlivých obžalovaných premietnutých aj do značnej časti ich odvolacích námietok, Najvyšší súd Slovenskej republiky v nasledujúcej časti odôvodnenia rozhodnutia považuje za dôležité zvýrazniť podstatnú časť sústavy dôkazov, ktoré potvrdzujú a verifikujú všetky zásadné tvrdenia svedka G. R.Ö. vo vzťahu k jednotlivým skutkom, a to aj s prihliadnutím na požiadavky predchádzajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v posudzovanej trestnej veci z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009. [...]

Súhrnne treba uviesť, že v posudzovanom prípade sa jedná o rozsiahlu trestnú činnosť, v rámci ktorej bolo trestne stíhaných 16 osôb pre 20 skutkov násilnej povahy, ktorá bola páchaná od leta 2000 do apríla 2005. Jednotlivé skutky boli premyslene naplánované s vopred zrejším cieľom a vykonané spravidla konšpiračným spôsobom. Obžalovaní boli vždy maskovaní (kukly rôznych farieb, ktoré striedali, masky s ľudskou podobou) a spravidla po tme. Trestná činnosť zločineckej skupiny bola v značnej miere páchaná veľmi brutálnym spôsobom, pri násilných činoch používali rôzne druhy zbraní, aj hromadne účinné, kladivá, sekeru, tyče a podobne. Obžalovaní G. C., G. B., Y. L., Y. I., L. X., L. W., Y. Y., T. T., G. C. a L. P. predstavovali zločineckú skupinu, pretože to bola skupina štrukturovaná, t. j. ich činnosť bola koordinovaná a plánovaná, zložená najmenej z desiatich osôb a bola činná resp. existovala od leta roku 2000 najmenej do apríla 2005. Skupina konala s cieľom páchania trestnej činnosti za účelom priameho alebo nepriameho získania finančnej výhody resp. inej materiálnej výhody. Skupina bola organizačne vertikálne členená - (vedenie, stredný článok a nižšia výkonná zložka) a vedome založená za účelom páchania závažnej trestnej činnosti. Konkrétnymi znakmi a atribútmi zločineckej skupiny G. C. sa zaoberal a podrobne odôvodnil súd prvého stupňa a v tomto smere Najvyšší súd Slovenskej republiky na tieto časti odôvodnenia napadnutého rozsudku poukazuje.

Treba tiež zdôrazniť, že trestná činnosť by pravdepodobne nebola odhalená a vyšetrená v takom rozsahu ako bola vyšetrená, alebo len s veľkými ťažkosťami bez spolupráce svedka G. R. - jedného z členov zločineckej skupiny, ktorý sa osobne zúčastnil 19-tich z 20 žalovaných skutkov, a ktorý podrobne a autenticky o týchto skutkoch vypovedal. Ako to už bolo v tomto texte uvedené, svedok vypovedal o trestnej činnosti (aj vlastnej) opakovane, veľmi podrobne a autenticky v prípravnom konaní a následne aj v štádiu súdneho konania, pričom vždy vypovedal o všetkých podstatných okolnostiach zhodne. Výpovede svedka boli preverované vo vzťahu k jednotlivým skutkom obsahom celého radu iných dôkazov - výpoveďami svedkov, závermi odborných vyjadrení kriminalisticko-technických odborníkov, závermi znaleckých posudkov, prípadne zistenými materiálными stopami zaistenými na miestach činov, ktoré korešpondujú s jeho výpoveďami, v ktorých tento podrobne popísal priebeh jednotlivých útokov, resp. v ktorých popísal okolnosti predchádzajúcich ich spáchaniu, resp. okolnosti ktoré nasledovali po ich spáchaní, vo všetkých podstatných jeho tvrdeniach. Svedok popísal vertikálnu a aj horizontálnu štruktúru zločineckej skupiny, ktorej bossom bol G. C.. Bol prítomný pri rozhovoroch G.X. C. a jeho „pravej ruky“ G. B. (pretože tohto často vozieval v aute do bydliska G. C.). Jeho výpovede súd prvého stupňa hodnotil jednotlivo i v kontexte s obsahom všetkých dôkazov v celom ich súhrne. Výpoveď svedka, aj podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, bola hodnotená senzitívne aj s ohľadom na výpovede a obhajobu jednotlivých obžalovaných a výpovede svedkov, ktorí boli vypočutí na návrh obžalovaných, resp. ich obhajcov (ktorých sa podarilo úspešne predvolať pred súd a osobne vypočuť).

K takémuto hodnoteniu výpovede svedka G. R. prispievajú aj závery znaleckého posudku z odboru psychológia znalca PhDr. N. C. (zv. IV., č. I. 1403-1421) a znalcov z odboru psychiatrie MUDr. U. J. a MUDr. J.D. I.a (zv. II., č. I. 902-921).

Z výsledkov forenzného - psychologického vyšetrenia vyplýva, že :

- svedok má priemerný intelektový a pamäťový výkon,
- neboli zistené známky duševného ochorenia alebo emočnej poruchy,
- schopnosť správne vnímať a reprodukovať realitu (o nej vypovedať) je zachovaná,
- nebola zistená tendencia ku konfabuláciám, teda nesprávnemu a neúmyselnému dopĺňaniu pamäťových

medzier,

- tendencia ku konfabuláciám nebola zistená ani v dobe páchania trestnej činnosti (vzhľadom na charakter jeho výpovedí a výsledky psychologického vyšetrenia je to málo pravdepodobné),
- nebola zistená tendencia k zväčšovaniu alebo znižovaniu obsahu výpovedí, ani k zásadným zmenám ich obsahu, popisuje základné okolnosti skutkového deja a súvislosti aj v opakovaných výpovediach zhodne, nemá tendenciu meniť základné dejové línie alebo zúčastnené osoby,
- menej významné okolnosti, detaily jednotlivých okolností si vzhľadom na odstup času nemusí pamätať a v nich sa môžu vyskytnúť určité odchýlky (slabnutie pamäťovej stopy), teda reprodukoval aj s odstupom času podstatné okolnosti deja zhodne,
- znalec zistil, že jednotlivé udalosti svedok popisoval s adekvátnym emočným doprovodom, boli na ňom zjavné známky emočného napätia (keď hovoril o možnej reakcii rodičov na svoje správanie plakal, reakcia plaču na znalca pôsobila prirodzene),
- teda obsah a forma opísania udalostí posilňuje záver, že o okolnostiach vypovedá v zásadných rysoch zhodne a v súlade s tým, ako ich vnímal,
- v subteste, ktorý zachytáva schopnosť správneho vnímania a interpretovania sociálnych situácií mal subjektívne najlepší výsledok,
- ani v subteste epizodickej pamäti (pamäť na príbehy) nebola zistená tendencia ku konfabuláciám,
- neboli zistené ani známky, ktoré by poukazovali na zvýšenú sugestibilitu, teda preberanie názorov a postojov iných bez toho, aby si dokázal uvedomiť, že postoje nie sú jeho vlastné, ale prebraté od iných osôb,
- u svedka sa nezistili také osobnostné rysy, ktoré by poukazovali na povahovú charakteristiku úmyselne a cieľavedome skresľovať vnímané okolnosti, znalec u neho nezistil ani psychologicky zrozumiteľnú motiváciu ku klamaniu,
- vo vzťahu k autoritám má skôr tendenciu k pasivite, nemá tendenciu sa presadzovať, zaujíma skôr defenzívnejší postoj, preto má tendenciu urobiť, to čo si daná autorita želá.

Rovnako ani forenzní psychiatri znalci MUDr. U. J. a MUDr. Y. I. nezistili žiadne skutočnosti, na základe ktorých by mali dôvod domnievať sa, že by G. R. nebol schopný priebehu udalostí správne vnímať, alebo že by bola táto jeho schopnosť znížená, ktoré závery sú v súlade so závermi klinického a forenzného psychológa. Zhodne konštatovali, že schopnosť svedka správne vypovedať o priebehu udalostí súvisiacich s trestnou činnosťou je aj z psychiatrického hľadiska v plnom rozsahu zachovaná.

Námietky vo vzťahu k výpovediam svedka G. R. sa prelínajú odvolaniami všetkých obžalovaných, z hľadiska ich procesného postavenia v pochopiteľnej snahe za každú cenu spochybníť jeho osobu a obsah jeho výpovedí. Podstata ich odvolacích námietok spočíva v téze o nevierohodnosti výpovede svedka, ktorý sa mal tiež podieľať na prejednávanej trestnej činnosti, avšak vo vzťahu k jeho osobe boli použité osobitné trestnoprávne inštitúty. Podľa názoru obžalovaných jeho výpovede majú byť nepoužiteľné, lebo sú výsledkom „obchodu“ medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a páchatelom trestnej činnosti s cieľom usvedčiť iných páchatelov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v danej súvislosti pripomína, že osobitné trestnoprávne inštitúty - tzv. odklony (napr. dočasné odloženie vznesenia obvinenia, prerušenie trestného stíhania, dohoda o vine a treste) umožňujú nepostihnúť alebo na základe súčasnej osobitnej úpravy Trestného zákona miernejšie postihnúť dotknutého páchatel'a, a to aj v súvislosti s jeho výpoveďou proti iným páchatelom. Podstatou takéhoto legislatívneho riešenia je priorita záujmu spoločnosti na umožnení odhalenia a dokázania určitého druhu trestnej činnosti a jej najnebezpečnejších páchatel'ov.

K uvedenému je potrebné ďalej pripomenúť opakovane judikovaný záver, že v popísanej procesnej situácii je možné svedka vypočuť, ide o postup upravený zákonom. Tento postup umožňuje v súvislosti s výpoveďou o trestnej činnosti iných osôb (resp. súčasne aj vlastnej trestnej činnosti) získať vyššie uvedenú výhodu. Ide o legálny benefit, ktorý výpoveď svedka procesne nediskriminuje. Taká výpoveď je zákonným dôkazom čo a priori neznamená, že výpoveď je pravdivá, neznamená to však ani opak. Výpoveď dotknutého svedka podlieha voľnému hodnoteniu dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Trestnému poriadku, rovnako ako každý iný dôkaz. Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že nie je

zákonom predpísané, akým spôsobom (akým dôkazom, resp. dôkazmi) musí byť určitá okolnosť dokázaná (pokiaľ ide o druh alebo počet potrebných dôkazov), rozhodujúca je konkrétna dôkazná situácia. Žiadnym dôkazom teda nie je súd pri posudzovaní skutkovej okolnosti viazaný, zároveň však žiaden z dôkazov zákonne súladných nie je v tomto smere ako podklad pre rozhodnutie vylúčený. Na základe ktoréhokoľvek legálneho dôkazu môže byť uznaná vina v trestnom konaní (neplatí však, že na základe určitého dôkazu alebo dôkazov vina uznaná byť musí).

V zásade teda neplatí ani téza, že na základe výpovede svedka kajúcnika nemôže byť uznaná vina, resp. môže byť uznaná len vtedy, ak je ohľadom určitej okolnosti táto výpoveď potvrdená inými výpoveďami alebo inými dôkazmi. Výpoveď takého svedka (pri jej voľnom hodnotení) môže byť (potenciálne) ovplyvnená snahou dosiahnuť vlastnú antirepresívnu výhodu. Na druhej strane svedok v čase svojej výpovede (najmä, keď je vypočutý už v prípravnom konaní) nevie, či a akými dôkazmi bude táto výpoveď konfrontovaná. Jeho rozhodnutie „získať výhodu pre seba“ je teda realizovateľné práve len v prípade, ak hovorí pravdu a naopak a rizikové pre prípad, že sa svedkom uvádzané okolnosti ukážu ako vymyslené, fiktívne, čo by jeho osobnú pozíciu nepochybne skomplikovalo. Oba tieto faktory sa vo sfére hodnotenia dôkazov stretávajú a je potrebné sa s nimi vyrovnáť v konkrétnom prípade, vzhľadom na všetky jeho okolnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na právnu úpravu týkajúcu sa spomenutých benefitov poskytovaných obvinenému za zákonom stanovených podmienok, a to výmenou za jeho pomoc pri objasňovaní špecifických druhov trestnej činnosti.

Podľa § 205 ods. 1 Trestného poriadku ak by vznesenie obvinenia podstatne sťažilo objasnenie korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou, trestného činu úkladnej vraždy alebo trestných činov terorizmu alebo zistenie páchatel'a tohto trestného činu, môže policajt s predchádzajúcim súhlasom prokurátora na nevyhnutnú dobu dočasne odložiť vznesenie obvinenia pre taký trestný čin, alebo pre iný trestný čin osobe, ktorá sa významnou mierou podieľa na objasnení niektorého z týchto trestných činov alebo na zistení páchatel'a. Dočasne odložiť vznesenie obvinenia sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľa.

Podľa § 215 ods. 3 Trestného poriadku prokurátor môže zastaviť trestné stíhanie proti obvinenému, ktorý sa významnou mierou podieľal na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou alebo trestných činov terorizmu alebo na zistení alebo usvedčení páchatel'a tohto trestného činu a záujem spoločnosti na objasnení takého trestného činu prevyšuje záujem na trestnom stíhaní tohto obvineného pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin: zastaviť trestné stíhanie nie je možné voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľal.

Podľa § 218 ods. 1 Trestného poriadku prokurátor môže podmienne zastaviť trestné stíhanie obvineného, ktorý sa významnou mierou podieľal na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou alebo trestných činov terorizmu, alebo na zistení alebo usvedčení páchatel'a tohto trestného činu a záujem spoločnosti na objasnení takého trestného činu prevyšuje záujem na trestnom stíhaní obvineného pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin: podmienne zastaviť trestné stíhanie sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na objasnení ktorého sa podieľal.

Podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku policajt s prechádzajúcim súhlasom prokurátora môže prerušiť trestné stíhanie, ak sa obvinený významnou mierou podieľa na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou, trestného činu úkladnej vraždy alebo trestných činov terorizmu alebo na zistení alebo usvedčení páchatel'a tohto trestného činu, a to pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin: prerušiť trestné stíhanie sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi

trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľa.

Zo znenia samotnej právnej úpravy vyplýva, že zákonodarca v záujme postihnutia závažných foriem trestnej činnosti, u ktorej je jej objasňovanie veľmi sťažené a v niektorých prípadoch takmer nemožné (napr. zistenie štruktúry zločineckej skupiny) stanovil ako legitímny cieľ záujem spoločnosti na vyšetrení takejto trestnej činnosti, pričom tento povýšil nad záujem potrestať jedného z jej aktérov, ktorý orgánom činným v trestnom konaní poskytne pri plnení danej úlohy nezanedbateľnú súčinnosť.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v otázke tzv. korunných svedkov poskytujúcich pomoc pri odhaľovaní trestnej činnosti výmenou za beztrestnosť alebo iné výhody upozornila na potrebu osobitnej obozretnosti pri použití takýchto výpovedí, súčasne však ESLP v tomto kontexte konštatoval, že skutočnosť použitia výpovede podozrivého, ktorý bol zbavený obvinenia, nie je ešte sama osebe dôvodom pre vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie (pozri rozhodnutie ESLP vo veci Atanasov proti Bulharsku, z 3. marca 2009, č. 20309/02), a to dokonca ani v takých prípadoch, keď je odsúdenie páchatela založené v určujúcej miere práve na výpovedi takéhoto svedka (pozri napr. rozhodnutie ESLP vo veciach Cornelis proti Holandsku z 25. mája 2004, č. 994/03, Lorseé proti Holandsku, z 27. januára 2004, č. 44484/98). V záujme zaistenia spravodlivosti konania je však prirodzenou požiadavkou, adresovanou konajúcemu súdu, dôkladná analýza vierohodnosti týchto výpovedí.

Je teda zrejmé, že postup orgánov činných v trestnom konaní a následne konajúcich súdov, ktoré využili zákonodarcom ukotvený, a teda úplne legálny inštitút spolupracujúceho svedka, nemožno považovať a priori za defektný prvok oslabujúci hodnotu dôkaznej situácie, ku ktorej sa súdy s pomocou takýchto výpovedí dopracovali. Tak ako to vyplýva z judikatúry ESLP, ale koniec koncov aj z relevantných ustanovení Trestného poriadku (zásada náležitého zistenia skutkového stavu a zásada voľného hodnotenia dôkazov) v záujme vylúčenia potenciálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí je povinnosťou súdu vykonať dôslednú previerku hodnovernosti, a teda kvality takto podaných svedectiev, ktorej prípadné zanedbanie by mohlo signalizovať porušenie garancií spravodlivého procesu.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku Špecializovaného trestného súdu vyplýva, že ustálenie skutkového stavu ako základu pre uznanie viny obžalovaných oprel súd nielen o výpoveď spolupracujúceho svedka G. R., ale aj o celý súbor dôkazov objasňujúcich okolností jednotlivých skutkov v bodoch 1/ až 17/ a 19/ až 20/ a výpoveď uvedeného svedka súčasne bola vyhodnocovaná aj vo vzťahu k celému komplexu relevantných skutočností produkovaných v procese dokazovania v súlade so zásadami náležitého zistenia skutkového stavu a voľného hodnotenia dôkazov podľa ustanovení § 12 [správne § 2, pozn.] ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku. Súd prvého stupňa tiež prezentoval východiskovú logickú úvahu, ktorú aplikoval v procese voľného hodnotenia výpovede tohto svedka, kde poukázal na prirodzený mechanizmus konfrontácie obsahu takejto výpovede s inými relevantnými informáciami získanými v procese dokazovania, s ktorým svedkom resp. ktorými dôkazmi musí počítať a ktoré takýmto spôsobom regulujú jeho svedeckú „disciplínu“. V neposlednom rade sa Špecializovaný trestný súd vysporiadal aj s dôkaznou iniciatívou obhajoby, keď okolnosti, na ktoré sa odvolávala strana obhajoby obžalovaných, ktoré mali byť preukázané ňou navrhovanými dôkazmi, kvalifikoval súd ako skôr okrajové, nepodstatné a sčasti zamerané mimo podstatu skutkov naplňujúcich zákonné znaky trestného činu.

S poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky musí konštatovať, že Špecializovaný trestný súd vo vzťahu k ťažiskovým argumentáciám obžalovaných uviedol v napadnutom rozsudku podrobnú interpretáciu právnej úpravy upravujúcej osobitnú dôkaznú kategóriu - svedectvo spolupracujúceho svedka, ktorá plne konvenuje odporúčaniam plynúcim z judikatúry ESLP. V nadväznosti na to, tento súd vysvetlil, ako sa v procese hodnotenia dôkazov s týmto dôkazom, v kontexte celého komplexu vykonaného dokazovania a aj v kontexte dôkazných návrhov obhajoby, u jednotlivých obžalovaných vo vzťahu ku konkrétnym trestným skutkom vysporiadal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že prvostupňovým súdom prezentovaná interpretácia

má náležitú podobu, logický charakter a najmä, nijako nepopiera zmysel a účel aplikovanej právnej úpravy. Odpoveď súdu prvého stupňa na uplatňované námietky obhajcov obžalovaných prezentovaných v priebehu celého konania (ktoré sú vo svojej podstate zhodné s odvolacími námietkami obžalovaných), hodnotí Najvyšší súd Slovenskej republiky ako vyčerpávajúcu, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre kvalitné a svojím rozsahom vyčerpávajúce odôvodnenie. Na margo odvolacích námietok obžalovaných treba konštatovať jednak, že ich prevažná časť je u všetkých obžalovaných zhodná a prevažne zameraná na snahu o spochybnovanie vierohodnosti tzv. korunného svedka (kajúcnika) a jednak, že ich odvolacia argumentácia tvorila imanentnú súčasť ich obhajobných tvrdení, prezentovaných v priebehu celého trestného konania. Z tohto pohľadu treba konštatovať, že súd prvého stupňa sa s týmito námietkami obžalovaných dôsledne zaoberal a v odôvodnení svojho rozsudku sa s nimi vysporiadal. Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky sa so závermi Špecializovaného trestného súdu v prevažnej miere stotožnil (s výnimkou u obžalovaných Y. X., G. Č., I. K., G. J., T. X. a T. O. vo vzťahu ku skutku v bode 1/, kvalifikovaného ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona a skutku v bode 18/ kvalifikovaného ako trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona, týkajúceho sa obžalovaných G. B., Y. I., G. C. a G. J.) nepovažuje za účelné všetky závery a právne úvahy znovu opakovať.“

Podľa názoru dovolacieho súdu okrem náležitého vysporiadania sa s otázkou hodnovernosti svedeckej výpovede G. R. považuje tento zároveň za (nielen zákonne ale tiež) ústavne súladné nevyhovenie niektorým súvisiacim dôkazným návrhom obhajoby, keď podrobnejšie sa potom tejto otázke venuje dovolací súd neskôr, na iných miestach tohto rozhodnutia (bod V.2.1), ktoré závery sú však relevantné aj v tomto kontexte.

Rovnako treba zdôrazniť, že obhajoba vedela, že v prípade vyššie menovaného ide o spolupracujúcu osobu s tým, že tomuto bolo najskôr (dočasne) odložené vznesenie obvinenia, o čom svedčia záznamy vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ, Oddelenie vyšetrovania Košice z 1. mája 2005, 5. októbra 2005 a 25. januára 2006 o dočasnom odložení vznesenia obvinenia, aj spolu s tomu predchádzajúcimi súhlasmi prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (zv. 1, č. l. 15 - 20, 43 - 49, 68 - 72), ako aj záznam vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Odbor všeobecnej kriminality Košice z 30. apríla 2005 (zv. 13, č. l. 4385).

Neskôr na základe pokynu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 18. januára 2007 bolo G. R. vznesené obvinenie 31. januára 2007 pre 15 skutkov (zv. 1, č. l. 128 - 137) a tiež 4. júna 2007 pre ďalší skutok (zv. 39-I., č. l. 46 - 47), pričom v už uvedené dni, t. j. 31. januára a 4. júna 2007 boli zároveň uzneseniami vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ, Oddelenie vyšetrovania Košice jeho trestné veci podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku per analogiam s poukazom na § 18 ods. 5 Trestného poriadku vylúčené na samostatné konanie (zv. 1, č. l. 138 - 155; zv. 39-I., č. l. 48 - 49). Napokon na hlavnom pojednávaní konanom 15. februára 2016 prítomný prokurátor na otázku predsedu senátu uviedol, že trestné stíhanie svedka G. R. je prerušené podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku niekoľko rokov (zv. č. 76, č. l. 18626); s tým, že v zmysle zákona prichádzalo do úvahy „až“ zastavenie trestného stíhania.

A napokon z hľadiska zabezpečenia obhajobných práv dáva dovolací súd záverom do pozornosti i to, že obhajoba (obvinení a obhajcovia) mala možnosť obsah výpovede tohto korunného svedka v priebehu konania spochybníť. Obhajobe bolo umožnené vykonať výsluch dotknutého chráneného svedka, mala možnosť klásť mu (doplňujúce) otázky, napadnúť jeho tvrdenia a tiež mala možnosť vyjadriť sa k jeho výpovedi. Napokon tým, že bol G. R. vypočúvaný prostredníctvom technického zariadenia určeného na prenos obrazu a zvuku (za prítomnosti náhradného sudcu v súlade s § 246 ods. 3 Trestného poriadku), bolo možné pozorovať aj jeho bezprostredné reakcie, tak zo strany prvostupňového súdu, ako i obvinených a ich obhajcov.

V.1.5. Zvyšok argumentácie uplatnenej prostredníctvom obhajcu ako i priamo obvineným.

Dovolaateľ prostredníctvom svojho obhajcu úvodom (a to v rámci sumarizácie predchádzajúceho konania), ako i záverom (tu sám konštatujúc, a teda si uvedomujúc zjavnú irelevantnosť z pohľadu dovolacieho konania) podaného dovolania poukázal osobitne na kasačné uznesenie najvyššieho súdu z 26. februára 2010 a konanie po ňom nasledujúce - s prihliadnutím na konkrétne okolnosti. Okrem toho, že v predmetnom smere nešlo v skutočnosti o žiadnu námietku, na iných miestach bude dovolací súd v podstate reagovať aj na uvedenú argumentáciu, a to pri vysporiadavaní sa s dovolaním iného dovolaťa, konkrétne Y. I. (bod V.2.). Už tu však možno predznačiť, že ide o otázky skutkové, a teda z pohľadu daného dovolacieho konania neopodstatnené, keď si nemožno zamieňať oprávnenia súdu odvolacieho a dovolacieho. Pritom v určitom ohľade sa tvrdenia dovolaťa G. C. súvisiace so spomínaným zrušujúcim odvolacím uznesením preniesli už do jeho námietky týkajúcej sa údajne nezákonného dôkazu v podobe výsluchu svedka G. R., s ktorou sa dovolací súd vysporiadal v predchádzajúcom bode.

Zo strany dovolacieho súdu zostali bez potreby bližšieho vecného zdôvodnenia tiež niektoré konštatácie/námietky samotného obvineného G. C., uvedené v jeho doplňujúcich písomných podaniach, a to pre ich očividnú irelevantnosť. V skratke ide v podstate o vyjadrenie, že je nevinný a bol odsúdený bez jediného dôkazu za niečo, čo nespáchal [skutky tak, ako boli ustálené súdmi nižšieho stupňa, sú pre dovolací súd záväzné - § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku, pričom sú voči nim prípustné len námietky právneho charakteru], údajnú manipuláciu, a to či už príslušných osôb alebo vôbec celého konania, resp. údajné zneužitie svojich právomocí zo strany vo veci konajúcich orgánov. K posledne uvedenému sa žiada pre úplnosť dodať, že len samotné tvrdenie obhajoby nemôže postup štátneho orgánu spochybníť, jeho nelegálna činnosť by musela byť dokázaná, rovnako ako spáchanie trestného činu, v opačnom prípade platí prezumpcia správnosti takého postupu, rovnako, ako prezumpcia neviny v trestnom konaní. A pokiaľ ide o argumentáciu súvisiacu s JUDr. Štefanom Harabinom, ktorý bol jedným z členov neskôr konajúceho odvolacieho senátu (4 To) a voči ktorému v priebehu pôvodného konania žiadne námietky zo strany obhajoby nesmerovali, tak táto je potom čisto hypotetická - ex post reflektujúca a spájajúca určité okolnosti, a navyše (a to predovšetkým) ani nie v rovine predloženej námietky subsumovateľnej pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

V.2. obvinený Y. I.

V súvislosti s dovolaním tohto obvineného a jeho doplneniami považuje dovolací súd za potrebné úvodom uviesť, že ide o príklad toho, kedy stratilo prakticky v určitom smere zmysel povinné zastúpenie dovolaťa advokátom (s tým, že od určitej doby ich mal dvoch), keď z veľkej časti ďalších doplňujúcich podaní ide o opakujúce sa tvrdenia, stojace - vzhľadom na dlhodobú stabilnú rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu - celkom zjavne mimo rozsah možného dovolacieho prieskumu, pričom tu došlo tiež k stieraniu rozdielu (ktorý je však zásadný) medzi odvolaním ako riadnym opravným prostriedkom a dovolaním ako mimoriadnym opravným prostriedkom. Inak povedané, dovolacie tvrdenia sa spôsobom ich predloženia v podstate v ničom nelíšili od odvolacích tvrdení a nasledujúca časť odôvodnenia bude preto odrazom tohto prístupu.

Jednotlivé dovolacie námietky tohto obvineného možno rozdeliť nasledovne:

1. namietanie porušenia práva na obhajobu (a spravodlivý proces) z dôvodu nepreskúmateľnosti či neodôvodnenosti napadnutých rozhodnutí, ako aj z dôvodu nevykonania (obhajobou) navrhnutých dôkazov v spojení s nedostatočným, resp. žiadnym odôvodnením takého postupu;
2. namietanie porušenia práva na obhajobu (a spravodlivý proces) z dôvodu nerešpektovania záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, uvedeného v zrušujúcom uznesení z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009;
3. namietanie nezákonného poučenia a vypočutia svedkov;
4. namietanie výroku o treste (otázka individualizácie trestu, mimoriadneho zníženia trestu a ďalšie súvisiace otázky);
5. zvyšok uplatnenej dovolacej argumentácie.

V.2.1. Namietanie porušenia práva na obhajobu (a spravodlivý proces) z dôvodu nepreskúmateľnosti či neodôvodnenosti napadnutých rozhodnutí, ako aj z dôvodu nevykonania (obhajobou) navrhnutých

dôkazov v spojení s nedostatočným, resp. žiadnym odôvodnením takého postupu.

V rámci tejto skupiny námietok obvinený v podstate tvrdí, že dovolaním napadnuté rozhodnutia nie sú náležite zdôvodnené, tieto sa nevysporiadali, resp. nedostatočne (iba paušálne alebo všeobecne) sa vysporiadali s podstatnými námietkami a relevantnými argumentmi obhajoby, a tiež, že súdy v pôvodnom konaní nevykonali obhajobou navrhnuté dôkazy s nedostatočným či žiadnym odôvodnením takéhoto postupu.

Úvodom tejto časti považuje dovolací súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine uviesť, že právo obvineného na obhajobu je súčasťou širšieho práva na spravodlivý proces. K samotnému obsahu, resp. vôbec zmyslu práva na obhajobu treba ďalej zdôrazniť, že pod týmto je potrebné rozumieť celý „balík“ čiastkových práv obvineného, ako aj jeho obhajcu, ktorých podstatou je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného (a to v priebehu celého trestného konania) tak, aby boli objasnené všetky skutočnosti svedčiacie v jeho prospech (najmä skutočnosti, ktoré ho viny zbavujú, resp. ju zmierňujú) a aby páchatel bol odsúdený len za to, čo spáchal. Vo všeobecnej rovine možno tiež uviesť, že právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu, zabezpečujúcim rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom (ako žalobcom v trestnom konaní) na strane druhej. Pritom, aj s ohľadom na neskôr uvedené, je osobitne dôležité, že právo na obhajobu - jeho faktické naplnenie - predpokladá vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného, ako i jeho obhajcu a zároveň tiež zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní či súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Konkrétnejšie potom právo obvineného na obhajobu zahŕňa napr. právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sú mu kladené za vinu, právo uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, právo robiť návrhy, podávať žiadosti a opravné prostriedky, právo na (právnu pomoc) obhajcu a pod.

V nadväznosti na ostatne uvedené možno potom príkladmo uviesť (a to už aj s naznačením prepojenia s nárokmi kladenými na odôvodnenie rozhodnutia), že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva konkrétne v navrhovaní dôkazov, tomuto zodpovedá jednak povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím buď tomuto (návrhu) vyhovieť alebo ho odmietnuť podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, a jednak v prípade druhej alternatívy (teda odmietnutia dôkazného návrhu) aj povinnosť takýto svoj postup náležite odôvodniť; písomne potom v zmysle § 168 ods. 1 (príp. aj s poukazom na § 180) Trestného poriadku v rámci odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Konkrétne, Trestný poriadok v posledne zmieňovanom ustanovení požaduje, aby z odôvodnenia rozsudku bolo o. i. zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov. Zjednodušene povedané, z odôvodnenia rozhodnutia súdu musí byť jasné, že návrhy (obhajoby) na doplnenie dokazovania zaregistroval a v prípade, že im nevyhovel, prečo tomu tak bolo.

Pokiaľ ide o to, aké nároky sú vo všeobecnosti kladené na odôvodnenie rozhodnutia, aby ustálo ústavnú aj európsku úroveň a aby nebolo vyslovené z dôvodu nedostatkov v ňom porušenie príslušných ustanovení (do úvahy prichádza najmä čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), tak k tomu dovolací súd uvádza:

Už notoricky sa v rozhodovacej činnosti poukazuje na tie konštantné a zároveň vo všeobecnosti, pre všetky okruhy súdnych rozhodnutí platiace závery ústavného súdu (pozri najmä uznesenie z 3. júla 2003, sp. zn. IV. ÚS 115/03, resp. uznesenie z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04), že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto

odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Pokiaľ ide o odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní, toto potom nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Zároveň platí, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, pritom tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (pozri napr. uznesenia ústavného súdu zo 16. marca 2005, sp. zn. II. ÚS 78/05, a z 8. októbra 2009, sp. zn. IV. ÚS 350/09).

Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie treba pritom podľa názoru ústavného súdu posudzovať vždy so zreteľom na konkrétny prípad a aj so zreteľom na charakter konania, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané (pozri napr. uznesenie zo 16. októbra 2008, sp. zn. II. ÚS 373/08). Inak povedané, rozsah uvedenej povinnosti sa mení podľa povahy rozhodnutia a je posudzovaný vo svetle okolností jednotlivého prípadu.

Keďže ústavný súd svoj prístup k odôvodneniu súdneho rozhodnutia založil na preberaní súvisiacich záverov ESĽP, nie je následne potrebné na tomto mieste (osobitne a) rozsiahlo približovať aj jeho judikatúru. Napriek tomu považuje dovolací súd za potrebné v tejto súvislosti poznamenať nasledujúce:

So zrodom (budúceho) práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa zvykne odkazovať na rozsudok ESĽP vo veci H. proti Belgicku z 30. novembra 1987, č. 8950/80, ods. 53. V neskoršej svojej judikatúre ESĽP postupne sformuloval základné princípy interpretácie daného práva s tým, že úvodom o. i. upozornil na to, že tu nejde v žiadnom prípade o právo absolútne. Pokiaľ čl. 6 ods. 1 dohovoru ukladá súdom povinnosť odôvodňovať svoje rozhodnutia, nemožno to chápať tak, že by vyžadoval podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. apríla 1994, č. 16034/90, ods. 61). Zároveň zdôraznil, že otázku, či súd rešpektoval povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutie, nie je možné posúdiť inak, ako na základe konkrétnych okolností dotknutého prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, č. 18390/91, ods. 29), keď je pritom žiaduce vziať do úvahy, či argument, na ktorý súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neodpovedal, je relevantný pre daný prípad a či mohol mať vplyv na výsledok konania (rozsudok vo veci Luka proti Rumunsku z 21. júla 2009, č. 34197/02, ods. 56). Pokiaľ ide o predložené argumenty strany, ESĽP tiež požaduje (okrem posledne uvedeného), aby tieto boli dostatočne jasne a presne formulované; práve vtedy má nasledovať zo strany súdu špecifická a výslovná odpoveď (pozri napr. rozsudky vo veci Krasulya proti Rusku z 22. februára 2007, č. 12365/03, ods. 52, a tiež vo veci Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, č. 21522/93). Možno tiež uviesť, že ESĽP sa zaoberá dostatočnosťou odôvodnenia predovšetkým vo vzťahu k určitému špecifickému argumentu uplatnenému sťažovateľom v opravnom prostriedku (a neskúma teda vo všeobecnosti, či odôvodnenie rozhodnutia bolo dostatočne podrobné alebo naopak). Pokiaľ pritom súd v súvislosti s určitým argumentom mlčí, potom z jeho rozhodnutia nemožno zistiť, či ho iba opomenul, alebo ho považoval za irelevantný, príp. neopodstatnený (pozri napr. rozsudky vo veci Velted-98 AD proti Bulharsku z 11. decembra 2008, č. 15239/02, ods. 48, a vo veci Benderskiy proti Ukrajine z 15. novembra 2007, č. 22750/02, ods. 45-46).

Vo vzťahu k odôvodneniam rozhodnutí o opravných prostriedkoch ESĽP už viackrát konštatoval, že nie je v zásade v rozpore s právom na spravodlivý proces, ak súd rozhodujúci v druhej inštancii poňal odôvodnenie svojho rozhodnutia stručne, a to či už odkazom na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia alebo inak, musí však byť jasné, že sa všetkými rozhodujúcimi otázkami skutočne zaoberal a že sa neuspokojil iba s prevzatím záverov súdu nižšieho stupňa (pozri napr. rozhodnutia vo veci Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, č. 20772/92, ods. 60, vo veci Pentagiotis proti Grécku z 10. mája 2011, č.

14582/09, vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, č. 30544/96, ods. 29).

Ak sa potom rozhodne vnútroštátny súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odkázať na odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, môže byť takýto postup prípustný iba pod podmienkou, že rozhodnutie dotknutého podriadeného súdu je možno považovať za dostatočne odôvodnené (pozri napr. rozsudky vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. februára 2007, č. 19997/02, ods. 33, vo veci Albert proti Rumunsku z 16. februára 2010, č. 31911/03, ods. 40, rozsudok vo veci Hirvisaari proti Fínsku z 27. septembra 2001, č. 49684/99, ods. 31 - 33).

Len takýto samotný odkaz nebude potom ale stačiť vtedy, pokiaľ účastník konania predložil opravnej inštancii nové dôkazy k určitej relevantnej otázke (rozsudok vo veci H. A. L. proti Fínsku z 27. januára 2004, č. 38267/97, ods. 50) alebo ak vo vzťahu k takejto otázke uplatnil nové argumenty (rozsudok vo veci Laranjeira Marques da Silva proti Portugalsku z 19. januára 2010, č. 16983/06, ods. 24). V prípade Klemeco Nord AB proti Švédku (rozhodnutie z 19. decembra 2006, č. 73841/01, ods. 42) však EŠLP naopak uviedol, že tým, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa a pripojil ho k svojmu rozhodnutiu, dal stranám jasne najavo, že súhlasí s jeho argumentáciou a že novo predložené dôkazy nemôžu jeho závery zmeniť. Nadriadený súd pritom môže odôvodniť svoje rozhodnutie aj odkazom na svoju predchádzajúcu judikatúru (rozhodnutie vo veci Het Financieele Dagblad B. V. proti Holandsku z 28. júna 2011, č. 577/11, ods. 49).

Nad rámec uvedeného považuje dovolací súd v danej súvislosti za potrebné zdôrazniť, že význam odôvodnenia súdneho rozhodnutia je možné vidieť v troch rovinách: (i) je korelátom práva strany prednášať návrhy, argumenty a námietky (aby na ne dostal primeranú odpoveď); (ii) je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou; (iii) je predpokladom toho, aby účastník konania mohol účinne uplatňovať opravné prostriedky, ktoré má k dispozícii (in: Bohumil Repík, Evropská úmluva o ľudských právach a trestní právo, 2002, s. 152).

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná nielen v záujme účastníka konania ako nositeľa daného práva (na náležité odôvodnenie), ale tiež vo verejnom záujme, keďže je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu bude kontrolovateľné verejnosťou.

Nazerajúc na vec touto „optikou“, aj samotná nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa musí uskutočňovať v určitom - ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom - rámci, keď rámec procesnoprávny predstavujú predovšetkým princípy spravodlivého procesu. Jeho integrálnou súčasťou, vylučujúcou ľubovôľu pri rozhodovaní, je pritom o. i. povinnosť súdov svoje rozhodnutia (náležite) odôvodniť (obdobne napr. nález ústavného súdu zo 4. mája 2010, sp. zn. III. ÚS 36/2010). Bez snahy o vyčerpávajúci výpočet, možno uviesť aspoň tie najpodstatnejšie charakteristiky, ktoré by malo odôvodnenie rozhodnutia spĺňať, a síce malo by byť najmä jasné, zrozumiteľné, právne korektné, dostatočne konkretizované, koherentné, logické, presvedčivé a preskúmateľné.

Z pohľadu vyššie priblížených judikatúrnych záverov k požiadavkám náležitého (riadneho) odôvodnenia súdneho rozhodnutia z hľadiska rešpektovania princípov spravodlivého procesu možno zhrnúť (a zopakovať v istom zmysle zároveň podstatu), že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každý predložený argument, ale musí sa primeraným spôsobom vyrovnáť so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a relevantné.

Postupujúc ďalej v argumentačnej línii odpovede dovolacieho súdu na predložené súvisiace dovolacie námietky obvineného Y. I., keď detailnosť (rozsah) jeho odpovede zodpovedá miere (rozsahu) zdôvodnenia príslušných námietok dovolateľom, považuje tento za vhodné sa na tomto mieste - ešte pred samotným priblížením možného úspešného namietania dotknutých skutočností v posudzovanom dovolacom konaní (na podklade dovolania obvineného) - vyjadriť k základným premisám a právnym normám, s ohľadom na ktoré budú vyvedené nadväzujúce závery.

Pokiaľ ide o zmieňované premisy (niektoré pritom už boli výslovne zdôraznené, príp. sú vyvoditeľné zo skôr uvedeného) a právne normy, tak tieto sú nasledovné:

- všeobecné súdy sú tzv. primárnymi ochrancami ústavnosti s tým, že ochrana poskytovaná ústavným súdom je až subsidiárna, alebo aj všeobecnejšie, ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií;
- podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon;
- interpretácia a aplikácia ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (povinnosť tzv. ústavne konformného výkladu);
- dohovor má prednosť pred zákonom, pokiaľ zabezpečuje väčší rozsah (ústavných) práv a slobôd (čl. 154c ods. 1 ústavy);
- je potrebné rozlišovať medzi tým, čo je účinne uplatniteľné v dovolaní a tým, čo (naproti tomu) v obnove konanie ako inom druhu mimoriadneho opravného prostriedku;
- dovolací súd má iné postavenie ako súd odvolací, a tiež aj iný rozsah možného prieskumu, čo plne zodpovedá povahe dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, t. j. ako výnimočného inštitútu, prelamujúceho princíp právnej istoty, čomu potom zodpovedá aj konštrukcia a štruktúra jednotlivých dovolacích dôvodov;
- účelom, resp. procesnou podstatou inštitútu dovolania (ako napokon každého opravného prostriedku vôbec) je náprava nezákonnosti. V zmysle záverov rozhodnutia zverejneného v Zbierke pod č. 52/2013-III. nemožno dovolanie považovať za dôvodné, ak by ním namietané a dovolacím súdom zistené porušenie zákona nemohlo viesť ku zmene napadnutého rozhodnutia; dovolanie by v takom prípade v konečnom dôsledku nemohlo byť úspešné a splniť ním sledovaný účel nápravy, ani ak by mu dovolací súd vyhovel, čím by stratilo procesnú povahu opravného prostriedku [dovolací súd preto také dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku];
- v rámci konania o dovolaní sa posudzuje zákonnosť (a správnosť) právoplatného súdneho rozhodnutia a/alebo jemu predchádzajúceho konania z presne špecifikovaných hľadísk (pozri dovolacie dôvody uvedené v § 371 Trestného poriadku) vzhľadom na existujúci dôkazný/skutkový i právny stav k relevantnému časovému momentu (z čoho potom o. i. vplýva aj nemožnosť akékoľvek dopĺňania dokazovania zo strany dovolacieho súdu);
- viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku; teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné námietky uplatnené dovolateľom a nie ich podradenie pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke po č. 120/2012).
- podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci;
- podľa § 371 ods. 7 Trestného poriadku dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné;
- normy podústavného práva týkajúce sa dôvodov dovolania nesmú byť aplikované na základe reštriktívneho (zužujúceho) výkladu, resp. s použitím (príliš) formálnych interpretačných postupov, následkom ktorých by mohlo byť neodôvodnené obmedzenie, či dokonca popretie základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivý proces (pozri napr. nálezy ústavného súdu zo 4. júla 2013, sp. zn. IV. ÚS 30/2013, a z 9. novembra 2016, sp. zn. I. ÚS 532/2016).

Vo vzťahu k otázke relevantného/účinného namietania porušenia práva na obhajobu v dovolacom konaní (a tomu zodpovedajúcej povinnosti dovolacieho súdu zaoberať sa takouto námietkou), v prípade, že dovolateľom je iná oprávnená osoba ako minister spravodlivosti, dovolací súd - pri pohľade na jednotlivé dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku - ďalej poznamenáva, že je zrejmé, že

právo na obhajobu je chránené viacerými z nich.

Okrem v danom ohľade všeobecného dovolacieho dôvodu pod písm. c), výslovne požadujúceho zistenie porušenia práva na obhajobu v zásadnej intenzite, je potom potrebné ako *lex specialis* zmieniť predovšetkým dôvody uvedené pod písm. d) - vykonanie hlavného pojednávania, príp. verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného bez splnenie k tomu potrebných zákonných podmienok (pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 6/2011); písm. g) - založenie rozhodnutia na nezákonnom dôkaze resp. dôkazoch v prípade, že nezákonnosť dôkazu/ov spočíva v porušení práva na obhajobu; a písm. l) - odňatie možnosti obvinenému domáhať sa svojich práv v druhom stupni v rozpore so zákonom.

Čo sa týka toho, aké konkrétne zistené (zásadné) porušenie práv obhajoby môže viesť ku konštatovaniu dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tak to je vždy otázkou individuálneho posúdenia - s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu - s tým, že platí, že zistené porušenie zákona (príp. väčší rozsah práv zaručujúcej medzinárodnej zmluvy) by malo byť takého charakteru, že malo/mohlo mať vplyv na konečný výsledok konania.

Možno iba príkladmo uviesť, že takúto intenzitu nebude zjavne dosahovať napr. zistenie, že obvinenému nebolo umožnené právo posledného slova, resp. ak došlo k zámene poradia záverečných rečí s tým, že obvinený nehovoril ako posledný/obhajoba nešla ako posledná (pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 16/2016), a naopak typicky potom bude dôvodom na konštatovanie dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ak v priebehu konania nemal obvinený obhajcu, hoci boli dané dôvody povinnej obhajoby.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvineného ohľadne údajného porušenia práva na obhajobu z dôvodu nevykonania (obhajobou) navrhovaných dôkazov, treba ďalej uviesť, že pod samotným nevykonaním obhajobou navrhovaného dôkazu je možné si predstaviť viacero procesných situácií, keď záver - o ne/porušení zákona, resp. práva na obhajobu zásadným spôsobom - neplatí automaticky pre všetky. Ak sa zameriame na nedoplnenie dokazovania o obhajobou navrhovaný dôkaz zo strany súdu prvého stupňa (k čiastočnej odlišnosti v postupe odvolacieho súdu pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 43/2018), tak konkrétna procesná situácia môže byť principiálne nasledovná (s tým, že nejde o taxatívny výpočet všetkých možných variácií): (i) súd celkom opomenie obhajobou navrhovaný dôkaz, t. j. ani o ňom nerozhodne formálne, ani sa k nemu v odôvodnení svojho rozhodnutia žiadnym spôsobom nevyjadří; (ii) súd formálne správne (v súlade so zákonom) navrhovaný dôkaz odmietne, avšak následne tento svoj postup vôbec nezodôvodní v rámci meritórneho rozhodnutia; (iii) súd formálne správne (v súlade so zákonom) navrhovaný dôkaz odmietne, pričom tomu zodpovedajúce odôvodnenie v rámci meritórneho rozhodnutia nebude možné považovať za dostatočné - bude napr. len všeobecné; (iv) súd formálne správne (v súlade so zákonom) navrhovaný dôkaz odmietne, aj sa k tomu následne výslovne a patrične vyjadří v odôvodnení svojho rozhodnutia, avšak obhajoba bude mať za to, že išlo o podstatný dôkaz (po vykonaní ktorého by súdom ustálené skutkové závery neobstáli), resp. bude tvrdiť, že bolo vykonávané dokazovanie len jednostranne (v jej neprospech); (v) súd nerozhodne v súlade so zákonom o odmietnutí dôkazu, avšak následne v odôvodnení svojho meritórneho rozhodnutia náležitým spôsobom vysvetlí, prečo návrhu obhajoby na doplnenie dokazovania o uvedený dôkaz nevyhovet.

Pre zodpovedanie otázky, kedy možno hovoriť v súvislosti s nevykonaním obhajobou navrhovaného dôkazu o naplnení dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku neplatí žiaden jednoduchý lineárny vzorec. V zásade ale platí, že je vecou príslušného konajúceho orgánu posúdiť, či rozsah vykonaného dokazovania považuje za dostatočný, resp. je zásadne plne v jeho réžii rozhodnúť o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude preto overovať ďalšími dôkazmi, a tiež aj o tom, že vykonanie navrhovaného dôkazu nie je potrebné z dôvodu, že tento smeruje iba k okolnosti nepodstatnej z pohľadu rozhodnutia vo veci. Opakom potom rovnako tak zásadne platí, že nemôže byť porušením práva na obhajobu (imanentnou súčasťou ktorého je nepochybne aj právo navrhovať dôkazy slúžiace na podporu obhajoby) len skutočnosť, že sa obvinený nestotožňuje s rozsahom vo veci vykonaného dokazovania (nedoplneného o ním navrhovaný dôkaz/dôkazy) a

nepovažuje existujúcu dôkaznú situáciu za postačujúcu na preukázanie určitých skutkových okolností.

Všeobecná odpoveď na to, kedy (naproti vyššie uvedenému) je možné hovoriť o porušení práva na obhajobu v kontexte (obhajobou) navrhovaného doplnenia dokazovania je potom implicitne obsiahnutá v už konštatovanom, a síce v tom, že faktické naplnenie práva na obhajobu predpokladá nielen vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, ale tiež zákonný postup pri reakcii príslušného konajúceho orgánu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Postup súdu spočívajúci v nevykonaní obhajobou navrhovaného dôkazu môže potom viesť ku konštatovaniu naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vtedy, ak zistené pochybenie dosahuje rozmery porušenia práva na spravodlivý proces, resp. vtedy, pokiaľ toto pochybenie malo/mohlo mať negatívny dopad na konečný výsledok konania. Výslovenie porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom teda závisí od individuálneho posúdenia každého jednotlivého prípadu, pri ktorom však zároveň dovolací súd - konajúci na podklade iného ako „ministerského“ dovolania - nemôže sám prehodnocovať vykonané dokazovanie.

Niektoré dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku (medzi nimi aj vyššie zmieňovaný dovolací dôvod) sú založené na tom, že v konaní predchádzajúcom dovolaním napadnutému rozhodnutiu, ako aj (resp. len) v rozhodnutí samotnom došlo k takému závažnému pochybeniu, nerešpektujúcemu garancie spravodlivého procesu, pre ktoré výsledok konania ako celok neobstoí, a teda je potrebné vo veci znovu konať a (resp. len) rozhodnúť.

Ako relevantné právne normy v danom kontexte možno potom zmieniť predovšetkým ustanovenia § 272 ods. 3 a § 168 ods. 1 Trestného poriadku, na úrovni ústavnej je to najmä čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 3 ústavy a napokon je potrebné odkázať i na čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) dohovoru.

ESLP v rámci svojej rozhodovacej činnosti už opakovane pripomenul, že čl. 6 [ods. 3 písm. d)] dohovoru nezaručuje obvinenému neobmedzené právo na zaistenie účasti svedkov (v judikatúre súdu má pritom tento pojem autonómny význam, keď ním môže byť napr. aj znalec, poškodený, spoluobvinený, tajný agent a pod, teda v podstate každá osoba, ktorá je nositeľom dôkazu, okrem samotného obvineného); môže ísť pritom o svedkov tak v jeho prospech, ako i neprospech. Obvykle, resp. zásadne je na uvážení vnútroštátnych súdov rozhodnúť o tom, či je nevyhnutné alebo vhodné predvolať obhajobou navrhovaného svedka s tým, že iba za výnimočných okolností je možné dospieť k záveru, že odmietnutie návrhu obhajoby na výsluch určitej osoby ako svedka je nezlučiteľné s vyššie uvedeným článkom (pozri napr. rozsudky vo veci Engel a ďalší proti Holandsku z 8. júna 1976, č. 5100/71 a ďalšie, ods. 81; vo veci S. N. proti Švédsku z 2. júla 2002, č. 34209/96, ods. 44).

O takéto výnimočné okolnosti, kedy by nevykonanie obhajobou navrhovaného dôkazu/dôkazov mohlo dosahovať intenzitu zásadného porušenia práva na obhajobu (rovnajúceho sa porušeniu práva na spravodlivý proces), pôjde najmä:

- ak obvinenému nebola daná primeraná možnosť predniesť svoj prípad, t. j. obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ho podstatným spôsobom neznevýhodňovali voči protistrane, keďže medzi procesnými stranami musí existovať v tomto smere spravodlivá rovnováha. Princíp rovnosti zbraní ako dôležitý parameter spravodlivého prejednaní veci je pritom potrebné aplikovať na celú oblasť dokazovania, a teda platí aj pre iné dôkazné návrhy, hoci výslovne sa v rámci dohovoru zdôrazňuje „iba“ v kontexte svedeckých výpovedí.

- v prípade nepreskúmateľnosti či arbitrárnosti postupu súdu v predmetnom ohľade, teda keď nebude vôbec jasné, resp. náležite ozrejmene, prečo nebolo dôkaznému návrhu obhajoby vyhovie. Ak sa totiž rozhodne súd návrhu obvineného na vykonanie dôkazu nevyhovieť, musí uviesť dôvody tohto odmietnutia. Nemusi ísť pritom o siahodlhé zdôvodnenie, malo by byť ale z neho minimálne zrejmé, že príslušný súd predmetný návrh zaregistroval a odmietol ho preto, že ho nepovažoval za nevyhnutný (primerane pozri napr. rozhodnutia ESLP vo veci Sgarbi proti Taliansku z 21. októbra 2008, č. 37115/06, a vo veci Köktas proti Nemecku z 13. septembra 2011, č. 23674/08). Inak povedané, z pohľadu ústavnosti ako i požiadaviek dohovoru nie je dôležité, či bol navrhovaný dôkaz formálne

uznesením (ide o procesné rozhodnutie upravujúce priebeh konania, ktoré v zmysle § 178 Trestného poriadku netreba vyhotovovať) v rámci hlavného pojednávania odmietnutý, ale či bolo nevyhovenie zdôvodnené. Zmyslom je totiž dostať odpoveď, resp. poznať dôvody, prečo nebolo dôkaznému návrhu obhajoby vyhovené. Prístup dovolacieho súdu, ktorého posúdenie obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočíva vo vyhodnotení, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, musí byť potom rovnaký (pozri napr. nález ústavného súdu z 23. februára 2021, sp. zn. IV. ÚS 546/2021, najmä ods. 15.2).

- ak podľa tvrdení obvineného navrhnutí svedkovia mohli poskytnúť dôkazy o jeho nevine, čo nebolo možné úplne vylúčiť vzhľadom na to, že títo boli v inkriminovanej dobe v bezprostrednej blízkosti miesta činu (pozri rozsudok ESLP vo veci Pello proti Estónsku z 12. apríla 2007, č. 11423/03, ods. 30 - 35). Z pohľadu dovolacieho súdu treba ale zároveň uviesť, že obvinenému nestačí iba namietat', že nemohol niektorého svedka vypočuť, ale musí o výsluch svedka v priebehu konania požiadať a súčasne vysvetliť, prečo je dôležité, aby bol tento vypočutý s tým, že jeho výsluch musí byť nevyhnutný pre zistenie objektívnej pravdy (rozsudok ESLP vo veci Perna proti Taliansku zo 6. mája 2003, č. 48898/99, ods. 29). Preto, i keď skutočná váha, resp. dôležitosť dôkazu, môže byť (logicky) známa až po jeho vykonaní, rozhodne to nemôže viesť k záveru, že by bolo potrebné najprv vykonať všetky navrhované dôkazy (v duchu teórie, že vopred vlastne nie je nikdy jasné, čo môže ten-ktorý dôkaz priniesť) a až potom ich vyhodnocovať (tento absurdný záver by o. i. znamenal aj v istom zmysle automatickú obnovu konania pri poukaze na akýkoľvek nový dôkaz). V tomto smere dovolací súd koriguje názor vyslovený odvolacím súdom v jeho kasačnom rozhodnutí z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009.

S ohľadom na uvedené nebude prichádzať do úvahy vyslovenie porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. nepôjde o relevantné pochybenie, popísané vyššie, napríklad:

- len na podklade všeobecných námietok (ide pritom prakticky o najčastejšie uplatňované námietky v danom kontexte), v ktorých dovolateľ bez ďalšieho tvrdí, že pre nevykonanie obhajobou navrhovaného dôkazu zostali určité skutkové okolnosti, nachádzajúce odraz v skutkovej vete, naďalej sporné; že ak by bol dôkaz vykonaný, preukázalo by sa, že sa skutok neodohral tak, ako bol právoplatne súdmi nižšieho stupňa ustálený a pod. Musí ísť totiž o takú výnimočnú situáciu, ktorá je celkom zjavná (aj) bez potreby prehodnocovania vykonaného dokazovania.

- ak je odpoveď na uplatnené dôkazné návrhy implicitne obsiahnutá v tej časti zdôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorej súd považoval príslušnú (obhajobným návrhom dotknutú) skutkovú okolnosť za vyčerpávajúci spôsobom preukázanú na základe konkrétne označených dôkazov, a to aj bez menovitého zoznamu navrhovaných dôkazov a výslovnej reakcie na ne. Aj v takom prípade je totižto z odôvodnenia rozhodnutia zrejmé, prečo súd nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov tak, ako to požaduje § 168 ods. 1 Trestného poriadku.

- aj vtedy, ak súd síce úplne opomenul zaoberať sa dôkazným návrhom obhajoby (t. j. nerozhodol formálne o jeho odmietnutí a ani v odôvodnení rozhodnutia v rozpore s § 168 ods. 1 Trestného poriadku nič v danom smere neuviedol), avšak z odôvodnenia obhajoby, prečo konkrétny dôkaz navrhuje vykonať, je celkom zjavné, že smeruje iba k skutočnosti nepodstatnej pre rozhodnutie, resp. že neprinesie nič nové; v takom prípade by nebolo dôvodné/účelné vyslovovať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keďže by bolo jasné, že nové konanie by skončilo úplne rovnako, a nápravu - v zmysle vysporiadania sa s dôkazným návrhom - by tu (ale len v takomto zjavnom prípade) pritom zjednal, hoc až ex post samotný dovolací súd.

V kontexte týchto univerzálnych východísk je vo vzťahu k dovolaniu obvineného Y. I. potrebné predovšetkým uviesť, že v ňom namieta nevykonanie (ním) navrhovaných dôkazov jednak všeobecne a jednak označil aj niektoré konkrétne dôkazné návrhy.

Pokiaľ ide o konkrétne dôkazné návrhy, tak možno zopakovať, že vo vzťahu k skutku uvedenému pod bodom 20) bolo podľa dovolateľa potrebné (ešte) vypočuť svedkyňu (bezdomovkyňu) U. X., vykonať vyšetrovací pokus ohľadom pachovej stopy so zásobníkom, dopočuť znalcov Z. a JÁ. (resp. vykonať kontrolný posudok ohľadom rozpornej pozície strelca z AK 47), či tiež vypočuť tých spoluobvinených, ktorí boli vypočutí k uvedenému skutku ešte pred vznesením obvinenia voči jeho osobe. Ďalšie

(konkrétne zmiňované) návrhy na doplnenie dokazovania spočívali potom v prečítaní výpovede chráneného svedka G. R. z prípravného konania z 30. mája 2006, vypočutí svedkov na jeho alibi k skutku L. L., opätovnom psychologickom vyšetrení G. R., ako aj vyžiadaní správy, z akého dôvodu bol tento vyradený z programu na ochranu svedkov.

K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že o dôkazných návrhoch obvineného Y. I. bolo rozhodnuté na hlavnom pojednávaní konanom 15. februára 2016, a to tak, že tieto boli podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuté (zv. č. 76, č. l. 1867 a nasl.). Zároveň sa žiada vo všeobecnosti dodať, že pokiaľ ide o súd odvolací, zo strany tohto nie je - na rozdiel od súdu prvého stupňa konajúceho na hlavnom pojednávaní - v zmysle zákona potrebné na verejnom zasadnutí (nové) dôkazné návrhy formálne (s odrazom v zápisnici) procesným uznesením odmietnuť, ak im teda nemieni vyhovieť. Ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa totiž podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí použijú len vtedy, ak sa na tomto vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne súd, v odvolacom konaní odvolací súd); nepoužijú sa pritom priamo (v legislatívnom vyjadrení „rovnako“), ale „primerane“ (pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 43/2018).

Čo sa týka potom samotného (materiálneho) zdôvodnenia tohto postupu, tak tu možno uviesť, že súd prvého stupňa sa v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal s tým, prečo návrhom obhajoby na doplnenie dokazovania nevyhovel. Konkrétne poukazuje dovolací súd predovšetkým na s. 256 a nasl. prvostupňového rozsudku, kde ich menovite uviedol a následne skonštatoval nasledovné (najskôr osobitne vo vzťahu k návrhom dotknutého obvineného na s. 258 a potom aj k návrhom iných na s. 260): „Súd k tomuto uvádza, že všetky tieto návrhy považoval za nadbytočné, pre súd nepotrebné s tým, že skutky, za ktoré obžalovaného Y. I. uznal za vinného, mal za preukázané inými dôkazmi, ktoré sú uvedené a vyhodnotené pri jednotlivých skutkoch. Navyše svedkovia Ing. T. A., Q. R., J. W., N. I., T. S. a znalec Ing. T. G. boli pred súdom vypočutí. [...] Súd k všetkým týmto návrhom súhrnne uvádza, že všetky považoval za nadbytočné, pre súd nepotrebné s tým, že skutky, na ktoré sa v návrhu poukazuje, mal za preukázané inými dôkazmi, ktoré sú uvedené a vyhodnotené pri týchto jednotlivých skutkoch. Na hlavnom pojednávaní dňa 7. marca 2012 (zv. 67 č. l. 16003) súd procesným stranám oznámil, že na ďalšie hlavné pojednávania už nebude predvolávať svedkov Š. W., Y. V., T. P., G. P., Y. I., U. Y., L. C., N. I., T. K., J. T., Š. I., Y. Š., N. Y., T. Š., T. R. a G. K., ktorí boli navrhnutí obhajobou, ale aj prokurátorom a neboli vypočutí v prípravnom konaní, pričom ich výsluchy vykoná za predpokladu ich zabezpečenia procesnými stranami, čo je v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Urobil tak preto, že prítomnosť menovaných svedkov nevedel opakovane zabezpečiť z dôvodu ich pobytu v cudzine, resp. boli nezastihnuteľní. I napriek tomu však z tohto zoznamu svedkov vykonal za uvedených podmienok výsluchy šiestich svedkov U. Y., N. I., T. K., Š. I., Y. Š. a G. K.“ Tiež sú ale potom v danom ohľade samozrejme relevantné aj tie príslušné časti odôvodnenia napadnutého rozsudku (vyrovnávajúce sa s dôkaznou situáciou samostatne a postupne vo vzťahu k jednotlivým skutkom), kde sa prvostupňový súd detailne vysporiadava s dôkaznou situáciou v kontexte toho-ktorého skutku.

Pokiaľ ide o súd odvolací, tento - až na výnimky, ktoré s ohľadom na posudzované dovolacie námietky nemá význam zmiňovať a ktoré sú zrejme z úvodných strán odôvodnenia tohto dovolacieho rozhodnutia - súhlasil s vyhodnotením dôkaznej situácie vykonaným prvostupňovým súdom, a to aj pokiaľ ide o návrhmi na doplnenie dokazovania dotknuté okolnosti, ktoré považoval na základe vykonaných dôkazov za jednoznačne preukázané. Odôvodnenie napadnutého prvostupňového rozsudku navyše argumentačne doplnil, keď k nemu (na s. 94) uviedol: „Obžalovaní G. C., G. B., Y. I., L. W. i L. P. vo svojich odvolaniach v rôznych modifikáciách namietali nevykonanie výsluchov viacerých navrhovaných svedkov. V tomto smere treba zdôrazniť, že súd nie je povinný akceptovať akýkoľvek návrh obžalovaného na vykonanie dôkazu. Dokazovanie sa vykonáva tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Právo obstaráť dôkazy majú aj strany. V danej súvislosti treba tiež uviesť, že súd sa pokúsil zabezpečiť na hlavnom pojednávaní účasť obžalovanými navrhovaných svedkov. Viacerí neboli zastihnuteľní, resp. ich aktuálny pobyt sa nepodarilo zistiť, a to aj napriek značnému úsiliu súdu na ich zabezpečenie. Viaceré návrhy obžalovaných na doplnenie dokazovania boli zamietnuté s poukazom na rozsah dosiaľ vykonaného

dokazovania pre ich zjavnú nadbytočnosť. Takýto postup je lege artis a v súlade so zásadou čo možno najrýchlejšieho prejednanía veci bez toho, aby to bolo na úkor spravodlivého procesu. V podrobnostiach v tomto smere poukazuje najvyšší súd na príslušné časti odôvodnenia napadnutého rozsudku.“

Dovolací súd, riadiac sa vyššie uvedenými súvisiacimi zovšeobecňujúcimi východiskami a zároveň prihliadajúc na individuálne okolnosti konkrétneho prípadu, nezistil z tohto pohľadu v posudzovanej veci existenciu žiadneho takého závažného pochybenia, ktoré by zapríčinilo nespravodlivosť procesu ako celku a ktoré by naplnilo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K tomu treba predovšetkým uviesť, že dokazovanie nebolo vykonávané jednostranne (bolo vyhovené aj viacerým návrhom obhajoby), súdne odôvodnenie nevyhovenia dôkazným návrhom obhajoby je náležité a preskúmateľné (to, že sa s ním dovolateľ nestotožňuje a nezodpovedá jeho vlastným predstavám, je už vec iná, z pohľadu naplnenie niektorého z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania sama osebe irelevantná), keď napr. niektoré z navrhovaných dôkazov nebolo možné ani realizovať, pričom ani žiadne iné relevantné osobitosti dovolací súdu v preskúmvanej veci nezistil; rešpektujúc pritom samozrejme aj svoj možný (obmedzený) dovolací prieskum. Napokon, pokiaľ ide o otázku posúdenia/hodnotenia výpovede kľúčového svedka, tejto sa dovolací súd už venoval na iných miestach (bod V.1.4), keď na závery tam uvedené odkazuje aj v tomto kontexte.

V neposlednom rade je potrebné zodpovedať aj úvodom (tejto state) zmieňovanú otázku možného úspešného namietania nedostatkov v odôvodnení súdneho rozhodnutia v dovolacom konaní zo strany iného oprávneného dovolateľa ako ministra spravodlivosti, a to predovšetkým (no nie len) v kontexte práva na obhajobu, a v nadväznosti na to aj možného argumentačného doplnenia, resp. korekcie odôvodnenia zo strany dovolacieho súdu.

K tomu dovolací súd - rešpektujúc vyššie v bodoch sumarizované východiskové základné premisy a právne normy - uvádza:

Nielen za súčasť (širšieho a všeobecnejšieho) práva na spravodlivý proces, ale v trestnom konaní aj za súčasť práva na obhajobu (aby toto mohlo byť fakticky naplnené) treba považovať o. i. tiež právo obvineného na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Pokiaľ ide o možnosť úspešne namietat' nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia v dovolacom konaní, konanom na podklade iného ako „ministerského“ dovolania, vo všeobecnosti platí, že len úplne absentujúci, príp. arbitrárny/zjavne neodôvodnený záver môže byť úspešne namietateľný, a to buď vtedy, ak v dôsledku tohto nie je vôbec možné zo strany konajúceho dovolacieho súdu posúdiť ne/naplnenie niektorého z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania alebo vtedy, ak zistené pochybenie závažným spôsobom porušilo práva obhajoby, a to so súčasným negatívnym dopadom na výsledok konania.

Zároveň ale treba dodať, že ak je to v konkrétnom prípade možné (a to pri súčasnom dodržaní príslušných zákonných ustanovení či obmedzení), prichádza v takejto situácii do úvahy aj zhojenie nedostatku týkajúceho sa len samotného odôvodnenia dovolacím súdom, keď takéto jeho odôvodnenie je potrebné vnímať ako doplňujúce, resp. korigujúce odôvodnenie súdov nižšieho stupňa, pri inak správnom výroku napadnutého rozhodnutia (odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v jednom konaní treba pritom vnímať komplexne). Za takejto situácie by totiž nebolo účelné (naopak, išlo by iba o zbytočné predlžovanie konania), ani potrebné zrušovať dovolaním napadnuté rozhodnutie a vracat' vec späť súdu nižšieho stupňa, keďže nápravu zisteného pochybenia (zmysel opravného prostriedku) by v plnom rozsahu a zároveň bez dopadu na výsledok konania uskutočnil sám dovolací súd. Takýto postup zároveň nielen reflektuje povahu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, predstavujúceho vážny zásah do princípu právnej istoty a stability rozhodnutí, ale tiež plne korešponduje zneniu ustanovenia § 371 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie len proti (samotnému) odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné; pri inak správnom rozhodnutí a pri existencii dovolacím súdom reparableného následku v podobe porušenia (z pohľadu príslušného dôvodu

dovolania) relevantného práva.

Z vyššie (a napokon aj už skôr) uvedeného teda o. i. vyplýva, že niekedy môže byť aj pochybenie týkajúce sa nedostatku odôvodnenia a dosahujúce inak intenzitu porušenia práva na obhajobu, ktoré je súčasťou práva na spravodlivý proces, reparovateľné zo strany dovolacieho súdu bez potreby postupu podľa § 386 Trestného poriadku. Na margo tohto záveru je pritom potrebné uviesť dve zásadné poznámky, a síce:

- dovolací súd má na rozdiel od ústavného súdu ako aj ESLP pri predmetnom posudzovaní čiastočne odlišné postavenie, a to v tom zmysle, že je súčasťou (mimoriadneho) opravného konania v systéme všeobecného súdnictva, pričom má, aj keď v patrične zákonom limitovanom rozsahu, možnosť zjednať v danom ohľade (ešte) účinnú nápravu;

- odrazom rešpektovania či naopak porušenia práva na spravodlivý proces môže byť v konečnom dôsledku aj len samotné rozhodnutie (jeho odôvodnenie), pričom tu potom neplatí inak zásadne platiace, že ak má zistená chyba konania za následok porušenie práva na spravodlivý proces, potom nemôže obstať ani rozhodnutie, ktoré je výsledkom takéhoto nespravodlivého konania. Právo na spravodlivý proces alebo „ústavnou rečou“ právo na súdnu ochranu (vo všeobecnosti) zaručuje okrem prvoradého prístupu k takejto ochrane (resp. prístup k súdu s určitými kvalitami) tiež potom jednak právo na určitú kvalitu konania a jednak i právo na určitú kvalitu následne vydaného rozhodnutia (jeho odôvodnenia).

Čo sa týka konkrétne obvineného Y. I., tak na jeho dovolacie námietky dotýkajúce sa nedostatkov v odôvodnení napadnutých súdnych rozhodnutí reaguje dovolací súd (v rôznych kontextoch) na viacerých miestach tohto rozhodnutia. Jeho prístup je pritom rozličný, v závislosti od druhu konkrétnej námietky.

Pokiaľ ide o otázku dostatočnosti (a tiež aj súladnosti) napádaného odôvodnenia v kontexte skutkových záverov učených na základe vykonaného dokazovania a premietnutých v dotknutých skutkových vetách, tak ani v tomto ohľade nezistil dovolací súd - v medziach svojej oklieštenej právomoci - žiaden dôvod pre postup podľa § 386 Trestného poriadku. Teda nebolo zistené žiadne pochybenie dosahujúce intenzitu porušenia princípu spravodlivého procesu (implicitne tým zároveň aj práva na obhajobu), keď kvalita zmieňovaného zdôvodnenia (v celom kontexte) dosahuje nepochybné požadovanú úroveň.

V.2.2. Namietanie porušenia práva na obhajobu (a spravodlivý proces) z dôvodu nerešpektovania záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, uvedeného v zrušujúcom uznesení z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009.

V uvedenom smere je nevyhnutné v prvom rade odkázať na skôr v podstatných rysoch priblížený (autentickým spôsobom, bez vytrhávania z kontextu) obsah zmieňovaného rozhodnutia.

Ako ďalšie je žiaduce poznamenať, že už v predchádzajúcom konaní obvinený namietal údajné nerešpektovanie kasačného rozhodnutia, keď ho prvostupňový súd mal odsúdiť na základe dôkazne identickej situácie ako bola pred zrušením. K tomu možno len na okraj zmieniť, že obdobné tvrdenie potom nájdeme aj v podaní obvineného G. C..

V aktuálne posudzovanom dovolaní potom obvinený Y. I. predložil obdobnú námietku, ktorú však už ale vzťahol aj na opätovne vo veci konajúci iný odvolací senát (4 T) s tým, že podľa jeho názoru došlo takýmto nerešpektovaním, resp. náležitým nevysporiadaním sa so záväzným právnym stanoviskom, uvedeným v uznesení najvyššieho súdu z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, a týkajúcim sa dôkaznej situácie (a to najmä v tom smere, že v rámci opätovného konania nemal byť vyprodukovaný žiaden ďalší dôkaz, preukazujúci jeho vinu), k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K tomu je potrebné predovšetkým uviesť, že je nutné dôsledne rozlišovať medzi (i) právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd; (ii) pokynom na vykonanie úkonov a dôkazov, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil (§ 327 ods. 1 Trestného poriadku); a (iii) názorom, ktorý odvolací súd vyjadril v kontexte súdom nižšieho stupňa vyhodnotenia vykonaných dôkazov z hľadiska ich dôkaznej sily, či vierohodnosti.

Konkrétne potom, v kontexte dotknutého kasačného rozhodnutia, právny názor vyslovený odvolacím súdom, ktorým boli ďalej konajúce sudy viazané, spočíval napr. v názore na právnu kvalifikáciu konania (právny názor týkajúci sa výkladu hmotného práva) s tým, že odvolací súd považoval za nevyhnutné, aby na skutok popisujúci založenie, zosnovanie, členstvo či činnosť pre zločineckú skupinu nadväzovali skutky zakladajúce konkrétne trestné činy, ktoré v tom-ktorom relevantnom čase účinnosti vyžadoval Trestný zákon v rámci definície zločineckej skupiny.

Vo vzťahu k tzv. kasačnej, resp. inštančnej viazanosti právnym názorom možno zároveň vo všeobecnosti dodať, že ide o viazanosť v tej istej, priamo prerokúvanej veci (na rozdiel od precedenčnej, resp. judikátornej záväznosti, vzťahujúcej sa na inú, avšak skutkovo a právne rovnakú či obdobnú vec), keď táto platí vždy len smerom „nadol“ (smerom „vyššie“ je teda právny názor prelomiteľný pri splnení k tomu potrebných podmienok) s tým, že aj tu je výnimočne možné súdom vyššieho stupňa vyslovený právny názor nerešpektovať, a síce vtedy, ak dôjde k relevantnej zmene právneho či skutkového stavu.

Pokiaľ ide o odvolacím súdom nariadené vykonanie úkonov a dôkazov, či tiež ním vyjadrený názor na otázku hodnotenia vykonaných dôkazov z hľadiska ich dôkaznej váhy, či vierohodnosti, tak v danom prípade je spoločný menovateľ v tom, že ide o otázky skutkového charakteru; rozdiel z pohľadu súdu nižšieho stupňa pritom tkvie v tom, že kým nariadené úkony a dôkazy je tento povinný v súlade § 327 ods. 1 Trestného poriadku vykonať (prihliadajúc však zároveň na to, že z dôvodu rôznych okolností to nemusí byť vždy možné), spomínaným (nie právnym) názorom na hodnotenie dôkazov tento nie je v zmysle zákona viazaný (primerane pozri napr. rozsudok ESLP vo veci Tempel proti Českej republike z 25. júna 2020, č. 44151/12).

Z pohľadu posledne uvedeného je možné bližšie odkázať na závery viacerých starších judikátov, z ktorých vyplýva, že ak nie je skutkový stav veci správne zistený a ak má odvolací súd za to, že je tomu tak preto, že prvostupňový súd nehodnotil správne vo veci vykonané dôkazy, môže tento upozorniť súd prvého stupňa, v ktorých smeroch má byť konanie doplnené alebo čím je treba znovu sa zaoberať, nesmie však k spôsobu hodnotenia dôkazov udeľovať záväzné pokyny (rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 36/1968). Aj keď odvolací súd sám nevykoná žiadne nové dôkazy ani neopakuje dôkazy vykonané pred súdom prvého stupňa, môže dôjsť k záveru, že skutkové zistenia súdu prvého stupňa sú nejasné, neúplné alebo vzbudzujú pochybnosť o svojej správnosti. Odvolací súd môže v takom prípade vytknúť chyby pri hodnotení dôkazov, ktorých sa podľa jeho názoru dopustil súd prvého stupňa (nelogickosť záverov, opomenutie niektorých okolností a p.), nie je však oprávnený dávať mu záväzné pokyny, k akým záverom má dôjsť pri hodnotení jednotlivých dôkazov, ani na to, aké celkové skutkové zistenia má urobiť. Je oprávnený iba na to, dať súdu prvého stupňa záväzné pokyny znova vykonať dôkazy alebo vykonať nové dôkazy (rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. R 57/1984).

Čo sa týka potom dovolacieho súdu (konajúceho nie na podklade „ministerského“ dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), tento je striktnie viazaný zistenými skutkami, ktorých úplnosť a správnosť nemôže skúmať ani meniť, a preto je z pohľadu jeho dovolacieho prieskumu irelevantné, či presnejšie s poukazom na čl. 2 ods. 2 ústavy neprípustné, aby sa zaoberal skutočnosťami, na ktoré v tejto časti poukazoval obvinený v podanom dovolaní.

Záverom k tomu možno už len dodať, že zo skôr uvedeného zdôvodnenia je zrejmé, prečo nebolo napokon „úspešné“ doplnenie dokazovania opätovným výsluchom svedka G. R., nie však už pomocou technických zariadení určených na prenos zvuku a obrazu (a tým aj jeho konfrontáciou s obvinenými) s tým, že žiadnu nezákonnosť tu dovolací súd nezistil (podrobnejšie v tomto smere pozri argumentáciu k dovolaniu G. C. v bode V.1.4.).

S ohľadom na vyššie uvedené je teda zjavné, že príslušná časť dovolacej argumentácie sa v skutočnosti netýkala žiadneho záväzného právneho názoru (ktorý údajne nemal byť neskôr vo veci konajúcimi senátmi rešpektovaný), ale opäť tu išlo „iba“ o brojenie obvineného voči skutkovým záverom, právoplatne ustáleným v skutkových vetách napadnutých rozsudkov [konkrétne v prípade dotknutého

obvineného ide o skutky uvedené pod bodmi 13), 17) a 20) prvostupňového rozsudku a skutok uvedený pod bodom 1 druhostupňového rozsudku; zo skutku uvedeného pod bodom 18) bol obvinený oslobodený], ktoré sú pre dovolací súd záväzné.

Je pritom pochopiteľné, že sa dovolateľ - obvinený odvoláva na hodnotiace závery, vyznievajúce v jeho prospech, resp. ak sa vo všeobecnosti dožaduje takého hodnotenia dôkazov, ktoré by v konečnom dôsledku viedlo až k jeho oslobodeniu s poukazom na in dubio pro reo (najpozitívnejší skutkový záver), avšak tak, ako to už notoricky zdôrazňuje dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, (skutkové) námietky smerujúce voči rozsahu (úplnosti) vykonaného dokazovania, či tiež voči spôsobu hodnotenia vo veci vykonaných dôkazov (z iného hľadiska ako hľadiska zákonnosti), a to tak jednotlivo, ako aj v ich súhrne, nie sú podraditeľné pod žiadny z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, keďže dovolací súd konajúci na podklade iného ako „ministerského“ dovolania je viazaný súdmi nižšieho stupňa zisteným skutkom; jeho správnosť a úplnosť nemôže skúmať a meniť.

V.2.3. Namietanie nezákonného poučenia a vypočutia svedkov.

Dovolateľ v kontexte dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku napádal správnosť poučovania a následného vypočutia jednotlivých svedkov (pre ktorý dôvod sa domáhal ich opätovného prepočutia).

Konkrétne pochybenia, ktoré sa mali týkať všetkých svedkov (teda aj chráneného svedka G. R.), mali pritom spočívať v tom, že (ide tu o sumarizáciu argumentov, a to aj s prihliadnutím na vlastnoručné písomné podanie obvineného):

- svedkovia sa po poučení o oprávnení odoprieť výpoveď podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku nemali jasne vyjadriť v tom smere, či vypovedať budú alebo nebudú (výnimkou mal byť len svedok Y. T. a dvakrát tiež svedok G. R.);
- svedkovia nemali byť pred zložením prísahy v zmysle § 265 ods. 2 Trestného poriadku upozornení na následky krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Trestného zákona, ale „len“ na následky krivej výpovede pred súdom podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona, keďže im malo byť nepostačujúco (či nepresne) uvedené iba to, že „je trestné, kto v konaní pred súdom uvedie nepravdu“;
- svedkovia mali byť poučení len o tom, že budú vypovedať v trestnej veci C. a spol. s tým, že to, ku ktorému konkrétnemu skutku má ich výpoveď smerovať, sa mali dozvedieť až tesne pred výsluchom (podľa názoru obvineného však mali byť o tom informovaní ešte pred ich rozhodnutím sa vypovedať, resp. nevypovedať);
- zisťovanie pomeru svedkov k veci, či stranám konania malo byť v rozpore s prvou vetou § 132 ods. 1 Trestného poriadku prenechané predsedom senátu na prokurátora resp. obhajcov.

K tomu je potrebné v prvom rade poznamenať, že všetky vyššie uvedené skutočnosti, potencionálne subsumovateľné pod spomínaný dôvod dovolania [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku], obvinený Y. I. namietal už skôr, a tak podmienka podľa § 371 ods. 4 veta prvá (časť pred bodkočiarkou) Trestného poriadku pre vecné zaoberanie sa namietanými tvrdeniami v predmetnom dovolacom konaní bola splnená.

Pokiaľ ale ide o vecné vyhodnotenie týchto námietok (pri viazanosti nimi podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku), tu dovolací súd dospel k záveru, že v priebehu posudzovaného konania nedošlo k takým pochybeniam, pre ktoré by bolo možné konštatovať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

V rámci úvodného všeobecného zdôvodnenia treba najskôr (primárne) upozorniť na to, že otázka zákonnosti nie každého dôkazu je dôležitá z pohľadu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Tento dovolací dôvod totiž možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva

obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I).

S poukazom na uvedené by potom nemalo byť relevantné sa zaoberať správnosťou zákonného postupu v súvislosti so všetkými namietanými svedeckými výpoveďami, avšak nakoľko rovnaké námietky v podstate (čiastočná výnimka bude zrejmá z nižšie uvedeného) smerovali aj voči výpovedi kľúčového (korunného) svedka G. R., odôvodnenie dovolacieho súdu sa bude vzťahovať na všetky dotknutého svedecké výpovede.

Sekundárne - bez ohľadu na konkrétne okolnosti prípadu - možno potom tiež zdôrazniť tú skutočnosť, že nie každá zistená nezákonnosť spôsobuje (automaticky) následok v podobe nepoužiteľnosti tohto ktorého dôkazu. Následky nerešpektovania jednotlivých zákonných ustanovení o dokazovaní až na malé výnimky (pozri napr. § 119 ods. 4 a § 129) Trestný poriadok výslovne neustanovuje a je potrebné ich preto posudzovať vždy prísne individuálne, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu. Len nenapraviteľné podstatné pochybenie môže bez ďalšieho viesť k záveru o nepoužiteľnosti príslušného dôkazu.

To, prečo v posudzovanom prípade nie je na základe dovolateľom vytýkaných tvrdení možné konštatovať podstatné pochybenie, je potom zrejmé z nasledovného:

- pokiaľ ten-ktorý svedok po predchádzajúcom poučení o oprávnení odoprieť výpoveď (to, že by svedkovia neboli v uvedenom smere zákonným spôsobom poučení, nebolo nijako rozporované) vo veci vypovedal, dal tým najzreteľnejším spôsobom najavo svoju vôľu (vypovedať) s tým, že dovolaciemu súdu neboli zároveň predložené žiadne také skutočnosti, s ohľadom na ktoré by mal mať pochybnosti o takto (slobodne) prejavenej vôli niektorého zo svedkov, resp. inak povedané o vôli niektorého zo svedkov nevyužiť právo odoprieť výpoveď podľa § 130 Trestného poriadku;
- následky krivej prisahy, na ktoré má byť svedok pred zložením prisahy popri význame svedeckej výpovede upozornený, nespočívajú v ničom inom, ako v upozornení na možné trestné stíhanie, keď prípadné nedostatky v uvedenom smere nemôžu mať potom žiaden dopad na zákonnosť (resp. použiteľnosť) príslušnej svedeckej výpovede;
- pokiaľ ide o obavu obvineného, a teda účel jeho námietky ohľadne údajne oneskoreného upovedomenia svedkov o tom, ku ktorému konkrétnemu skutku má ich výpoveď smerovať, tak táto je zbytočná, keďže svedok môže (ak je to samozrejme opodstatnené) neskôr zmeniť svoje skoršie rozhodnutie vo veci vypovedať, pričom môže tiež pre dôvody predpokladané v § 130 Trestného poriadku odmietnuť odpovedať aj len na konkrétnu položenú otázku či otázky;
- bez akéhokoľvek (nie to ešte podstatného) materiálneho vplyvu z pohľadu zákonnosti svedeckej výpovede je aj tá skutočnosť, ak na pomer k prerokovávanej veci či stranám konania je svedok (na začiatku svojho výsluchu) dopytovaný nie predsedom senátu, ale neskôr výsluch vykonávajúcím prokurátorom alebo obhajcom.

Napokon nedá dovolaciemu súdu na doplnenie už uvedeného neuviesť, že zmyslom poučenia svedka je chrániť jeho oprávnené záujmy a nie záujmy, či práva obvineného.

V.2.4. Namietanie výroku o treste (otázka individualizácie trestu, mimoriadneho zníženia trestu a ďalšie súvisiace otázky).

Obvinenému bol právoplatne uložený za spáchanú trestnú činnosť podľa § 219 ods. 2, s použitím § 35 ods. 2, § 29 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 úhrnný výnimočný trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťštyri a pol roka, na výkon ktorého bol zaradený podľa § 39a ods. 2 písm. c), ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 do tretej nápravno-výchovnej skupiny.

V podanom dovolaní obvinený s odkazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (s tým, že teda samotnou subsumpciou vykonanou dovolateľom dovolací súd nie je viazaný)

namietal primeranosť/výšku jemu uloženého trestu, a to predovšetkým s ohľadom na celkovú dĺžku konania (táto prítom nemala byť zavinená jeho správaním), pre ktorú okolnosť malo byť podľa jeho názoru použité mimoriadne zmierňovacie ustanovenie. Dovolateľ ďalej tvrdí, že súdy v jeho prípade dostatočne nerešpektovali zásadu individualizácie trestu, keď jemu uložený trest nebol primeraný s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, ako aj jeho osobu (počas trestného stíhania sa nedopustil žiadnej trestnej činnosti a viedol usporiadaný život) s tým, že chybou bolo, ak podkladom pre hodnotenie jeho osoby bol starý (znalecký) psychologický posudok.

K tejto časti dovolacích námietok dovolací súd v súlade so svojou už stabilnou rozhodovacou činnosťou uvádza, že tak, ako námietka o údajnej neprimeranosti uloženého (dostatočne neindividualizovaného) trestu, tak aj námietka o údajne nesprávnom neaplikovaní mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia (§ 40 „starého“ Trestného zákona, resp. § 39 „aktuálneho“ Trestného zákona) sú takými námietkami, ktoré sú potencionálne nepodraditeľné pod žiadny z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu a rozhodnutia zverejnené v Zbierke pod č. 5/2011, 51/2014, 86/2015).

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uvedený pod písm. h) § 371 ods. 1 Trestného poriadku, na ktorý poukazoval aj samotný dovolateľ a ktorý je zároveň lex specialis dôvodom vo vzťahu k výroku o treste, tak zo znenia tohto je celkom zrejmé, že výrok o treste je obvineným napadnuteľný prostredníctvom dovolania (predovšetkým) vtedy, ak by mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo ak by jemu uložený druh trestu zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťal. Uloženie trestu odňatia slobody vo výmere dvadsaťštyri a pol roka obvinenému Y. I. bolo prítom zákonom prípustné, čo napokon ale ani on sám nenamieta; dovolateľ „len“ považuje trest vzhľadom na okolnosti ním uvádzané za neprimerane prísny.

Ak ide potom o námietku, že malo byť použité ustanovenie § 40 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 (konkrétne v posudzovanom prípade vzhľadom na neprimeranú dĺžku konania), umožňujúce uložiť trest pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby (odňatia slobody), ktorá je inak vo všeobecnosti pomerne častou námietkou predkladanou obvinenými v podaných dovolaniach (obdobne ako je tomu v prípade námietky o neprimeranosti trestu), tak táto je nepodraditeľná nielen pod vyššie uvedený špeciálny dôvod dovolania vo vzťahu k výroku o treste, ale ani pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V dovolanie doplnujúcich podaniach obvinený Y. I. v kontexte výroku o treste namieta tiež to, že súd mu mal uložiť trest za použitia (asperačnej zásady uvedenej v) § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, ktoré prikazuje uloženie trestu nad polovicu zvýšenej trestnej sadzby, čím ale malo dôjsť k pochybeniu, keďže ústavný súd konštatoval protiústavnosť predmetnej povinnosti. K tomu dovolací súd uvádza:

Podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu a pri obzvlášť nebezpečnom recidivistovi o jednu polovicu; súd uloží páchatelovi trest v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať pätnásť rokov. Pri ukladaní výnimočného trestu odňatia slobody nad pätnásť do dvadsiatich piatich rokov nesmie horná hranica zvýšenej trestnej sadzby odňatia slobody prevyšovať dvadsaťpäť rokov. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.

Podľa § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (predmetný zákon bol zrušený zákonom č. 314/2018 Z. z., pozn.) ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo

niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Ústavný súd nálezom z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 (č. 428/2012 Z. z.), vyslovil, že slová uvedené v § 41 ods. 2 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu prijalo 26. novembra 2013 pod sp. zn. Tpj 44/2013 stanovisko (zverejnené v Zbierke pod č. 86/2014) k zjednoteniu výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku o obnove konania v súvislosti s predmetným nálezom, ktorého bod II znie: „Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

Plénum ústavného súdu prijalo 7. mája 2014 zjednocujúce stanovisko, sp. zn. PLz. ÚS 2/2014, v tomto znení: „Bod II stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj 44/2013, z 26. novembra 2013, ktoré súvisí s aplikáciou nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, z 28. decembra 2012 (nález o asperačnej zásade), zabezpečuje dotknutým fyzickým osobám plnohodnotnú ochranu ich základných práv a slobôd, a preto je v plnom rozsahu aplikovateľný nielen v konaniach pred všeobecnými súdmi, ale aj v konaniach pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

Neskôr, konkrétne 9. decembra 2014 prijalo trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu stanovisko sp. zn. Tpj 36/2014 (zverejnené v Zbierke pod č. 10/2015) na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku o obnove konania v súvislosti s predmetným nálezom ústavného súdu, a to v nasledovnom znení: „Rovnaké právne účinky, aké v zmysle § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len dotknuté ustanovenie) vyvoláva vyhlásenie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 21. decembra 2012 vo vzťahu k § 41 ods. 2 Trestného zákona, je potrebné pri použití extenzívnej interpretácie dotknutého ustanovenia vyvodit' aj vo vzťahu k ustanoveniu § 35 ods. 2, časť vety za bodkočiarkou Trestného zákona v znení účinnom od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005.“

Nasledoval uvedený záver potvrdzujúci nález ústavného súdu z 3. septembra 2015, sp. zn. II. ÚS 46/2015 (publikovaný pod č. 32/2015), podľa ktorého: „Rovnaké právne účinky, aké v zmysle § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vyvoláva vyhlásenie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, z 28. novembra 2012 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky vo vzťahu k § 41 ods. 2 Trestného zákona, je potrebné (i) vzhľadom na totožný text, ducha i predmet a spôsob regulácie, ale najmä na účely (ii) naplnenia princípu spravodlivého súdneho procesu a (iii) ochrany subjektívnych hmotných aj procesných ústavných práv dotknutých fyzických osôb, ktorým bol uložený trest za použitia asperačnej zásady podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb., vyvodit' pri použití sudcovskej tvorby práva v zmysle vyplňania medzier v zákone aj vo vzťahu k ustanoveniu § 35 ods. 2 v časti „súd uloží páchatelovi trest v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005.“

K tomu možno len na okraj dodať, že ustanoveniu § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v podstate zodpovedá § 93 ods. 1 aktuálne účinného zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dovolací súd v rámci odpovede na posledne zmieňovanú dovoláciu námietku obvineného Y. I. uzatvára, že s poukazom na vyššie uvedené je zjavné, že principiálne tu ide o námietku neuplatniteľnú v dovolaní, ale v inom type konania (v konaní o obnove konania). Na strane druhej mu ale s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu nedá neuviesť, že z napadnutých rozhodnutí (s. 289 a nasl. prvostupňového rozsudku a s. 9 a nasl. rozsudku odvolacieho súdu) je zrejmé, že obvinenému bol síce ukladaný trest za použitia asperačnej zásady uvedenej v § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, avšak rešpektujúc závery nálezu ústavného súdu z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, a teda nie pri viazanosti povinnosťou uloženia trestu v hornej polovici trestnej sadzby odňatia slobody (na tom nič nemení tá skutočnosť, že obvinenému bol napokon uložený trest tesne pod hornou hranicou zákonnej trestnej sadzby, ktorú predstavovalo rozpätie od pätnástich do dvadsiatich piatich rokov).

V rámci tejto skupiny námietok dovolateľ napokon namietal tiež nesprávne priznanie mu dvoch priťažujúcich okolností, spočívajúcich konkrétne v páchaní trestnej činnosti po dlhší čas a v prihliadnutí na už predchádzajúce odsúdenie - § 34 písm. ch) a j) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005.

K tomu treba predovšetkým uviesť, že zo znenia prvého skutku nie je vôbec zrejmé, ako dlho mal byť tento obvinený vlastne členom príslušnej zločineckej skupiny (je to jasné len vo vzťahu k obvineným G. C. a G. B.), pričom skutky, na ktorých sa podieľal sú z októbra až novembra 2004 [13], marca 2005 [17] a apríla 2005 [20]. Zároveň z odpisu z registra trestov (zv. č. 81, č. l. 20049-20050), ktorý si v pôvodnom konaní vyžiadal odvolací súd, je zrejmé, že všetky predchádzajúce odsúdenia tohto obvineného už boli v čase vyhlásenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu zahladené.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že treba prisvedčiť dovolateľovi v tom smere, že obe uvádzané priťažujúce okolnosti boli u neho nesprávne konštatované, a preto bolo potrebné sa ďalej zo strany dovolacieho súdu zaoberať otázkou, či uvedené porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku), keďže len v takom prípade je možné vysloviť naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z hľadiska intenzity vplyvu konštatovaného pochybenia v danom ohľade sa žiada potom najskôr vo všeobecnej rovine uviesť, že Trestný zákon (č. 140/1961 Zb.) v znení účinnom do 31. decembra 2005 mal, na rozdiel od aktuálne účinného Trestného zákona, celkom zjavne iný prístup k zohľadňovaniu zistených poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (tieto pritom uvádzal len príkladmo; Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. ich uvádza už taxatívne) pri vymeriavaní konkrétneho trestu.

Ak totiž „nový“ Trestný zákon v § 38 ods. 2 uvádza, že súd musí pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, keď zistený aritmetický pomer môže mať vplyv na príslušnú úpravu zákonom ustanovenej trestnej sadzby (§ 38 ods. 3 až 4 a ods. 7 až 8), v dôsledku čoho sa ustanovenia upravujúce poľahčujúce a priťažujúce okolnosti uvádzajú aj vo výroku o treste, tak „starý“ Trestný zákon bol v tomto ohľade benevolentnejší, keď v podstate „iba“ prikazoval zväziť pri ukladaní konkrétneho trestu v rámci inak uvedenými okolnosťami nijako neovplyvnenej zákonnej sadzby o. i. (pozri k tomu § 31 a nasl.) tiež zistené poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, bez toho, aby tieto museli byť zároveň súčasťou výroku o treste.

Konkrétne potom - ako vyplýva z napadnutých rozhodnutí - v prípade obvineného Y. I. zistenie skôr uvádzaných priťažujúcich okolností nezavázilo celkom zjavne pri určovaní konkrétnej výšky trestu. Súd prvého stupňa tieto síce konkrétne na s. 282 a nasl. (stroho) skonštatoval, no neskôr (s. 289 a nasl.) v rámci odôvodnenia uloženého trestu už na ne vôbec žiadnym osobitným spôsobom neodkázal, ale uvádzal iné z jeho pohľadu rozhodné okolnosti, predovšetkým potom vysoký stupeň nebezpečnosti obvineným spáchanej trestnej činnosti pre spoločnosť (§ 3 ods. 4 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005) a jeho obzvlášť sťažujúcu nápravu a prevýchovu.

Dovolací súd preto dospel k záveru, že v ustanovení § 371 ods. 5 Trestného poriadku uvedená

podmienka pre použitie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zabránila v posudzovanom prípade jeho vysloveniu, keďže zistené pochybenie ohľadne nesprávnej konštatácie priťažujúcich okolností u dotknutého obvineného nemalo v konečnom dôsledku (zákonom požadovaný) zásadný vplyv na jeho postavenie - presnejšie na výšku jemu uloženého trestu.

V.2.5. Zvyšok uplatnenej dovolacej argumentácie.

V prvom rade je na tomto mieste žiaduce uviesť, že za pomerne veľkou časťou uplatnenej dovolacej argumentácie je celkom zjavne vidieť (v princípe pochopiteľnú) snahu obvineného Y. I. o vylúčenie podstatného dôkazu vo veci, a síce výpovede svedka G. R.. Okrem skutočností už zmieňovaných vyššie v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods.1 písm. g) Trestného poriadku (údajná nezákonnosť a nepoužiteľnosť o. i. výpovede menovaného svedka pre nedostatky v poučení) tu možno uviesť aj niekoľko ďalších, opakovane uvádzaných prívlastkov na margo spomenutej výpovede, a síce, že ide o výpoveď rozpornú, klamlivú, motivovanú snahou o vlastnú záchranu (pred uväznením a vysokým trestom), či zmanipulovanú. Inými slovami, ide o skutočnosti súvisiace predovšetkým s vierohodnosťou svedka, resp. pravdivosťou obsahu jeho výpovede - výnimkou je otázka údajného ovplyvnenia výpovede smerom „zvonku“, t. j. zo strany orgánov činných v trestnom konaní, na ktoré už však dal v plnom rozsahu náležitú odpoveď konajúci dovolací senát na iných miestach tohto rozhodnutia - predovšetkým potom v časti odpovedajúcej na príslušné dovolacie tvrdenia obvineného G. C. (bod V.1.4.).

Pokiaľ súdy na rozdiel od názoru obhajoby - pri súčasnom zabezpečení jej práv v danom smere (obhajoba mala možnosť namietaného svedka vypočúvať, klásť mu otázky a vyjadriť sa k jeho výpovedi, a tiež mala vedomosť o tom, že tento sa rozhodol spolupracovať s príslušnými orgánmi s tým, že tu prichádzalo do úvahy v zmysle zákona „až“ potencionálne zastavenie trestného stíhania) - dospeli k záveru, že svedok vždy hovoril rovnako o podstatných skutočnostiach, že jeho výpovede korešpondovali s inými dôkazmi a že vzhľadom na to o jeho hodnovernosti nepochybuje, ako to vyplýva z odôvodnení dovolaním napadnutých rozhodnutí, tak potom niet priestoru v rámci tohto dovolacieho konania (na podklade dovolania obvineného) pri súčasnej nemožnosti prehodnocovania súvisiacich hodnotiacich úsudkov súdov nižšieho stupňa dospieť k inému záveru, ako k tomu, že ide v predmetnom smere o námietky irelevantné.

K tomu možno zároveň dodať, že dovolací súd sa iných miestach tohto rozhodnutia podrobne vyjadril aj k nevyhnutnosti rešpektovať zmenu postoja G. R. vo veci nevypovedať po vrátení veci späť súdu prvého stupňa v roku 2010 (jeho odmietnutie malo zákonný podklad) a správneho výkladu (v prípade dovolateľom uvádzaných záverov ide totiž o zjavnú dezinterpretáciu) relatívne nedávneho rozhodnutia ESLEP vo veci Adamčo proti Slovenskej republike, týkajúceho sa (o. i.) prístupu k posúdeniu výpovede spolupracujúceho svedka/obvineného, a preto aj v daných ohľadoch na príslušné pasáže (bod V.1.4.) plne odkazuje (bolo by totiž zjavne neúčelné opakovať na viacerých miestach jedného rozhodnutia tie isté argumenty).

A napokon záverom k tejto časti dovolací súd len v krátkosti upozorňuje, že je zásadný rozdiel medzi utajovaným svedkom (na jednej strane) a spolupracujúcim či chráneným svedkom (na strane druhej), pokiaľ tento samozrejme nie je súčasne aj v režime utajenia, čo však nie je posudzovaný prípad. Uvedenú poznámku pritom súd činí z titulu neprihodnému odkazu dovolateľa na rozhodovaciu činnosť týkajúcu sa utajovaných/anonymných svedkov, keď v prípade týchto (bez potreby bližšieho rozoberania) je problematická práve tá skutočnosť, že obhajobe nie je známa totožnosť vypovedajúceho, čím sú značne oklieštené obhajobné práva obvineného, keď má sťažené možnosti spochybňovať pravdivosť svedkom uvádzaných tvrdení, ako i vierohodnosť, či tiež prípadnú zaujatosť samotnej osoby vypočúvaného.

Ako v poradí ďalšie k čomu je potrebné sa v tejto časti vyjadriť, je námietka dovolateľa, že malo byť porušené jeho právo obhajobu tým, že výsluchy C., L., B., W. a X., pri vykonaní ktorých na hlavnom pojednávaní nebol prítomný (boli vypočutí osobitne), mu boli doručené nekompletné, keď presnejšie obvineným mali byť zo súdu doručované zápisnice (mimo C. výpovede) len vo forme, že bola čítaná „tá a tá“ strana z výpovedí z prípravného konania, a teda hoci mali právo sa k uvedenému vyjadriť, nebolo možné tak vlastne urobiť vzhľadom k neznámemu obsahu výpovedí; takýmto postupom súdu prvého

stupňa malo podľa tohto dovolateľa dôjsť k porušeniu § 260 Trestného poriadku.

Ani táto námietka nie je relevantná, keď ju v podstate možno označiť až za zjavne účelovú. Na vysvetlenie tohto záveru dovolacieho súdu treba uviesť, že obvinený (obhajoba) mal prístup k spisu a tak pri využití svojich práv bol pre neho obsah dotknutých úkonov ľahko zistiteľný.

Celá zvyšná argumentácia dovolateľa, na ktorú nebolo doposiaľ výslovne reagované, je potom rýdzo skutkového charakteru, resp. presnejšie ide „iba“ o tvrdenia/námietky smerujúce voči samotným skutkovým záverom (správnosti ich zistenia), premietnuté v príslušných ustálených skutkových vetách bez toho, aby ich bolo možné subsumovať pod niektorý z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania, uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku [väčšina tejto argumentácie sa pritom týka skutku pod bodom 20), t. j. vraždy Y. Q., kde podľa názoru obvineného na základe vykonaného dokazovania stále prichádzajú do úvahy aj iné verzie skutkového priebehu]. Akékoľvek ďalšie súvisiace úvahy dovolacieho súdu sú tu pritom zbytočné, keďže by išlo len o opakovanie už viackrát uvádzaného v rámci tohto rozhodnutia (len inými slovami) s tým jasným záverom, že v predmetnom ohľade ide o námietky účinne neuplatniteľné cestou dovolania zo strany obvineného. Uvedeného si bol však vedomý aj samotný obvinený („... som si vedomý, že dovolací súd nie je treťou inštanciou v rozhodovaní o vine, či nevine, avšak ...“), avšak mal za to, že je na dovolacom súde vykonať nápravu, pokiaľ oba skôr konajúce súdy všetky obhajobou uvádzané skutočnosti údajne odignorovali.

V neposlednom rade je potrebné zmieniť, že v priebehu dovolacieho konania boli súdu doručené o. i. aj viaceré osobné podania obvineného Y. I., týkajúce sa jeho (údajne) 3-stranového doplnenia odvolania z 22. marca 2018 (s tým, že obvinený najskôr žiadal dovolací súd o kópiu uvedeného podania), ktoré - ako bolo zistené a následne aj menovanému obvinenému oznámené - nie je súčasťou príslušného spisového materiálu, hoci v nasledujúci deň, t. j. 23. marca 2018 malo byť doručené do podateľne najvyššieho súdu. Keďže obsah predmetného podania nebol odvolaciemu súdu známy pred jeho rozhodovaním, pokiaľ v ňom boli zo strany obvineného (malo ísť o jeho osobné podanie) uvedené skutočnosti alebo dôkazy (súdu skôr neznáme), ktoré by samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné než pôvodné rozhodnutie, je na obvinenom, aby sa prípadnej nápravy domáhal cestou podania návrhu na povolenie obnovy konania (pozri § 394 ods. 1 Trestného poriadku). Zároveň strata tohto podania nespôsobuje žiadnu ujmu na jeho právach v dovolacom konaní, nakoľko mal možnosť namietať čo chcel, teda aj to, čo v stratenom podaní namietal.

V.3. obvinený T. T.

Ako prvé považuje dovolací súd vo vzťahu k dovolaniu tohto obvineného za potrebné uviesť, že tento bol právoplatne odsúdený dovolaním napadnutými rozsudkami za skutky uvedené pod bodmi 1), 7), 8) a 15) [skutok po bode 1) je pritom súčasťou výroku odvolacieho rozsudku, ktorý jeho znenie oproti prvostupňovému rozsudku čiastočne korigoval], kvalifikované ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 [1]), pokračovacie trestné činy poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2005, vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 [7) a 8)], trestné činy ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 a výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 [15]).

Obvinený T. T. formálne v podanom dovolaní uviedol - v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku - dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku s tým, že jasne zároveň už úvodom odôvodnenia svojho dovolania deklaroval, že tento namieta len v súvislosti so skutkom uvedeným pod bodom 15) výroku prvostupňového rozsudku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Opakovane je potom na tomto mieste žiaduce (ešte pred vecným vysporiadaním sa s dovolacou argumentáciou) poukázať na závery už zmieňovaného judikátu zverejneného v Zbierke pod č. 120/2012, ktorého právne vety uvedené pod bodmi I. a II. znejú nasledovne: „I. Väzanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods.1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. II. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.“

Vychádzajúc z vyššie uvedeného treba potom konštatovať, že dovolateľ T. T. v rámci zdôvodnenia svojho dovolania neuviedol žiadnu námietku právneho charakteru, ale naopak, svojimi tvrdeniami brojí „len“ proti súdmi nižšieho stupňa ustáleným skutkovým záverom - tak, ako sa tieto premietli v príslušných skutkových vetách, čo je z pohľadu tohto dovolacieho konania irelevantné; pri súčasnom nenaplnení iného do úvahy prichádzajúceho dôvodu dovolania.

Dovolací súd takmer v každom svojom rozhodnutí zdôrazňuje, že skutok tak, ako bol zistený vo veci konajúcimi súdmi v pôvodnom konaní, je pre neho záväzný, jeho správnosť a úplnosť je v zmysle zákona v dovolacom konaní nenamietateľná, a tým aj nepreskúmateľná z jeho strany - ak tento koná na podklade dovolania obvineného (výnimkou je v uvedenom ohľade iba dovolanie ministra spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Aj napriek tomu nie je neobvyklým javom (tak, ako je tomu aj v posudzovanom prípade), že dovolateľ (obvinený) údajnú nesprávnosť právneho posúdenia konkrétneho zisteného skutku odvíja len od námietok smerujúcich voči tomuto skutku s tým najčastejším záverom, že ak by súdy nižšieho stupňa vyhodnotili vo veci vykonané dôkazy inak, resp. ak by vykonali aj ďalšie (nimi navrhované a súdom odmietnuté) dôkazy, tak by ho spod obžaloby oslobodili, pretože (napr.) skutok nie je v skutočnosti trestným činom.

Práve z dôvodu poukázania na takýto zjavne nesprávny prístup k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa potom dovolací súd v tomto jedinom prípade (z podaných dovolaní) - v rámci úvodného priblíženia uplatnených dovolacích námietok - rozhodol doslovne odcitovať celé zdôvodnenie podaného dovolania.

Konkrétnejšie potom možno uviesť, že obvinený namieta vierohodnosť [len hodnotenie dôkazu z pohľadu zákonnosti by bolo pritom námietkou relevantnou v predmetnom dovolacom konaní, a to v rámci dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku] výpovede svedka G. R., označujúc ju za nelogickú a rozpornú s ostatnými vykonanými dôkazmi s tým, že má ísť o jediný dôkaz v jeho neprospech (rozsah dokazovania, resp. to, aké a koľko dôkazov je potrebných na preukázanie určitých skutkových zistení, je v zásade v réžii súdov nižšieho stupňa); tvrdí, že s dotknutým skutkom nemá nič spoločné (jeho účasť na ňom však bola pre dovolací súd záväzným spôsobom ustálená spôsobom vyplývajúcim z príslušnej skutkovej vety); predostiera vlastný názor na hodnotenie dôkazov, keď s hodnotením vykonaným súdmi sa nestotožňuje (hodnotenie dôkazov uskutočnené konajúcimi súdmi nižšieho stupňa sa premietlo do obsahu skutkových viet s tým, že len samotný iný názor obhajoby v danom smere nemôže predstavovať porušenie žiadnych jej práv); či tiež poukazuje na skutkové (a následné aj právne) závery učené odvolacím súdom (ktorého postavenie a rozsah prieskumu je podstatne iný naproti súdu dovolaciemu) vo vzťahu k iným obvineným, konkrétne G. K. a I. K..

K dovolacej argumentácii obvineného T. T. súvisiacej s posledne uvedenou poznámkou potom dovolací súd - v súlade so závermi stanoviska zverejneného v Zbierke pod č. 3/2011 - navyše osobitne dodáva, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže napĺňať (o. i. ani) poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu, keďže táto predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho prieskumu potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Zavinenie obvineného T. T. v zákonom požadovanej forme pritom z obsahu príslušnej skutkovej vety nepochybne vyplýva.

A napokon záverom vo vzťahu k dovolacím tvrdeniam obvineného nedá dovolaciemu súdu nepoznamenať (s cieľom dať ich na „správnu mieru“, zároveň však bez relevancie z pohľadu tohto dovolacieho konania), že tento bol (právoplatne) uznaný vinným z dvoch trestných činov, za ktoré bolo možné uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 5 rokov - okrem trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 [skutok č. 15)] aj za pokračovací trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 [skutok č. 7) a 8)], za ktoré zákon zhodne ustanovoval možné uloženie trestu odňatia slobody v rozmedzí od 2 do 8 rokov.

Pokiaľ tento obvinený v závere podaného dovolania uvádzal, že mu bol uložený neprimerane vysoký, nespravodlivý a krutý trest, a tiež zmiňoval i skutok uvedený pod bodom 1), v oboch týchto prípadoch nešlo o samostatne uplatnené námietky, ale „len“ o poukaz na následky údajného (ako jediného v skutočnosti namietaného) nesprávneho právneho posúdenia skutku uvedeného pod bodom 15) rozsudku.

V.4. obvinení Ľ. P. a L. W.

Vo vzťahu k týmto dovolateľom treba v prvom rade uviesť, že zo strany dovolacieho súdu bude reagované predovšetkým na jednu dovolaciu námietku (uvedenú ako prvú v poradí), keď na zvyšné nimi uplatnené námietky už buď bola daná (z veľkej časti) odpoveď na skorších miestach - v kontexte obdobných dovolacích námietok iných dovolateľov, alebo sa nimi nebolo možné zaoberať pre nesplnenie podmienky tzv. „predchádzajúcej výtky“ (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku), či pre ich nepodraditeľnosť pod žiadny do úvahy prichádzajúci dôvod dovolania.

V.4.1. Námietka opätovného nesprávneho vylučovania a následného spojenia trestných vecí jednotlivých obvinených - aj napriek predchádzajúcemu záväznému názoru odvolacieho súdu (o potrebe spojiť trestné veci všetkých spolu/obvinených do jedného konania).

K tomu považuje dovolací súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine uviesť, že dovolanie má presne zákonom určené obsahové náležitosti (§ 374 Trestného poriadku), keď musí byť predovšetkým odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, aké (konkrétne) chyby sa vytykajú napádanému rozhodnutiu alebo/a konaniu mu predchádzajúcemu. Zákonná podmienka vymedzenia konkrétneho vytykaného pochybenia v podanom dovolaní pritom nie je splnená vtedy, ak dovolateľ v podstate argumentuje len samotným znením určitého dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 Trestného poriadku, resp. pokiaľ napr. len všeobecne namieta, že v priebehu celého súdneho konania boli porušované jeho obhajobné práva, že rozhodnutie je založené na nezákonných svedeckých výsluchoch a pod. V prípade takýchto (len všeobecných) námietok nie je povinnosťou dovolacieho súdu preskúmať napr. rešpektovanie práva na obhajobu z pohľadu všetkých jeho aspektov v priebehu celého súdneho konania, resp. zaoberať sa otázkou zákonnosti všetkých svedeckých výsluchov, ktoré boli podkladom napádaného rozhodnutia a pod. Povinnosť namietat' konkrétne pochybenie v obsahu podaného dovolania nie je napokon možné stotožňovať ani s holým konštatovaním určitej skutočnosti, poukazom na určitú skutočnosť, či napr. sumarizáciou priebehu predchádzajúceho konania „bez ďalšieho“, teda bez toho, aby bolo zrejmé, čo konkrétne sa napádanému rozhodnutiu alebo/a konaniu mu predchádzajúcemu vytyka (pozri napr. rozsudok najvyššieho súdu z 1. marca 2021, sp. zn. 1 TdoV 5/2018).

Z tohto pohľadu považuje dovolací súd za rozhodujúce, že obvinení - uplatniac dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku - v tomto prípade iba všeobecne namietajú, že predseda senátu prvostupňového súdu po opakovaných vylučovaniach a spájaniach nikdy na hlavnom pojednávaní už neoboznamoval s výpoveďami svedkov a znalcov, teda s celkovým obsahom dokazovania, ktoré bolo vykonané počas obdobia, kedy ako vylúčení obvinení figurovali v inom samostatnom konaní, avšak bez toho, aby označili konkrétne dôkazy, ktorých sa tento (podľa nich nesprávny) postup súdu prvého stupňa dotýka. Teda nekonkretizovali žiaden dôkaz, vo vzťahu ku ktorému malo byť porušené ich právo na obhajobu, ktoré zahŕňa aj právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sú im kladené za vinu. Treba pritom zdôrazniť, že dovolaciemu súdu neprináleží domýšľať si, resp. hľadať, v čom by mohli teoreticky spočívať dôvody všeobecných tvrdení dovolateľov (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. decembra 2019, sp. zn. I. ÚS 518/2019).

Vo vzťahu k obvinenými označenému dovolaciemu dôvodu, ale i k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (ktorý má postavenie *lex specialis* v prípade námietky nezákonného dôkazu pre porušenie práva na obhajobu), považuje dovolací súd za potrebné tiež zopakovať, že pre ich naplnenie je súčasne nutná závažnejšia intenzita zisteného porušenia zákona, a to či už v zmysle zákonom výslovne požadovaného zásadného porušenia práva na obhajobu v prípade dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, alebo v zmysle porušenia práv obhajoby v prípade jediného alebo rozhodného dôkazu, na ktorom je napadnutého rozhodnutie založené pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I). Aj z tohto pohľadu potom musia byť dovolateľmi vytýkané chyby dostatočne konkretizované.

Preto len samotný fakt, že prvostupňový súd navzdory skoršiemu pokynu odvolacieho senátu - uvedenému v uznesení z 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009 - opätovne v preskúmvanej veci vylučoval trestné veci jednotlivých obvinených na samostatné konanie, keď ich ale (čo je z pohľadu záverov uvedeného kasačného rozhodnutia podstatné) napokon ešte pred rozhodnutím vo veci znovu všetky spojil na spoločné konanie, obvinenými označený (a ani iný do úvahy prichádzajúci) dovolací dôvod nenapĺňa.

Bez povšimnutia pritom nemožno ponechať ani dôvody opätovného vylučovania trestných vecí niektorých obvinených na samostatné konania, keď z odôvodnenia uznesenia Špecializovaného trestného súdu z 29. júna 2016 (sp. zn. PK-1T/17/2016, č. l. 73 a nasl., tiež zv. 78, č. l. 18915 a nasl.) vyplýva, že k postupnému vylučovaniu vecí jednotlivých obvinených (z trestnej veci sp. zn. PK-1T/14/2007) na samostatné konanie došlo „z dôvodu urýchlenia konania a prekonaní prekážky v konaní hlavného pojednávania“, pričom „v zmysle intencií uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. februára 2010, sp. zn. 2 Toš 4/2009, aby súd spojil všetky vylúčené trestné veci do jedného spoločného konania a vyhlásil jeden rozsudok, súd po vyhlásení dokazovania za skončené a vykonaní záverečných rečí vo všetkých vyššie uvedených vylúčených veciach uznesením na hlavnom pojednávaní dňa 29. júna 2016, sp. zn. PK-1T/17/2016, podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku per analogiam, z dôvodu podľa § 18 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol o spojení na spoločné prejednanie a rozhodnutie všetkých vyššie uvedených vylúčených vecí, ktoré konanie bude naďalej vedené na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod spoločnou pôvodnou sp. zn. PK-1T/14/2007.“

Citujúc potom tomu zodpovedajúcu časť odôvodnenia z rozsudku z 9. augusta 2016, sp. zn. PK-1T/14/2007 (s. 256): „V konaní po zrušení pôvodných rozsudkov Najvyšším súdom Slovenskej republiky musel prvostupňový súd čeliť obštrukciám zo strany obžalovaných v tom, že sa z akýchkoľvek dôvodov (práceschopnosť, dokonca hospitalizácia) nedostavovali na hlavné pojednávanie, čo bolo potom dôvodom častého odročovania hlavných pojednávanií bez vykonaného dokazovania. Na dokreslenie vytvoril súd tabuľku jednotlivých hlavných pojednávanií s účasťou, resp. neúčasťou obžalovaných (zv. 78 č. l. 19079-19093). Z dôvodu, aby súd vykonal záverečné dokazovanie, musel podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku zo spoločného konania vylučovať jednotlivých obžalovaných, u ktorých v nižšie uvedených hlavných pojednávaniach nemal splnené

podmienky na ich vykonanie. Takýmto spôsobom súd postupne vytvoril trestné veci sp. zn. PK-1T/5/2016, PK-1T/9/2016, PK-1T/12/2016, PK-1T/15/2016 a PK-1T/17/2016, ktoré sa v spisovom materiáli nachádzajú vo zv. 78. Všetky tieto trestné veci súd na hlavnom pojednávaní dňa 29. júna 2016 uznesením sp. zn. PK-1T/17/2016 podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku per analogiam, z dôvodu podľa § 18 ods. 1 Trestného poriadku spojil na spoločné prejednanie a rozhodnutie, pričom spoločná trestná vec bola opätovne vedená pod sp. zn. PK-1T/14/2007 (zv. 78 č. 1. 18915-18916).“

Odvolačný súd na súvisiace námietky reagoval nasledovne (s. 93): „Najvyšší súd Slovenskej republiky po vykonaní prieskumu zistil, že v konaní boli dodržiavané procesné pravidlá v súlade s Trestným poriadkom, a že v tomto smere neboli porušené obhajobné práva obžalovaných. Naopak, trestné konanie bolo vykonané tak, aby bolo naplnené ich právo na spravodlivý proces v súlade s princípmi kontradiktórneho konania. Z obsahu relevantných častí trestného spisu je zrejmé, že obžalovaní sa opakovane na hlavné pojednávanie nedostavovali (hoci aj ospravedlnene z objektívnych dôvodov, napr. zdravotných a podobne), čím vytvárali prekážku plynulého a rýchleho konania. Preto v záujme urýchlenia konania Špecializovaný trestný súd bol nútený využiť zákonnú možnosť vylúčenia konania proti niektorým z obžalovaných zo spoločného konania a potom opätovného spojenia vecí, pričom ale boli dodržané všetky pravidlá spravodlivého procesu. Z priebehu konania zadokumentovaného v zápisniciach o hlavnom pojednávaní je zrejmé, že takýto procesný postup bol nevyhnutný a uplatnený konajúcim súdom v záujme rýchlejšieho smerovania k rozhodnutiu v merite vecí. V danej súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že snaha obžalovaných o oddiaľovanie rozhodnutia je z hľadiska ich procesného postavenia zrozumiteľná, avšak z hľadiska požiadavky čo možno najrýchlejšieho rozhodnutia vecí neakceptovateľná. Takéto námietky obžalovaných, prezentované v odvolaniach, ako zásadné porušenie ich procesných práv nie sú teda opodstatnené.“ A napokon dovolací súd na dokreslenie celej situácie poukazuje aj na prehľad úkonov prvostupňového súdu uvedený v bode V.1.2. tohto rozhodnutia.

Už z uvedeného je zrejmé, že ani tento dôvod dovolania nie je celkom zjavne splnený, pričom dovolací súd v tejto súvislosti len pre úplnosť dodáva, že pri výpovedi kľúčového svedka G. R. bola kontradiktórnosť - v zmysle mať možnosť zo strany obhajoby (obvinených, resp. aj len ich obhajcov) sa vyjadriť k jeho výpovedi, klásť mu otázky a spochybňovať jeho výpoveď - rešpektovaná. Menovaný svedok bol zákonným spôsobom vypočúvaný na hlavnom pojednávaní v dňoch 8. a 9. augusta 2007, 1. a 2. októbra 2007 a 9. júna 2008, teda ešte predtým, ako sa začalo s opätovným (namietaným) vylučovaním.

V.4.2. Námietka nevyhovenia návrhom obhajoby na doplnenie dokazovania.

Obaja obvinení zhodne namietali tiež nevypočutie navrhovaných svedkov, a to už aj v pôvodnom konaní, presnejšie v nimi podaných odvolaniach (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku), pričom nesúhlasili s tým zdôvodnením prvostupňového súdu (ktorý ich vykonanie zamietol), že by títo boli nadbytoční z hľadiska už vykonaného dokazovania, príp. nezastihnuteľní (v prípade svedkov označených ako nezastihnuteľných nemal pritom súd vyvinúť podľa názoru obvinených patričné úsilie). Takýto postup označili obvinení za nesprávny a nezákonný, či tiež v konečnom dôsledku porušujúci ich právo na obhajobu zásadným spôsobom, keď ani odvolací súd sa nemal náležitým spôsobom vysporiadať s ich súvisiacou odvolacou námietkou.

Po úvodnom zhrnutí dovolacej námietky a zistení splnenia tzv. „predchádzajúcej výtky“ dovolací súd v rámci svojej odpovede v prvom rade odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia tohto rozhodnutia, týkajúcu sa obvineného Y. I. (bod V.2.1.), kde sa tento najskôr vo všeobecnosti vysporiadal s tým, či a kedy (za akých okolností) je možné účinne v dovolaní obvineného namietat' nevyhovenie (ďalším) dôkazným návrhom a následne konkrétne o. i. tiež poukázal na relevantné časti z odôvodnení napadnutých rozhodnutí.

Závery tam uvedené sú aktuálne aj v kontexte predloženej dovolacej námietky týchto dovolateľov, keď potom i v tomto prípade treba konštatovať, že súd prvého stupňa zákonným spôsobom rozhodol o uplatnených dôkazných návrhoch, pričom následne tiež (rešpektujúc § 168 ods. 1 Trestného poriadku)

v odôvodnení svojho rozhodnutia zdôvodnil, prečo im nevyhovelo, s ktorým postupom a zdôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil aj súd odvolací.

Zároveň ani dovolací súd nezistil žiadne také (očividné) pochybenie, pre ktoré by bolo možné dospieť k záveru o porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom, t. j. porovnateľným svojou intenzitou s porušením práva na spravodlivý proces, a to posudzujúc predmetné konanie a jeho výsledok ako celok.

V preskúvanom konaní bolo vykonaných množstvo dôkazov navrhovaných či už zo strany prokurátora, resp. obhajoby, keď po ich vykonaní považovali konajúce súdy nižšieho stupňa skutkový stav za nepochybne preukázaný. Na rozdiel od obhajoby tiež potom tieto považovali aj priamy dôkaz v podobe výpovede chráneného svedka G. R. za dostatočným spôsobom verifikovaný radom nepriamych dôkazov (potvrdzujúcich jeho vierohodnosť).

K tomu sa žiada opätovne zdôrazniť, že nie je vo všeobecnosti problematické, že nebolo vyhovené všetkým dôkazným návrhom strany obhajoby (resp. že sa súdy nestotožnili s názorom obhajoby na potrebný rozsah dokazovania), keď je vecou predovšetkým súdu prvého stupňa, sledujúc pritom nepochybne aj zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania, rozhodnúť o tom, že vykonanie ďalších dôkazov by z pohľadu rozhodnutia už bolo nadbytočné, či neúčelné - pretože sa týkajú okolností už dostatočným spôsobom preukázanej, príp. okolností pre rozhodnutie nepodstatnej.

S ohľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že v posudzovanom postupe súdov nezistil dovolací súd (súť viazaný uplatnenou dovolacou námietkou) žiadny taký závažný nedostatok, preukazujúci naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Postup bol v dotknutom smere zákonný, patrične odôvodnený (a tým aj preskúmateľný) a súčasne nevzbudzujúci vzhľadom na vykonané dokazovanie a neúspešné dôkazné návrhy obhajoby podozrenie o pochybení znamenajúcom porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom.

V.4.3. Námietka nezákonných výsluchov svedkov na hlavnom pojednávaní pre ich absentujúce výslovné vyjadrenie po poučení, či právo odoprieť výpoveď využívajú alebo nie (s ktorou námietkou sa odvolací súd nemal dostatočným spôsobom vysporiadať), vrátane námietky nepoužiteľnosti/nezákonnosti výpovede chráneného (korunného) svedka G. R. pre ďalšie dôvody.

V rámci tejto časti odôvodnenia bude dovolací súd reagovať v súhrne na všetky námietky predložené oboma obvinenými v kontexte dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, hoci - ako to bude uvedené nižšie - nie všetky sú potencionálne podraditeľné pod uvedený dôvod dovolania (za správnosť podradenia pritom pri viazanosti dovolateľom vecne vyšpecifikovanou námietkou zodpovedá dovolací súd).

Pokiaľ ide o obsah súvisiacich dovolacích námietok, tieto je možné rozdeliť nasledovne:

1. námietka smerujúca voči zákonnosti svedeckých výsluchov vykonaných na hlavnom pojednávaní z dôvodu absencie výslovného vyjadrenia sa svedkov po ich poučení podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku, či právo odoprieť vypovedať využívajú alebo nie.
2. námietka ohľadne kladenia neprípustných kapciózných otázok svedkovi G. R. zo strany prokurátora.
3. námietka týkajúca sa odmietnutia svedka G. R. vo veci vypovedať po vrátení veci späť súdu prvého stupňa na základe kasačného uznesenia najvyššieho súdu (a v dôsledku toho aj zmarenia možnosti priamej konfrontácie obvineného s menovaným svedkom).
4. zvyšné námietky poukazujúce na rôzne aspekty obsahu výpovede svedka G. R. a hodnotiace túto (z iného ako zákonného hľadiska) odlišne od konajúcich súdov.

Pod obvinenými uplatnený dovolací dôvod možno podradiť „iba“ námietky sumarizované pod bodmi 1 a 2 (námietka uvedená pod bodom 3 by tento rozmer mala vtedy, ak by bola predložená tak, ako to učinil dovolateľ G. C.). V tejto súvislosti bolo potom nevyhnutné zo strany dovolacieho súdu primárne zisťovať splnenie podmienky už predchádzajúceho namietania príslušných skutočností v pôvodnom konaní, a to za splnenia logického predpokladu skoršej vedomosti o nich (v danom prípade zjavne splnený bol), čo je základná zákonná požiadavka, ustanovená v § 371 ods. 4 Trestného poriadku pre

následné vecné zaobranie sa tou-ktorou skutočnosťou zo strany dovolacieho súdu.

Dovolací súd pritom dospel k takému záveru, že dotknutí dovolatelia v skoršom priebehu konania vyššie zmieňované skutočnosti, uvedené pod bodmi 1 a 2, nenamietali (pokiaľ ide o vykonané dokazovanie, v odvolaní namietali v podstate „len“ vierohodnosť chráneného svedka s tým, že tento údajne bezdôvodne odmietol vo veci vypovedať, čím tiež zmaril možnosť priamej konfrontácie s ním), ale namietali ich iní spolu/obvinení. Splnenie tejto podmienky sa pritom posudzuje samostatne vo vzťahu ku každému obvinenému.

Aj napriek tomu ale dovolací k tomu aspoň v krátkosti poznamenáva, že pokiaľ ide o prvú z namietaných skutočností, súvisiaca argumentácia dovolacieho súdu sa nachádza v časti odôvodnenia tohto rozhodnutia týkajúcej sa obvineného Y. I. (bod V.2.3.), kým s druhou namietanou okolnosťou sa vysporiadal samotný odvolací súd na s. 91 a nasl. odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku, keď tým reagoval na námietku iných odvolateľov (obvinených G. C. a G. J.), nie týchto dovolateľov. Správne pritom uviedol, že: „V posudzovanom prípade svedok G. R. bol v procesnom postavení svedka vypočutý opakovane v prípravnom konaní a následne na hlavnom pojednávaní Špecializovaného trestného súdu. Z týchto výsluchov je zrejmé, že po vykonaní jeho spontánnej výpovede mu bolo položených veľké množstvo otázok vyšetrovateľom, prokurátorom, obhajcami a následne v priebehu súdneho konania zo strany procesných strán a konajúceho senátu. Je nepochybné, že pokiaľ boli svedkovi položené niektoré spomedzi kladených otázok aj kapiózne otázky, takýto postup zo strany orgánov činných v trestnom konaní resp. súdu je nesprávny a odpoveď svedka v takomto prípade nemusí byť hodnotená ako relevantná.“

Na druhej strane však nie je možné konštatovať, že takýto postup devaluje výpoveď svedka en bloc ako nezákonný a pre ďalšie konanie nulitý dôkaz, pretože výpoveď svedka z rôznych štádií trestného konania súd vyhodnocuje vždy komplexne ako jeden celok.

Z hľadiska dôsledného dodržania zásady kontradiktórnosti konania nie je možné úspešne namietat' zákonnosť vykonania výsluchu svedka len na základe skutočnosti, že svedkovi boli v počiatočných fázach trestného konania spomedzi celého radu otázok položené aj niektoré otázky, ktoré by bolo možné považovať za kapiózne. Na hlavnom pojednávaní bol svedok G. R.Ö. vypočutý za prítomnosti procesných strán. Obvinený resp. obhajca v priebehu hlavného pojednávania mal možnosť vyjadriť sa k jeho výpovedi, klásť otázky alebo prípadne povahu iných otázok namietat'.

A napokon z hľadiska komplexnej odpovede na vyššie zhrnuté dovolacie námietky považuje dovolací súd za potrebné v kontexte odmietnutia výpovede G. R. (konkrétne 25. októbra 2010) po vrátení veci najvyšším súdom a následkov s tým spojených (námietka uvedená po bodom 3) odkázať na príslušnú časť odôvodnenia tohto rozhodnutia uvedenú v stati týkajúcej sa dovolateľa G. C. (bod V.1.4.). A vo vzťahu k zvyšným námietkam pod bodom 4 uvádza dovolací súd iba toľko, že ide o námietky irelevantné z pohľadu akéhokoľvek do úvahy prichádzajúceho dôvodu dovolania, keďže upozorňujú „len“ na potrebu iného hodnotenia svedeckej výpovede G. R., ako ku ktorému dospeli konajúce súdy. Obvinení túto považujú za rozporuplnú a nehodnovernú, a to už aj s poukazom na samotný procesný status menovaného, pričom žiadne námietky týkajúce sa príp. (vo všeobecnej rovine myslené) relevantného porušení práva na obhajobu v danom ohľade (napr. nedostatok odôvodnenia, pokiaľ ide o otázku vysporiadania sa s hodnovernosťou dotknutej výpovede; resp. neumožnenie obhajobe konradiktórneho výsluchu aspoň raz v priebehu konania a pod.) neuvádzajú.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že obvinení L. P. a L. W. buď v pôvodnom konaní nenamietali nič z toho, čo by bolo potencionálne podraditeľné pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, čo následne bránilo dovolaciemu prieskumu (hoci na časť z toho dovolací súd reagoval v odôvodnení tohto rozhodnutia v kontexte rovnakej dovolacej námietky iného dovolateľa), alebo uviedli vo zvyšku námietky neodôvodnené, resp. absolútne irelevantné z pohľadu dovolacích dôvodov prichádzajúcich v ich prípade do úvahy, t. j. uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku (obsiahlejšie zdôvodnenie uvedených záverov o nedôvodnosti, či irelevantnosti sa pritom nachádza na skorších

miestach tohto rozhodnutia, ktoré napriek istému členeniu - kvôli prehľadnosti - treba vnímať v súhrne).

V.4.4. Zvyšok uplatnenej dovolacej argumentácie

Pokiaľ ide o ostatné dovolateľmi uvádzané tvrdenia, sumarizované v rámci posledného odseku zhrnutia obsahu ich dovolania uvedeného úvodom, tak tieto majú spoločné to, že smerujú iba k správnosti či úplnosti zisteného skutku, resp. skutkových (a to tak objektívnych, ako i subjektívnych) záverov premietnutých v skutkovej vete, ktoré sú však pre konajúci dovolací súd „bez ďalšieho“ záväzné. Dovolací súd pri neexistencii zistenia iného relevantného pochybenia (predpokladaného v príslušných dovolacích dôvodov) na podklade dotknutých uplatnených námietok a pri viazanosti ich vecným vymedzením preto nemohol inak, ako aj predmetnú časť dovolania označiť za neodôvodnenú, alebo presnejšie - z pohľadu rozsahu jeho možného prieskumu za irelevantnú (pre jej „čisto“ skutkovú povahu). Dovolací súd nie je oprávnený na ďalší riadny plný odvolací prieskum a nápravu prípadných skutkových pochybení (s odrazom, či dopadom na skutkovú vetu).

Opakovane i na tomto mieste treba záverom zdôrazniť, že len samotný nesúhlas s hodnotením jednotlivých dôkazov a z vykonaného dokazovania vyvodenými závermi, vyznievajúcimi v konečnom dôsledku v neprospech obvineného, či tiež nesúhlas obhajoby s rozsahom vykonaného dokazovania, nie je porušením práva na obhajobu a tiež ani širšieho práva na spravodlivý proces; ich súčasťou totiž nie je právo na rozhodnutie v súlade s názormi a návrhmi obhajoby ako strany konania.

V posudzovanom prípade súdy nižšieho stupňa po vykonanom dokazovaní v rozsahu, ktorý považovali do dostatočného (keď zároveň v danom smere nebolo zistené žiadne pochybenie znamenajúce porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom), a po vyhodnotení takto vykonaného dokazovania, „čitateľného“ z odôvodnení ich rozhodnutí (ani v danom smere pritom nebol zistené príp. relevantné porušenie práv obhajoby, keď samotné odôvodnenie je na požadovanej úrovni), vyvodili závery, ktoré sú (o. i.) obsahom príslušných skutkových viet; to platí aj pokiaľ ide o otázku existencie zločineckej skupiny, ktoré zistenie vlastne bolo základom všetkých ďalších nadväzujúcich skutkov.

V.5. T. X., rod. I.

Pokiaľ ide o dovolanie manželky obvineného Y. X., v prípade tohto bolo zistených niekoľko formálnych nedostatkov, pričom primárnym dôvodom pre jeho odmietnutie bolo nesplnenie podmienky podať dovolanie prostredníctvom obhajcu podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku, a to ani po postupe podľa odseku 3 tohto ustanovenia [§ 382 písm. d) Trestného poriadku].

K tomu treba zároveň uviesť, že vzhľadom na to, že ide o odstrániteľný nedostatok, bolo potrebné ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku, a teda odmietnutím dovolania (bez preskúmania veci) zistiť, či dovolateľka bola na uvedenú chybu upozornená a zároveň vyzvaná na jej odstránenie. Pritom zároveň platí, že postup podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku (v zmysle ktorého ak podanie nie je úplné alebo má iné odstrániteľné chyby, predseda senátu dovolacieho súdu vyzve príslušnú osobu, aby tieto odstránila), nahrádza tomu predchádzajúci (správny) postup súdu prvého stupňa (pozri rozhodnutie zverejnené v Zbierke pod č. 23/2020).

Z tohto pohľadu je podstatným zistenie dovolacieho súdu, že prvostupňový súd reagoval na podanie T. X., rod. I. z 26. mája 2018, označené ako „Dovolanie“, doručením jej výzvy (z 25. júla 2018) na odstránenie väd predmetného podania v lehote 30 dní, a to tak, že „podá dovolanie prostredníctvom obhajcu, ktoré po obsahovej stránke bude spĺňať náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a priloží k dovolaniu výslovný písomný súhlas odsúdeného Y. X. s podaním dovolania v jeho prospech manželkou.“ Výzva okrem toho obsahovala aj citáciu príslušných zákonných ustanovení a v závere bola dovolateľka zo strany súdu prvého stupňa správne upozornená tiež na následok, ak v lehote stanovenej súdom vytýkané vady neodstráni, ani inak nebude reagovať na výzvu súdu. Výzva bola zo strany dovolateľky osobne prevzatá 31. júla 2018 (zv. 83, č. l. 20583 a nasl.), pričom na ňu žiadnym spôsobom (do momentu rozhodovania dovolacieho súdu) nereagovala.

Pre úplnosť poukazuje dovolací súd aj na ďalší zjavný formálny nedostatok, týkajúci sa však už obsahu

samotného dovolania, keď toto neobsahuje náležitosti uvedené v § 374 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, v súlade s ktorým je v obsahu dovolania potrebné uviesť jednak dôvod/y dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a jednak tiež musí byť z neho zrejmé, v akej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo/a konania mu predchádzajúcemu. Pritom aj k tejto chybe dovolania - odôvodňujúcej jeho odmietnutie podľa § 382 písm. e) Trestného poriadku - smerovala už vyššie citovaná výzva súdu prvého stupňa, nahrádzajúca postup dovolacieho súdu podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Záverom je vhodné upozorniť na to, že pokiaľ rovnaké skutočnosti namietali viacerí dovolatelia, tak dovolací súd reagoval na danú skutočnosť „len“ na jednom mieste odôvodnenia daného rozhodnutia - hoc členeného z hľadiska prehľadnosti o. i. podľa jednotlivých dovolateľov, keď nepovažoval za účelné tú istú argumentáciu uvádzať opakovane. Dané rozhodnutie napriek zmieňovanému členeniu treba preto vnímať komplexne.

Na základe týchto dôvodov dovolací súd jednomyselne rozhodol, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.